

**Stichting
Molenaarspensioenfonds**

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG.....	3
Voorwoord.....	4
Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen	6
1 Visie, missie en strategie	8
1.1 Toekomstvisie.....	8
1.2 Visie en missie	8
1.3 Strategie	9
2 Karakteristieken van het MPF	10
2.1 Profiel van de organisatie	10
2.1.1 Samenstelling bestuur	11
2.1.2 Sleutelfuncties	16
2.1.3 Samenstelling verantwoordingsorgaan	17
2.1.4 Raad van toezicht.....	18
2.1.5 Klachtenregeling, geschillenregeling en geschillencommissie	19
2.1.6 Bij het MPF betrokken partijen.....	19
3 Verslag van het bestuur van MPF.....	23
3.1 Bestuursbesluiten.....	23
3.2 Governance	31
3.2.1 Bestuurlijke commissiestructuur	31
3.2.2 Code pensioenfondsen	31
3.2.3 Diversiteitsbeleid	33
3.2.4 Geschiktheid en functioneren bestuur	33
3.2.5 Integriteitsbeleid (inclusief fraudebeleid).....	34
3.2.6 Gedragscode	34
3.2.7 AVG	35
3.2.8 Toezichhouders AFM, DNB en AP.....	35
3.3 Communicatie	37
3.4 Belangrijke ontwikkelingen	38
3.4.1 Sociaal-economische en financiële ontwikkelingen.....	38
3.5 Vermogensbeheer	41
3.5.1 Samenvatting van het beleggingsbeleid	41
3.5.2 Maatschappelijk verantwoord beleggen	44
3.6 Risico en beheersing.....	49
3.7 Uitvoeringskosten.....	59
3.7.1 Transparantie.....	59
3.7.2 Kosten van pensioenbeheer	59
3.7.3 Kosten vermogensbeheer.....	61
3.7.4 Bestuursoordeel over kosten.....	63

VERANTWOORDING EN TOEZICHT	65
Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan	66
Activiteiten.....	66
Uitgebrachte adviezen	66
Advies VO.....	69
Oordeel over beleid en uitvoering	69
Follow-up aanbevelingen	69
Algemeen beleid	70
Risicomanagementbeleid	70
Communicatiebeleid	70
Uitbestedingsbeleid.....	71
Benoemingsbeleid	71
Premiebeleid	71
Conclusie.....	71
Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan	73
Het verslag van de Raad van Toezicht.....	74
Inleiding	74
Werkwijze van de raad.....	74
Algemeen Beleid en governance	74
Financiële opzet.....	75
Beleggingsbeleid en vermogensbeheer.....	76
Risicomanagement	76
Uitbesteding.....	76
Communicatie	77
Reactie van het bestuur op het verslag van de Raad van Toezicht	78
JAARREKENING	79
Balans per 31 december	80
Staat van baten en lasten	82
Resultaat naar bronnen	84
Kasstroomoverzicht	85
Toelichting op de grondslagen.....	86
Toelichting op de balans	94
Toelichting op de staat van baten en lasten	110
OVERIGE GEGEVENS	118
Actuariële verklaring.....	119
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	121
Verantwoording Code Pensioenfondsen, februari 2022.....	130

BESTUURSVERSLAG

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het jaarverslag 2021 van Stichting Molenaarspensioenfonds (hierna: het MPF). Dit jaarverslag bestaat uit het verslag van het bestuur en de jaarrekening.

Bestuursverslag

Het bestuur informeert de lezer in het bestuursverslag over de kerncijfers, de visie, missie en strategie, de organisatie van het pensioenfonds en de kenmerken van de pensioenregeling. Tevens doet het bestuur verslag van de beleidsmatige onderwerpen die in 2021 door het bestuur behandeld zijn. Verder geeft het bestuur op een transparante manier inzage in de kosten van het vermogensbeheer en de pensioenadministratie. Tot slot zijn ook het verslag van de raad van toezicht en het oordeel van het verantwoordingsorgaan in het bestuursverslag opgenomen.

Jaarrekening, actuariële verklaring en controleverklaring

De jaarrekening gaat over het fondsvermogen en de veranderingen daarin gedurende het jaar 2021. De actuariële verklaring en de controleverklaring treft u onder de overige gegevens aan.

De bedragen in dit jaarverslag zijn afgerond op en vermeld in een veelvoud van duizend (€ 1.000) tenzij expliciet anders is aangegeven.

Belangrijkste bestuurlijke aangelegenheden

Aanbevelingen accountant, certificerend actuaris, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan jaarwerk 2020

Het bestuur heeft de aanbevelingen van de accountant, de certificerend actuaris, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan n.a.v. het jaarwerk 2020 besproken en over de opvolging aan voormelde partijen gerapporteerd.

Strategie

Het bestuur van het MPF heeft met het oog op de toekomst van het pensioenfonds een strategisch plan opgesteld. Belangrijk speerpunt van dit plan was in eerste instantie 'Draagvlakverbreding'. De toename van het aantal aangesloten werkgevers in de jaren tot en met 2017 laat zien dat dit beleid van het bestuur een positief effect gehad heeft. Ondanks een gematigde groei van het aantal aangesloten ondernemingen en van het aantal deelnemers in de afgelopen jaren verwacht het bestuur, gezien de ontwikkelingen in de sector, in de nabije toekomst geen substantiële groei meer. Zonder substantiële groei is het pensioenfonds niet toekomstbestendig. Daarom heeft het bestuur in 2019 opdracht gegeven aan een externe deskundige om samen met het bestuur diverse toekomstscenario's te onderzoeken en uit te werken. Ook Sociale Partners zijn bij dit onderzoek betrokken. In 2020 heeft het bestuur op basis van dit onderzoek geconcludeerd dat het MPF te klein is om als pensioenfonds zelfstandig te blijven bestaan. Daarom heeft het bestuur in 2020 het voorgenomen besluit genomen om op te gaan in een ander pensioenfonds. Het bestuur heeft het jaar 2021 gebruikt om de mogelijkheden tot een collectieve waardeoverdracht (hierna CWO) naar de beoogde kandidaat te verkennen. Deze verkenning zet zich in 2022 voort. De intentie is dat dit leidt tot een mogelijk besluit tot een CWO per 1 januari 2023, dit alles onder voorbehoud van een positief advies van het verantwoordingsorgaan en goedkeuring van de raad van toezicht. Alvorens daadwerkelijk tot een CWO over te kunnen gaan moet De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) een verklaring van geen bezwaar afgeven. Tevens is goedkeuring van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nodig voor het intrekken van de verplichtstelling van het MPF onder gelijktijdige uitbreiding van de verplichtstelling van het pensioenfonds waarin het MPF opgaat. De sociale partners en het bestuur willen namelijk de toekomst en het verleden van het pensioen bij elkaar houden.

Pensioenakkoord

Naast de strategie van het MPF is het Pensioenakkoord voor het bestuur een belangrijk onderwerp. Het bestuur is met de sociale partners in de graanbe- en verwerkende industrie in gesprek gegaan over de gevolgen en de besluiten die door sociale partners genomen moeten worden. Het bestuur heeft de sociale partners onder meer gefaciliteerd door diverse informatieve sessies over het Pensioenakkoord aan te bieden. Naast de sociale partners is het bestuur met het verantwoordingsorgaan over het Pensioenakkoord en de rol van het verantwoordingsorgaan in gesprek gegaan. Ook het VO is door het bestuur gefaciliteerd met informatieve sessies over het Pensioenakkoord.

Voor het geval de beoogde CWO per 1 januari 2023 geen doorgang vindt, heeft het bestuur een schaduwplan Pensioenakkoord opgesteld. Tevens heeft het bestuur opdracht gegeven voor het uitvoeren van een risicopreferentie onderzoek onder deelnemers.

Ontwikkeling financiële positie

Sinds 2015 is de financiële positie van het MPF onvoldoende. Daarom heeft het MPF op 31 maart 2016 een herstelplan ingediend bij DNB. Op basis van de stand per 31 december 2021 heeft DNB kenbaar gemaakt dat het indienen van een herstelplan niet nodig is.

Ondanks de lage rente is de financiële situatie van het fonds in 2021 is ten opzichte van de voorgaande jaren verbeterd. Dit komt door de hogere beleggingsopbrengsten.

Pensioenregeling

Het MPF heeft de opdracht van sociale partners voor de uitvoering van de pensioenregeling per 1 januari 2021 aanvaard. Daar gingen intensieve gesprekken met sociale partners over de lage premiedekkingsgraad en de urgentie die het bestuur vanuit evenwichtige belangenafweging voelt om de premiedekkingsgraad op een acceptabel niveau te brengen en te houden aan vooraf. Sociale partners zijn in 2020 vervolgens voor 2021 een verhoging van het premiepercentage van 27,71% naar 30,40% overeengekomen en een verlaging van het opbouwpercentage van 1,872% naar 1,64% van de pensioengrondslag. De premiedekkingsgraad steeg daardoor naar rond de 70%. In 2021 is het bestuur opnieuw met Sociale Partners in gesprek gegaan. Door een aanpassing in de ervaringssterfte is de premiedekkingsgraad in 2021 gestegen naar ca. 79%. Sociale partners gaven aan niet bereid te zijn om de premie wederom te verhogen. Dit betekende dat een hogere premiedekkingsgraad alleen gerealiseerd kon worden door een lager opbouwpercentage. Nu de premie van 30,40% aan de wettelijke eisen voldoet, de premiedekkingsgraad zich op een acceptabel niveau bevindt, onder het Pensioenakkoord een te lage premiedekkingsgraad niet mogelijk is nu deze te alle tijden 100% moet zijn en een versoering van de pensioenregeling onder deze omstandigheden onnodig lijkt, besloot het bestuur in te kunnen stemmen met handhaving van de premie van 30,40% en een opbouwpercentage van 1,64% in 2022. Het bestuur besloot in het verlengde hiervan om in 2022 het beleid inzake de premiedekkingsgraad te heroverwegen.

Coronapandemie

Ook in 2021 had het pensioenfonds te maken met de beperkende overheidsmaatregelen in het kader van de coronapandemie. Dit uitte zich vooral door het houden van digitale vergaderingen. Het MPF heeft verder de in 2020 ingezette extra maatregelen zoals het aanpassen van liquiditeiten en extra monitoring van debiteuren en ontwikkelingen in de bedrijfstak.

Oekraïne

Sinds februari 2022 is sprake van een oorlogssituatie in de Oekraïne. Het MPF monitort scherp de eventuele impact van deze oorlogssituatie op het pensioenfonds. Dit betreft o.a. het voldoen aan sanctiewetgeving, het mogelijke effect op de beleggingsportefeuille, cybersecurity en de eventuele effecten binnen de graanbe- en verwerkende industrie. Voor de fondsen waarin MPF belegt waar sprake is van beleggingen in Rusland heeft onze vermogensbeheerder Aegon, conform de sanctiewetgeving een melding gedaan aan DNB. Het verkopen van deze beleggingen is helaas nog niet mogelijk geweest, maar zal gebeuren zodra dit wel het geval is.

Vasstelling bestuursverslag

Het bestuur van het MPF heeft het jaarverslag 2021 en de daarbij behorende staten voor DNB vastgesteld op 27 juni 2022.

Het bestuur van MPF bedankt iedereen die zich in 2021 voor het MPF ingezet heeft.

Stichting Molenaarspensioenfonds
Rijswijk, 27 juni 2022

R. Hagendijk, werkgeversvoorzitter
R. Barnhoorn, werknemersvoorzitter

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

	2021	2020	2019	2018	2017
Franchise (x € 1,00)	14.544	14.167	13.785	13.344	13.123
Maximum grondslag (x € 1,00)	43.767	43.065	42.142	41.270	40.578
Maximum jaarsalaris (x € 1,00)	58.311	57.232	55.927	54.614	53.701
Werkgevers (aantal)	148	152	147	149	145
Deelnemers (aantal)					
Premiebetalend	3.387	3.450	3.222	2.851	2.640
Arbeidsongeschikt	71	75	79	85	75
Totaal actief	3.458	3.525	3.301	2.936	2.715
Gewezen deelnemers (slapers)	6.185	5.924	6.246	6.097	5.874
Totaal deelnemers	9.643	9.449	9.547	9.033	8.589
Pensioengerechtigden (aantal)					
Ouderdompensioen	1.707	1.670	1.627	1.600	1.550
Nabestaandenpensioen	692	689	676	671	667
Wezenpensioen	28	29	27	26	25
Totaal pensioengerechtigden	2.427	2.388	2.330	2.297	2.242
Pensioenen					
Premiebijdrage	29.702	27.297	24.497	26.885	18.480
Kostendekkende premie	45.277	46.472	34.731	27.476	27.161
Gedempte kostendekkende premie	26.608	22.847	20.220	16.379	15.839
Feitelijke premie	29.702	27.297	24.446	21.774	18.197
Uitkeringen	9.438	8.823	8.274	7.994	7.727
Afkoop kleine pensioenen	284	149	105	135	224
Kosten					
Uitvoeringskosten	2.565	2.676	2.069	1.511	1.462.725
Uitvoeringskosten per deelnemer (x € 1,00)	436	452	368	288	286
Uitvoeringskosten in % gemiddeld belegd vermogen	0,43%	0,49%	0,44%	0,38%	0,38%
Totaal beleggingskosten (incl. transactiekosten) *	1.903	1.776	1.555	1.522	1.180
Beleggingskosten per deelnemer	323	300	276	291	238
Vermogen en solvabiliteit					
Aanwezig vermogen	775.085	769.639	677.402	545.631	520.210
Vereist eigen vermogen	83.842	77.290	68.626	56.348	46.128
Minimaal vereist eigen vermogen (FTK)	24.430	25.694	22.895	18.582	13.651
Algemene reserve	-6.619	-13.127	-22.761	-27.175	2.347
Pensioenverplichtingen	670.691	698.596	624.696	510.334	465.684
Herverzekeringsdeel technische voorziening	254.400	282.374	280.725	251.375	248.404
Technische voorziening excassokosten	6.199	6.881	6.840	6.124	6.051
Voorziening VUT graan	388	460	532	604	676
Spaarfonds gemoedsbezwaarden	300	281	268	379	358
Actuele dekkingsgraad	114,5%	109,1%	107,3%	105,6%	110,3%
Beleidsdekkingsgraad	111,8%	102,5%	106,4%	108,8%	109,6%
Vereiste dekkingsgraad (eigen beheer)	112,4%	110,9%	110,9%	110,9%	109,8%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (eigen beheer)	105,8%	106,0%	106,5%	-	-
Minimaal vereiste dekkingsgraad (totaal fonds)	103,6%	103,6%	103,6%	-	-

BESTUURSVERSLAG

	2021	2020	2019	2018	2017
Beleggingsportefeuille					
Vastgoedbeleggingen	15.583	14.411	11.954	8.645	9.875
Aandelen	211.215	196.696	161.679	119.770	115.012
Vastrentende waarden	285.045	267.547	217.826	158.538	148.648
Overige beleggingen	39	58	51	7	-16
	511.883	478.713	391.511	286.960	273.519
Totaal belegd vermogen in herverzekerde depots	112.492	111.665	113.625	113.666	119.970
Beleggingsrendement					
Beleggingsopbrengsten*	8.149	68.848	80.625	-4.803	13.830
Totaal rendement portefeuille (excl. renteaftdekking)					
**	11,98%	9,11%	17,05%	-4,73%	10,21%
Totaal rendement portefeuille (incl. renteaftdekking)	1,56%	17,23%	27,61%	-1,64%	6,05%
Benchmarkrendement portefeuille	11,28%	7,83%	16,38%	-4,92%	8,75%
Kosten vermogensbeheer (excl. transactiekosten)	1.499	1.342	1.250	1.165	1.084
Kosten vermogensbeheer in % gemiddeld belegd vermogen	0,25%	0,25%	0,26%	0,29%	0,31%
Transactiekosten	404	434	305	356	96
Transactiekosten in % gemiddelde belegd vermogen	0,07%	0,08%	0,06%	0,09%	0,03%
Z-score	0,601	0,753	0,469	0,281	0,823
Performancetoets	1,31	1,19	1,00	1,08	0,99

* Met ingang van 2015 wordt gerapporteerd over de performance van het herverzekerde depot, het depot vrij vermogen en het depot 0.

** Het totaal rendement portefeuille (excl. Renteaftdekking) is het resultaat van de totale beleggingsportefeuille excl. het resultaat uit het AeAM Strategic Liability Matching Fund.

1 Visie, missie en strategie

1.1 Toekomstvisie

Het Nederlandse pensioenstelsel wordt met zijn verplichtstelling en zijn solidariteitsbeginsel gezien als één van de beste pensioenstelsels in de wereld. Het bestuur van het MPF twijfelt daarom niet aan het nut van een breed gedragen bedrijfstakpensioenfonds, dat zonder winstoogmerk ingelegde pensioengelden zo efficiënt mogelijk beheert. Het bestuur van het MPF volgt de brede maatschappelijke discussie rondom pensioen. Ook de ontwikkelingen rondom de stelselherziening worden gevolgd.

Het bestuur van het MPF heeft met het oog op de toekomst van het pensioenfonds een strategisch plan opgesteld. Belangrijk speerpunt was 'Draagvlakverbreding'. Het MPF wilde de pensioenregeling aantrekkelijk maken voor en onder de aandacht brengen bij vrijgestelde ondernemingen en aan de sector gelieerde bedrijven om te bewerkstelligen dat zij hun vrijstelling opnieuw tegen het licht zouden houden c.q. zich vrijwillig aan zouden sluiten. De toename van het aantal aangesloten werkgevers in de jaren tot en met 2017 laat zien dat dit beleid van het bestuur van het MPF een positief effect heeft gehad. Ondanks een gematigde groei van het aantal aangesloten ondernemingen en van het aantal deelnemers in 2018 en 2019 verwacht het bestuur geen substantiële groei meer in de nabije toekomst. En zonder die substantiële groei is het pensioenfonds niet toekomstbestendig. De kosten per deelnemer zullen dan alleen maar toenemen. Daarom heeft het bestuur opdracht gegeven aan een externe deskundige om samen met het bestuur diverse toekomstscenario's te onderzoeken en uit te werken. Dit onderzoek heeft in 2019 grotendeels zijn beslag gekregen. Ook Sociale Partners zijn bij dit onderzoek betrokken geweest.

In 2020 heeft het bestuur op basis van dit onderzoek geconcludeerd dat het MPF te klein is om als pensioenfonds zelfstandig te blijven bestaan. Daarom heeft het bestuur in 2020 het voorgenomen besluit genomen om op te gaan in een ander pensioenfonds. Het bestuur heeft het jaar 2021 gebruikt om de mogelijkheden tot een collectieve waardeoverdracht (hierna CWO) naar de beoogde kandidaat te verkennen. Deze verkenning zet zich in 2022 voort en zal naar verwachting resulteren in een definitief besluit tot een CWO per 1 januari 2023 onder voorbehoud van een positief advies van het verantwoordingsorgaan en goedkeuring van de raad van toezicht. Alvorens daadwerkelijk tot een CWO over te kunnen gaan, moet tevens DNB een verklaring van geen bezwaar geven. Tevens is goedkeuring van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nodig voor het intrekken van de verplichtstelling van het MPF onder gelijktijdige uitbreiding van de verplichtstelling van het pensioenfonds waarin het MPF opgaat. De sociale partners en het bestuur willen namelijk de toekomst en het verleden van het pensioen bij elkaar houden.

1.2 Visie en missie

De visie van het MPF is om de deelnemers nu en in de toekomst op een transparante wijze een adequaat pensioen te bieden.

De missie is op een verantwoorde wijze, door optimaal beheer en toezicht, de verplichtingen aan de deelnemers waarmaken.

De zes kernwaarden voor het MPF zijn:

1. optimaal beheer van het vermogen;
2. vertrouwen;
3. betrokkenheid;
4. deskundigheid;
5. bereikbaarheid door goede communicatie;
6. duurzaamheid.

Het karakter van de sector dient zichtbaar te zijn in het MPF. De stakeholders moeten zich kunnen vinden in waar het MPF voor staat. Voor de deelnemers is het belangrijk dat zij kunnen aangeven wat zij verwachten van het MPF en dat het MPF waarmaakt wat het belooft en dit zichtbaar maakt.

1.3 Strategie

Het bestuur van het MPF heeft in 2015 zijn strategisch plan opgesteld voor een periode van vijf jaar met daarin de kernwaarden en de beleidsdoelen die het bestuur van het MPF heeft opgesteld. Het bestuur van het MPF zal bij zijn beslissingen bewust de visie, de missie en de kernwaarden van het MPF in ogenschouw nemen.

Het strategisch plan is een overkoepelend plan van aanpak dat het strategisch kompas van het bestuur vormt. De strategie van het MPF (streven naar schaalvergroting om de kosten te drukken) is onveranderd gebleven maar de visie van het bestuur op hoe deze schaalvergroting tot stand moet komen is wel gewijzigd: van draagvlakverbreding naar het opgaan in een ander pensioenfonds. Het bestuur van het MPF gaat er van uit dat het MPF tot en met 2022 continuïteit kan bieden. In 2020 zijn diverse toekomstscenario's nader onderzocht wat resulteerde in een voorgenomen besluit om d.m.v. een CWO op te gaan in een ander pensioenfonds. Dit wordt nader toegelicht aan het eind van paragraaf 3.1 over bestuursbesluiten.

De strategie van het MPF geeft antwoord op vragen als 'Waar gaat de organisatie heen?', 'Welke doelen streeft het MPF na?' en 'Welke middelen gaat het MPF inzetten?'.

Het MPF heeft als doel om deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden binnen de werkingssfeer van de verplichtstellingsbeschikking te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het streven hierbij is om een pensioenregeling van 75% middelloon met jaarlijkse indexatie tegen marktconforme kosten uit te voeren en optimaal te beheren.

Opdracht MPF

Het MPF heeft als opdracht uitvoering te geven aan het uitvoeringsreglement zoals dat geldt voor aangesloten werkgevers, deelnemers, premievrije deelnemers, gewezen deelnemers en uitkeringsgerechtigden.

Doelgroepen MPF

De doelgroepen van het MPF zijn:

- (gewezen) deelnemers;
- pensioengerechtigden;
- werkgevers.

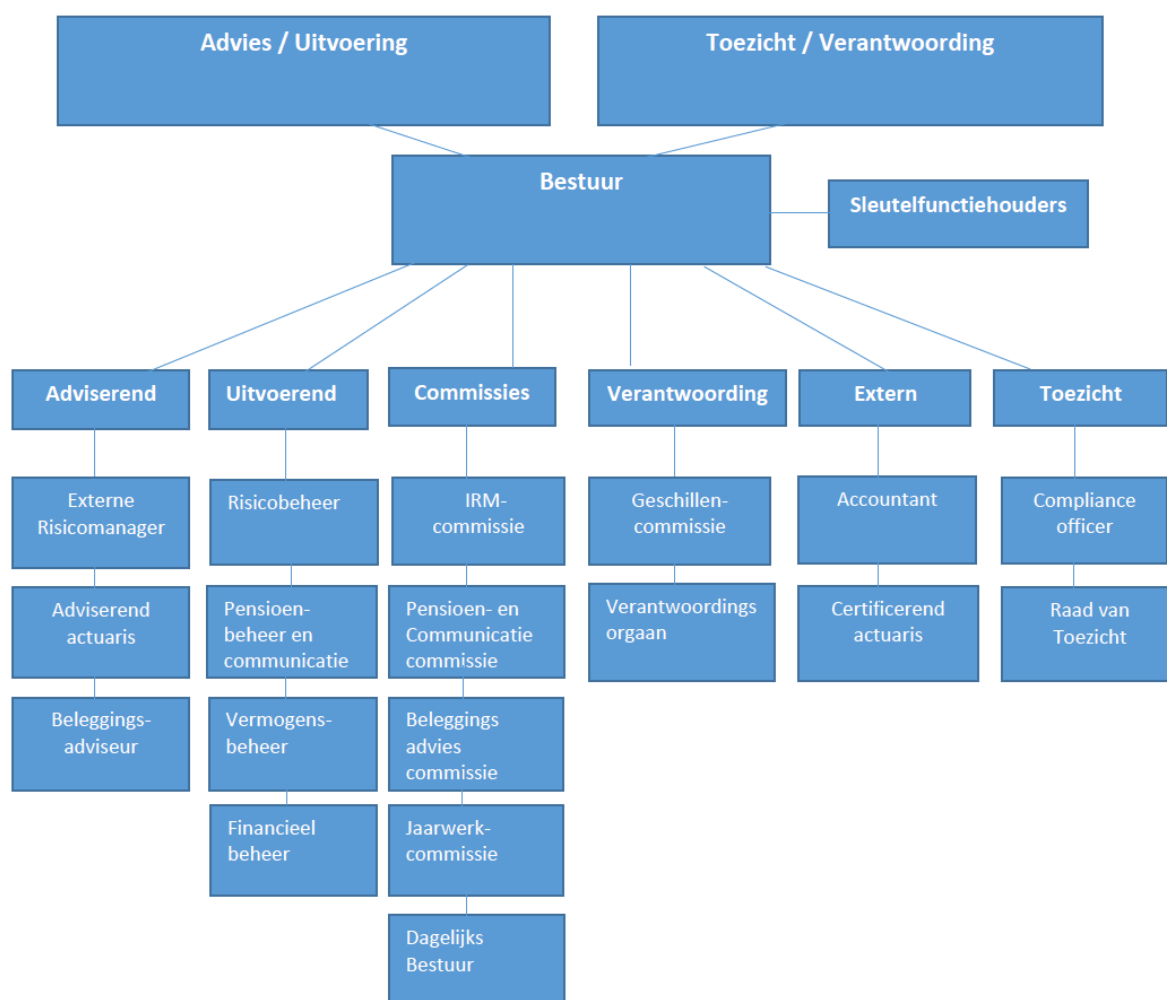
De bij het pensioenfonds betrokken sociale partners, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn betrokken bij en geïnformeerd over de speerpunten van het strategisch plan van het MPF incl. de toekomstvisie van het bestuur. Het bestuur van het MPF monitort het strategisch plan jaarlijks en actualiseert dit als daar aanleiding toe is.

2 Karakteristieken van het MPF

2.1 Profiel van de organisatie

Het MPF, statutair gevestigd te Amsterdam, is in 2003 opgericht als verplicht gesteld pensioenfonds. Voor deze datum bestond de voorganger van deze stichting, de Stichting Pensioenfonds voor het Molenaarsbedrijf en aanverwante bedrijven, statutair gevestigd te Amsterdam en opgericht in 1959. De laatste statutenwijziging heeft plaatsgevonden op 14 oktober 2020. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41149465. Het MPF is een bedrijfstakpensioenfonds dat is aangesloten bij de Pensioenfederatie. De Pensioenfederatie bevordert samen met en namens haar leden de doorontwikkeling, instandhouding en uitvoering van een kwalitatief goed en betrouwbaar pensioenstelsel in Nederland.

Hieronder is de organisatie van het MPF schematisch weergegeven.

Figuur 1 Organisationschema van het MPF per 31 december 2021.

Beheer belegd vermogen en opgebouwde pensioenaanspraken

- Sinds de omvorming tot een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds in 2003 is de administratie en het belegd vermogen van het pensioenfonds onderverdeeld in 3 depots. Gezamenlijk vormen deze depots het pensioenvermogen waar alle deelnemers aanspraak op maken.

- Er is geen sprake van losse depots die toe te wijzen zijn aan specifieke deelnemers: het herverzekerd depot heeft betrekking op alle pensioenen opgebouwd voor 1 januari 2006;
- het depot vrij vermogen heeft betrekking op alle pensioenen opgebouwd vanaf 1 januari 2006. Dit depot is in eigen beheer;
- depot 0 heeft betrekking op aanspraken van de basis- en aanvullende regeling binnen het garantiecontract, zonder winstdeling. De winstdeling is in het verleden contant door Aegon met het fonds afgerekend. Deze aanspraken komen volledig voor rekening en risico van Aegon.

Het beheer van de opgebouwde pensioenaanspraken was na 1 januari 2006 bij Aegon ondergebracht. Per 1 januari 2010 is het beheer van de uitkeringen, die door Aegon werden verzorgd, door Syntus Achmea overgenomen. Vanaf 1 januari 2017 heeft het MPF een administratieovereenkomst met AGH gesloten voor het uitvoeren van de deelnemers-, de pensioengerechtigden-, de werkgevers- en de financiële administratie. De activa van AGH zijn per 31 december 2020 overgenomen door Appel Pensioenuitvoering. Het beheer van alle opgebouwde pensioenaanspraken is daarmee per 1 januari 2021 ondergebracht bij deze pensioenuitvoeringsorganisatie. Het MPF heeft de bestuursondersteuning per 1 september 2019 ondergebracht bij Montae & Partners.

2.1.1 Samenstelling bestuur

Het bestuur van het MPF is een paritair bestuur dat bestaat uit zeven leden: drie vertegenwoordigers namens werkgevers, drie vertegenwoordigers namens werknemers en één vertegenwoordiger namens pensioengerechtigden. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid behartigt het bestuur op evenwichtige wijze de belangen van alle betrokkenen bij het MPF. Deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en aangesloten bedrijven kunnen rekenen op deskundig en integer handelen door het bestuur van het MPF.

Bestuursleden mogen alleen worden benoemd als DNB een positief besluit heeft afgegeven. Naar het oordeel van DNB moeten de personen die het beleid van een pensioenfonds (mede) bepalen voldoende deskundig zijn en beschikken over de juiste competenties met het oog op het behartigen van de belangen van de (gewezen) deelnemers en overige belanghebbenden. Ook worden zij beoordeeld op betrouwbaarheid, integriteit en het beschikbaar hebben van voldoende tijd voor het pensioenfonds. De bestuursleden worden daarom door DNB getoetst op geschiktheid. Het bestuur wordt bijgestaan door externe adviseurs.

De samenstelling van het bestuur van MPF was per 31 december 2021 als volgt.

Naam	Geboortjaar	Functie	Vertegenwoordiging	Aftredend op
Werkgevers				
De heer R. Hagendijk	1952	werkgeversvoorzitter	Nevedi	1 januari 2024
De heer J.J. Teuwen	1971	plv. werkgeversvoorzitter en sleutelfunctiehouder interne audit	Nevedi	1 juli 2023
Mevrouw I.W. Hollander	1971	Lid	Nevedi	1 januari 2023
Werknemers				
De heer R. Barnhoorn	1964	plv. werknemersvoorzitter	FNV	1 januari 2024
De heer J.W. Eggen	1963	Lid en sleutelfunctiehouder risicobeheer	De Unie	1 januari 2024
Mevrouw U.S. van den Bout-Kisoen	1974	Lid	CNV Vakmensen	1 januari 2025
Pensioengerechtigden				
Vacature				

Mevrouw E.R. Bronswijk is per 23 juni 2021 teruggetreden uit het bestuur. Mevrouw Bronswijk was werknemersvoorzitter en vertegenwoordigde in het bestuur de pensioengerechtigden. Om de vacature in te kunnen vullen, is het bestuur een benoemingsprocedure gestart.

BESTUURSVERSLAG

Omdat het de bestuurszetel namens pensioengerechtigden betreft, zijn zowel de werknemersorganisaties als de pensioengerechtigden gevraagd kandidaten aan te dragen. Bij meerdere geschikte kandidaten dienen verkiezingen gehouden te worden. Uiteindelijk bleek alleen de FNV een kandidaat voorgedragen te hebben. Na goedkeuring door de RvT en een positieve toetsing door DNB is de heer W.B.E. Rutgers per 9 maart 2022 tot bestuurslid namens pensioengerechtigden in het bestuur van het MPF benoemd.

Het bestuur van het MPF heeft met ingang van 2017 een bestuurderservaringsplaats ingesteld. Het bestuur van het MPF stelt zo jonge bestuurders in de gelegenheid om ervaring op te doen. De zittingstermijn is steeds voor de duur van een jaar en de betreffende persoon heeft de status van toehoorder. In de periode april 2020 tot en met december 2021 werd de bestuurderservaringsplaats ingevuld door de heer A.H. van den Langenberg. M.i.v. april 2022 wordt de bestuurderservaringsplaats ingevuld door mevrouw A. Klompmaker.

Conform de statuten is de werknemersvoorzitter in 2021 en 2022 de voorzitter van het bestuur. Met het terugtreden van mevrouw Bronswijk heeft de heer Hagendijk in overleg met het bestuur het voorzitterschap in 2021 en 2022 overgenomen. Per datum van terugtreden van mevrouw Bronswijk maakt de heer Barnhoorn als plaatsvervangend werknemersvoorzitter deel uit van het Dagelijks Bestuur. Na een positief besluit van DNB is de heer Barnhoorn per 4 april 2022 werknemersvoorzitter.

Nevenfuncties

De leden van het bestuur van MPF en het expertlid BAC hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

De heer R. Hagendijk	Voorzitter RvC Rabo Regio Schiphol Lid Algemene Leden Raad Rabo Lid spoedcommissie Rabo Voorzitter VvE Aquaradius Bestuurslid Stichting Continuïteit AGH (vanaf 1 maart 2020)
De heer J.J. Teuwen	Financieel Directeur bij Fransen Gerrits Vastgoed BV in Erp Geschäftsführer bij Vikra Holding GmbH in Casekow (Duitsland) Geschäftsführer bij Vikra Futter GmbH in Casekow (Duitsland) Voorzitter Oud Voortrekkers Vereniging in Mierlo Secretaris en penningmeester van Stichting Outdoor Adventure in Mierlo
Mevrouw I.W. Hollander	Senior adviseur vermogensbeheer Pensioenfonds WRI Extern lid Beleggingscommissie Pensioenfonds Recreatie (tot 1 september 2021) Bestuurslid en voorzitter Beleggingscommissie Pensioenfonds Recreatie (vanaf 1 september 2021) Voorzitter Klantenraad SAREF
De heer R. Barnhoorn	Pensioenfondsbestuurder/adviseur FNV Lid bestuur Bedrijfspensioenfonds voor het Bakkersbedrijf - Werknemersvoorzitter/lid dagelijks bestuur - Lid risicocommissie - Lid pensioencommissie Lid belanghebbendenorgaan kring D St. De Nationale APF Lid commissie van beroep Stichting Pensioenfonds ABP Lid commissie van beroep BPL (Landbouw)
De heer J.W. Eggen	Adviseur Pensioenen bij De Unie Bestuurslid Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie Vereffenaar Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche i.l. Lid Belanghebbendenorgaan kring D De Nationale APF
Mevrouw U.S. van den Bout-Kisoen	Pensioenfondsbestuurder CNV Vakmensen Werknemersvoorzitter Bedrijfspensioenfonds voor de Agrarische en Voedselvoorzieningshandel i.l. - Lid dagelijks bestuur - Lid beleggings- en balansmanagementcommissie - Lid projectgroep transitie Bestuurslid Bedrijfstakpensioenfonds voor de Handel in Bouwmaterialen

	<ul style="list-style-type: none"> - Lid Communicatie, Contracten en Pensioenzaken Commissie Bestuurslid NN CDC pensioenfond <ul style="list-style-type: none"> - Lid PHO balansbeheer - Lid PHO pensioen, communicatie & governance - Lid klachten- en geschillencommissie Kandidaat Bestuurslid Bedrijfstakpensioenfond voor het Beroepsvervoer over de Weg <ul style="list-style-type: none"> - Aandachtsgebied vermogensbeheer & risicomanagement en AO/IC, finance en uitbesteding
Mevrouw E.R. Bronswijk (tot 23 juni 2021)	Pensioenbestuurder FNV Bestuurslid Bpf VLEP
De heer R. Albrecht (expertlid BAC; geen bestuurslid)	Bestuurslid en lid beleggingsadviescommissie en lid risicocommissie Pensioenfond Alliance Adviseur beleggingscommissie Total Pensioenfond Lid visitatiecommissie Pensioenfond Ecolab Docent, SPO Voorzitter beleggingsadviescommissie SPRH Lid raad van toezicht Pensioenfond Bakkers Ethics trainer, NNIP, PGGM, MN, Pelargos, Charco & Dique, Lid commissie ethiek en advocacycommissie, CFA Society VBA Netherlands Investment consultant

Bestuurlijke commissies en werkgroepen

Het bestuur van het MPF werkt met vaste en tijdelijke bestuurlijke commissies en projectgroepen. In het verslagjaar kende het MPF, naast het Dagelijks Bestuur, de volgende vier commissies en de volgende projectgroep:

- pensioen- en communicatiecommissie (PCC);
- beleggingsadviescommissie (BAC);
- jaarwerkcommissie (JWC);
- integraal risicomanagementcommissie (IRMC);
- projectgroep Toekomst

De commissies en de projectgroep worden bemenst door bestuursleden. Hieraan kunnen adviseurs en externe deskundigen worden toegevoegd. De commissies/projectgroep bereiden bestuursbesluiten voor en zien toe op een correcte uitvoering van de genomen besluiten. In vergelijking met een projectgroep heeft een commissie een structureel karakter en zijn de bevoegdheden formeel vastgelegd in een reglement.

Bij de bemensing van de commissies is, waar mogelijk, rekening gehouden met de pariteit binnen het bestuur van het MPF. Het voordeel van het instellen van bestuurlijke commissies is dat het bestuur van het MPF de focus kan houden op de uitgezette beleidslijnen. De commissies brengen na een gedegen voorbereiding advies uit aan het bestuur van het MPF over onderwerpen die binnen het aandachtsgebied van de betreffende commissie vallen.

Naast voormelde commissies kent het bestuur van het MPF ook nog een controlecommissie aan welke commissie de door het pensioenfond te betalen facturen voor akkoord worden voorgelegd. De commissie bestaat uit twee bestuursleden waarvan de samenstelling rouleert. Elk jaar wordt één van de leden door een ander bestuurslid vervangen. Hierdoor wordt de totale zittingsduur van een bestuurslid in deze commissie twee jaar. De controlecommissie bestond op 31 december 2021 uit mevrouw van den Bout-Kisoen en mevrouw Hollander. Per 1 januari 2022 is mevrouw Hollander vervangen door de heer Eggen.

a. Dagelijks Bestuur

Het DB bestaat uit de werkgeversvoorzitter en de werknemersvoorzitter van het bestuur. Het DB:

- vertegenwoordigt het bestuur en is namens het bestuur bevoegd om uitvoeringsbesluiten te nemen die voortvloeien uit vastgesteld beleid;
- is primair aanspreekpunt voor de dagelijkse gang van zaken betreffende bestuursondersteuning en de uitvoeringswerkzaamheden;

- ondertekent vastgelegde besluiten, notulen van bestuursvergaderingen, formele teksten die in het bestuur genomen besluiten verwoorden, formele brieven die namens het pensioenfonds verzonden worden;
- bereidt samen met bestuursondersteuning de bestuursvergaderingen voor;
- monitort de strategie van het pensioenfonds en de uitvoering van de actiepunten in dat kader;
- ziet toe op de opvolging van de bevindingen van de bestuurlijke commissies, de controlerend accountant, de certificerend actuaire, de houders van sleutelfuncties zoals genoemd in de statuten van het pensioenfonds, de externe compliance officer, de functionaris gegevensbescherming, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht in het geval die zijn voortgekomen uit het bestuursverslag van enig jaar;
- kan voorstellen met betrekking tot de uitvoering van beleid ter besluitvorming indien bij het bestuur. De taken en bevoegdheden van het DB zijn vastgelegd in het reglement van het DB.

De taken en bevoegdheden van het DB zijn vastgelegd in het reglement van het DB.

Het Dagelijks Bestuur bestond op 31 december 2021 uit de volgende bestuursleden:

- de heer Hagendijk (werkgeversvoorzitter)
- de heer Barnhoorn (plaatsvervangend werknemersvoorzitter)

Het DB vergaderde in 2021 elf keer. Daarnaast kwam het DB nog vijf keer bij elkaar voor gesprekken met het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht en de sleutelfunctiehouder actuariële functie.

b. Pensioen- en Communicatiecommissie (PCC)

De PCC adviseert de commissie onder meer over het opstellen en aanpassen van (beleids)documenten van het pensioenfonds waaronder de statuten en pensioenreglementen, het (jaarlijks) vaststellen van de pensioenpremies en parameters van het pensioenfonds, het aanpassen van de uitbesteding in het algemeen en de dienstverleningsovereenkomst met de uitvoerder(s) in het bijzonder, het beleidsplan communicatie en het jaarplan communicatie, inhoud en vormgeving communicatie in het algemeen, zowel schriftelijk als digitaal.

De PCC heeft het mandaat voor:

- het realiseren van statuten- en reglementswijzigingen nadat het bestuur erover heeft besloten;
- het overleggen met en aansturen van de adviserend actuaire, waaronder met betrekking tot het vaststellen van de pensioenpremies en de parameters;
- het uitwerken van de aanpassing van de dienstverleningsovereenkomst met de uitvoerder(s), nadat het bestuur erover heeft besloten, en het overleggen met en aansturen van de uitvoerder;
- het aansturen van de functionaris gegevensbescherming van het fonds in het kader naleving van het privacybeleid;
- de tekst van standaard brieven aan (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers;
- het geven van akkoord voor de uitvoering van niet-wettelijk verplichte communicatie, waaronder brochures en fotografie;
- het geven van opdracht voor onderzoeken en de goedkeuring van kosten daarvan op het gebied van communicatie;
- het geven van goedkeuring van plannings met betrekking tot communicatietrajecten;
- de verwerking van onderwerpen in communicatie-uitingen nadat het bestuur hierover heeft besloten.

De commissie kan voorstellen ter besluitvorming indienen bij het bestuur. De taken en bevoegdheden van de PCC zijn vastgelegd in het reglement van de PCC.

De PCC bestond op 31 december 2021 uit de volgende bestuursleden:

- mevrouw Bout- Kisoen (voorzitter)
- de heer Barnhoorn

De commissie vergaderde in 2021 zes keer. Daarnaast vergaderde de commissie nog drie keer met de directie van Appel Pensioenuitvoering.

c. Beleggingsadviescommissie (BAC)

De BAC monitort:

- de afspraken die zijn vastgelegd in de uitbestedingsovereenkomst en de dienstverleningsovereenkomst met de vermogensbeheerder;
- de resultaten van het beleggingsbeleid waarover wordt gerapporteerd in maand- en kwartaalrapportages;

- de risicobeheersmaatregelen die zijn vastgelegd in de beleggingsmandaten en beleggingsrichtlijnen waarover wordt gerapporteerd in maand- en kwartaalrapportages;
- de risicobeheersmaatregelen die zijn vastgelegd in de beleggingsmandaten en beleggingsrichtlijnen waarover wordt gerapporteerd in de risicorapportage;
- de financiële en niet-financiële risico's voortvloeiend uit de uitvoering van het beleggingsbeleid.

De BAC adviseert het bestuur over de beleggingsbeginselen (welke beginselen in het strategisch beleggingsplan (Investment Policy Statement, hierna: IPS) opgenomen zijn), het beleggingsbeleid (waaronder ALM en opstellen beleggingsplan), de beleggingsportefeuille, investeringen en desinvesteringen en het risicobeleid inzake de beleggingen. Het IPS wordt jaarlijks door de BAC opgesteld en door het bestuur vastgesteld. Datzelfde geldt voor het jaarlijks beleggingsplan.

De BAC heeft mandaat voor besluiten inzake aanpassing rentehedge die binnen bestaand beleid passen (rebalancing en aanpassingen bij overschrijding bandbreedtes), voorbereiding van contractaangelegenheden, het geven van additionele onderzoeksopdrachten aan de vermogensbeheerder en de evaluatie van beleggingscategorieën.

De BAC rapporteert haar bevindingen (monitoring) minimaal vier keer per jaar aan het bestuur. De BAC kan voorstellen ter besluitvorming indienen bij het bestuur. De taken en bevoegdheden van de BAC zijn vastgelegd in het reglement van de BAC.

De Beleggingsadviescommissie bestond op 31 december 2021 uit de volgende bestuursleden:

- mevrouw Hollander (voorzitter)
- de heer Hagendijk
- de heer Albrecht (expert-lid; geen bestuurslid)

De commissie vergaderde in 2021 zes keer.

d. Jaarwerkcommissie

De jaarwerkcommissie is primair verantwoordelijk voor het jaarwerkproces en stuurt dat aan. De commissie onderhoudt tijdens het jaarwerkproces en zo nodig daarbuiten de contacten met de verschillende actoren die bij het jaarwerkproces betrokken zijn. De commissie coördineert de contacten en informatie-uitwisseling van de actoren onderling en van de actoren met de commissie.

De commissie adviseert het bestuur inzake de inhoud van het jaarverslag en legt het concept bestuursverslag aan het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan voor. De commissie rapporteert aan het bestuur. De commissie kan voorstellen inzake het jaarwerkproces ter besluitvorming indienen bij het bestuur. De taken en bevoegdheden van de JWC zijn vastgelegd in het reglement van de JWC.

De Jaarwerkcommissie bestond op 31 december 2021 uit de volgende bestuursleden:

- de heer Teuwen (voorzitter)
- vacature

Per 21 februari 2022 is mevrouw Bout-Kisoen als lid aan de jaarwerkcommissie toegevoegd.

De commissie vergaderde in 2021 vijf keer.

e. IRM-commissie

De IRM-commissie houdt zich bezig met de tijdige, juiste en correcte uitvoering van het risicomanagementbeleid zoals dat door het bestuur is vastgesteld. Daarnaast ziet de commissie erop toe dat het Dagelijks Bestuur en de overige bestuurlijke commissies de monitoring van de operationele risico's waarvoor zij verantwoordelijk zijn, tijdig en adequaat uitvoeren, waaronder de wijze waarop de administrateur en vermogensbeheerder de risico's m.b.t. de dienstverlening beheren. De IRM-commissie is tevens belast met de vervulling van de sleutelfunctie risicobeheer. Ter ondersteuning wordt gebruik gemaakt van een externe partij. De taken en bevoegdheden van de IRM-commissie zijn vastgelegd in het reglement van de IRM-commissie.

De IRM-commissie bestond op 31 december 2021 uit de volgende bestuursleden:

- de heer Eggen (voorzitter)
- de heer Barnhoorn

De heer Hagendijk woont als toehoorder de vergaderingen van de IRM-commissie bij.

De commissie vergaderde in 2021 zes keer. Tevens vergaderde de commissie een keer met de directie van Appel Pensioenuitvoering.

2.1.2 Sleutelfuncties

Het MPF heeft de sleutelfuncties als volgt ingericht:

Sleutelfunctie	Houder van de functie	Vervuller van de functie
Risicomangement	Bestuurslid (Voorzitter IRM-commissie)	IRM-commissie, ondersteund door externe partij
Interne audit	Bestuurslid	Uitbesteed aan externe partij
Actuariel	Uitbesteed aan certificerend actuaris	Uitbesteed aan certificerend actuaris

Deze inrichting is in 2020 door DNB goedgekeurd en is ongewijzigd in 2021.

De sleutelfuncties vergaderen regulier over belangrijke dossiers van het MPF. In 2021 kwamen zij zeven keer in vergadering bijeen met als belangrijkste bespreekpunt de beoogde CWO van het MPF naar een ander pensioenfonds.

Interne auditfunctie

In het najaar van 2020 is de sleutelfunctiehouder interne audit benoemd. InAudit is aangesteld als vervuller van de interne audit functie (IAF). Conform de door het bestuur goedgekeurde Interne Audit Charter is voor 2021 een auditjaarplan opgesteld door de sleutelfunctiehouder interne audit en door het bestuur goedgekeurd. Conform dit jaarplan zijn de volgende audits uitgevoerd: administreren werkgevers (incl. factureren en incasseren en de vrijstellingsregeling), Uniform Pensioenoverzicht, risk management, vermogensbeheer en uitbestedingsmanagement. Een aantal audits lopen door in 2022. Daarnaast heeft het bestuur in 2020 rechtstreeks aan de vervuller van de interne audit functie opdracht gegeven om het project ter voorbereiding van de collectieve waardeoverdracht te auditeren. Dit betreft een zogenoemde 'walk along audit' en is doorlopend totdat het project afgerond is. De bevindingen in de auditrapportages worden door het bestuur besproken en van een managementreactie voorzien waarna het bestuur de aanbevelingen oppakt.

Actuariële functie

Triple A is aangewezen als actuariële sleutelfunctiehouder. De actuariële sleutelfunctiehouder heeft in 2021 vier kwartaalrapportages uitgebracht, waarin de sleutelfunctiehouder verantwoording aflegt over de volgende werkzaamheden die voor het fonds verricht zijn:

- controle van de door het fonds vastgestelde technische voorzieningen per maandultimo op basis van een schattingsmethode;
- toetsen van de gehanteerde actuariële veronderstellingen aan de realisaties;
- toetsen van de kwaliteit van de gehanteerde basisgegevens;
- beoordelen van de impact van de aanpassing van de gehanteerde overlevingstafels en ervaringssterfte op de technische voorzieningen;
- opinie premiestelling 2022;
- controle inhaalindexatie mede in het kader van het toekomstdossier;
- controle op de door het fonds vastgestelde flexibiliseringsfactoren 2022.

Naast voormelde werkzaamheden heeft de actuariële sleutelfunctiehouder op regelmatige basis contact gehad met de overige sleutelfunctiehouders.

Risicobeheer functie

Het pensioenfonds heeft in 2021, rekening houdend met de fase van volwassenheid van het fonds en IRM, weer stappen gezet in de werking van het IRM en het transparant maken en inzichtelijk maken van het risicoprofiel van het pensioenfonds. In dat kader is ook de in 2021 uitgevoerde EigenRisicoBeoordeling (ERB) relevant. Er zijn, anders dan de reeds besproken strategische, operationele en thematische risico's in de risicoparagraaf van dit jaarverslag, geen andere risico's die thans materieel zijn en de doelmatigheid van het IRM kunnen aantasten.

BESTUURSVERSLAG

De sleutelfunctiehouder risicobeheer heeft in 2021 een risico-opinie en -analyse opgesteld inzake het voorgenomen voorwaardelijke besluit van het bestuur tot CWO en liquidatie.

2.1.3 Samenstelling verantwoordingsorgaan

Het bestuur van het MPF legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop dat beleid is uitgevoerd. Door het verantwoordingsorgaan wordt jaarlijks een oordeel gegeven over de beleidskeuzes, de handelswijze en het gevoerde beleid van het bestuur van het MPF.

Dit oordeel wordt voor commentaar voorgelegd aan het bestuur van het MPF. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan en de reactie van het bestuur van het MPF hierop worden integraal opgenomen in het verslag van het bestuur onder 'Verantwoording en toezicht'.

De taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn conform de Pensioenwet en vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds en in het reglement van het verantwoordingsorgaan.

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan was per 31 december 2021 als volgt:

Naam	Geboortjaar	Functie	Vertegenwoordiging	Aftredend op
De heer L. Mertens	1983	voorzitter	Werknemers	1 juli 2024
Mevrouw M. Wijnen	1961	lid	Werkgevers	1 juli 2022
De heer J. Smits	1961	lid	Pensioengerechtigden	1 juli 2022
De heer L.M.J. Sanders	1968	lid	Werknemers	1 juli 2025
De heer S. de Graaf	1986	plv. voorzitter	Werkgevers	1 juli 2022
De heer B.J.M. van Raaij	1951	lid	Pensioengerechtigden	1 juli 2025

De heren Sanders en Van Raaij zijn per 1 juli 2021 voor vier jaar herbenoemd.

Met ingang van 1 januari 2020 is de heer Mertens voorzitter van het verantwoordingsorgaan.

Nevenfuncties

De leden van het verantwoordingsorgaan hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

De heer L. Mertens	Fysiotherapeut in het Franciscus Vlietland (tot 31 mei 2021) Applicatiebeheerder en ontwikkelaar in het Diakonessenhuis in Utrecht (vanaf 1 juni 2021) Freelance IT consultant op projectbasis Plaatsvervangend lid LP FNV voor de sector cure (vanaf 31 maart 2022)
De heer S. de Graaf	Finance Director bij Ebro Foods Nederland Brands BV
Mevrouw M. Wijnen	Hoofd financiële administratie Schils BV
De heer L.M.J. Sanders	Allroundoperator/Heftruckchauffeur bij Havens Graanhandel NV te Maashees Lid van de kascontrolecommissie van het Horster mannenkoor
De heer J. Smits	Bedrijfsleider Agrifirm Feed; fabriek Zwolle Vrijwilliger bij korfbalvereniging RoReKo in de Wijk en actief als bondsscheidsrechter Secretaris van Stichting Dorpshuis De Havezate
De heer B.J.M. van Raaij	Als ZZP'er werkzaam: Van Raaij VIP management & advies Veelal actief als interim manager en adviseur voor meerdere/verschillende opdrachtgevers; in 2021: ABZ Diervoeding te Nijkerk als interim manager verkoop varkenshouderij Nijha BV Lochem: adviseur voor de OR i.v.m. reorganisatie Actueel ander (vrijwilligers)werk:

	<p>Zonnebloem Regio IJsselstreek Voorzitter en van daaruit gekozen tot afgevaardigde in de Nationale vergadering van de Zonnebloem</p> <p>Zonnebloem Warnsveld; voorzitter</p> <p>CNV Sectorraad Zelfstandige Professionals en van daaruit afgevaardigde in de Bondsraad</p> <p>CNV Belastingsservice coördinator en invuller provincie Gelderland</p> <p>Chauffeur Rolstoelbus Zutphen e.o.</p> <p>Secretaris en boekhouder DW Vorwerk Beleggingsmij. BV te Doetinchem (Fiscale Boekhouding en beleggen voor een lijfrentebeleggings-BV)</p> <p>Boekhouder voor GoodBookShop te Doetinchem (een Christelijke boekwinkel (stichting) BTW boekhouding en opstellen jaarrekening</p> <p>Voorzitter Zonnepark Leesten-Oost te Zutphen (een coöperatieve postcoderoos zonnepark).</p>
--	---

2.1.4 Raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen en heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De raad van toezicht is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur van het MPF.

De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn conform de Pensioenwet en neergelegd in de statuten van het pensioenfonds en het reglement van de raad van toezicht.

De samenstelling van de raad van toezicht was per 31 december 2021 als volgt:

Naam	Geboortejaar	Functie	Aftredend op
De heer R. Waals	1960	Voorzitter	1 januari 2026
Mevrouw M.C. Menko	1962	Lid	1 juli 2023
De heer A.T. Uçar	1976	lid	1 juli 2025

De heer De Wit is per 1 juli 2021 uit de RvT teruggetreden. Na een bindende voordracht van het VO aan het bestuur en na een positieve toetsing door DNB is de heer Uçar per 1 juli 2021 benoemd tot lid van de RvT. Na een positieve toetsing door DNB is het voorzitterschap van de RvT per 21 juli 2021 van de heer De Wit overgegaan naar de heer Waals.

Nevenfuncties

De leden van de raad van toezicht hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

Mevrouw M.C. Menko	<p>Bestuurslid Stichting Nederlands Investment Managers Forum</p> <p>Voorzitter bestuur Vereniging van Eigenaren 'De Hofmeester'</p> <p>Voorzitter bestuur Vereniging van Eigenaren 'Pootstraat 16-18-20, Delft'</p> <p>Ondersteuning BAC Diaconie Den Haag</p> <p>Lid Raad van Toezicht STAP (vanaf maart 2021)</p>
De heer R. Waals	<p>Lid Raad van Toezicht Bedrijfstakpensioenfondsen Wonen</p> <p>Lid Raad van Toezicht Bedrijfstakpensioenfondsen SPTT – Tandtechniek</p> <p>Dagvoorzitter Neyenrode ad hoc – PE Programma RvB/RvC verzekeraars</p>
De heer A.T. Uçar (per 1 juli 2021)	<p>Uitvoerend bestuurder Bpf Schoonmaak</p> <p>(Plv.) lid Werkgroep Pensioenen Stichting van de Arbeid</p> <p>Bestuurder Vereniging voor Pensioenrecht</p>
De heer C.J.M. de Wit (tot 1 juli 2021)	<p>Voorzitter Raad van Toezicht Bpf voor de Tandtechniek i.l.</p> <p>Lid Raad van Toezicht Chiqcare Woonzorg B.V.</p> <p>Opleider en trainer bij Penvita Education B.V.</p>

2.1.5 Klachtenregeling, geschillenregeling en geschillencommissie

Klachtenregeling

De klachtenregeling is van toepassing op klachten van belanghebbenden over de uitvoering van de pensioenregeling. De klachten worden door Appel Pensioenuitvoering behandeld. Indien de klager zich niet met de inhoud van de beslissing kan verenigen, kan deze in beroep gaan bij het bestuur van het MPF. De klachtenregeling is vastgelegd in het Klachtenreglement. In 2021 is er geen beroep gedaan op het bestuur van het MPF om klachten te behandelen.

Geschillenregeling en geschillencommissie

De geschillenregeling voorziet in de behandeling van geschillen tussen de deelnemer en het MPF.

Van een geschil is sprake als een deelnemer zich niet kan verenigen met een inhoudelijk (uitsluitend) jegens hem genomen besluit van het bestuur van het MPF. Deze behandeling vindt plaats door de onafhankelijke, externe geschillencommissie. De geschillencommissie beslist met inachtneming van het bepaalde in het pensioenreglement, de redelijkheid en de billijkheid. De beslissing van de geschillencommissie is voor partijen niet bindend.

De samenstelling, taken en procedures van de geschillencommissie zijn vastgelegd in het geschillenreglement. De geschillencommissie bestaat uit een voorzitter en twee overige leden. Het bestuur benoemt op voordracht van de in het bestuur van het MPF vertegenwoordigde werkgevers- en werknemersverenigingen de voorzitter en de overige leden. De Geschillencommissie is in 2018 bemenst. De leden kiezen uit hun midden een voorzitter.

De samenstelling van de Geschillencommissie was per 31 december 2021 als volgt:

Naam	Functie
De heer E. van de Lustgraaf	lid
De heer J. Verheij	lid
Mevrouw C.F.F. Wilms – aan 't Goor	voorzitter
De heer R. Bernsen	secretaris

In 2021 zijn geen geschillen aanhangig gemaakt.

Ombudsman Pensioenen

De Ombudsman Pensioenen is sinds 1 maart 2016 in de Code Pensioenfondsen opgenomen als onafhankelijke klachteninstelling voor pensioenfondsen. Door het opnemen van de Ombudsman Pensioenen in de Code Pensioenfondsen zijn nu alle pensioenfondsen in beginsel verplicht de Ombudsman Pensioenen te erkennen. Op grond van het 'pas toe of leg uit'-beginsel mag een pensioenfonds hiervan afwijken indien het gemotiveerd in het verslag van het bestuur uitlegt waarom het pensioenfonds deze norm niet toepast. Het MPF moet dan zelf een externe klachten- en geschillenprocedure inrichten. De Ombudsman Pensioenen is bij het MPF opgenomen in het klachten- en geschillenreglement. Hiermee voldoet het MPF aan de Code Pensioenfondsen.

2.1.6 Bij het MPF betrokken partijen

De volgende partijen waren in het boekjaar betrokken bij het MPF:

Actuaris

Certificerend

Triple A Risk Finance Certification

De heer P. Heesterbeek

Hoogoorddreef 54

1101 BE Amsterdam

Adviserend

AethiQs

De heer F. Verschuren

Rodezand 34 - Minervahuis III

3011 AN Rotterdam

BESTUURSVERSLAG

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
De heer J. Slager
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Adviseurs

Vermogensbeheer

Sprenkels & Verschuren
De heer R. van Asselt
De Entree 95
1101 BH Amsterdam

Risicomanagement

AethiQs
De heer V. Gangadin
Rodezand 34 - Minervahuis III
3011 AN Rotterdam

Uitbesteding en onderzoek toekomst pensioenfonds

Mastermind
De heer H. Uyan
Hoofdweg 121
1175 KN Lijnden

Sleutelfunctiehouder en – vervuller actuariële functie

Triple A Risk Finance Certification
De heer P. Heesterbeek
Hoogoorddreef 54
1101 BE Amsterdam

Sleutelfunctievervuller interne auditfunctie

InAudit BV
De heer R. Henriques
Sprankerenseweg 16
6974 BC Leuvenheim

Compliance officer

GBA-Accountants
De heer R. Mersch
Eisenhowerlaan 134
2517 KN Den Haag

Functionaris Gegevensbescherming (FG)

Lumen Group
Reactorweg 301
3542 AD Utrecht

Bestuursondersteuning

Montae & Partners
Verrijn Stuartlaan 1F
2288 EK Rijswijk ZH

Ondersteuner RvT
Pensioensecretaris.nl

Pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO)
pensioen- en financiële administratie

Appel Pensioenuitvoering
Edvard Munchweg 107-B
1328 MK ALMERE

Het bestuur van het MPF heeft in het boekjaar de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan pensioenuitvoeringsorganisatie Appel Pensioenuitvoering. Deze werkzaamheden betreffen de pensioen- en financiële administratie. Conform de eisen van de Pensioenwet blijft het bestuur verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

Tijdens vergaderingen van het bestuur van het MPF en de bestuurlijke commissies zijn, wanneer nodig, vertegenwoordigers van de pensioenuitvoeringsorganisatie aanwezig voor toelichting van de op kwartaalbasis op te leveren rapportages inzake de DVO, klachten- en geschillen en IRM.

Appel Pensioenuitvoering beschikt over een ISAE 3402 type II-verklaring. (ISAE staat voor International Standard on Assurance Engagements). Deze verklaring geeft inzicht in de bedrijfsprocessen en of de daarin opgenomen interne controles in opzet en bestaan adequaat zijn (type I) en dat de werking van de processen is getoetst gedurende een periode van een heel jaar en of deze processen effectief hebben gefunctioneerd (type II). De ISAE 3402 type II -audit wordt ieder jaar herhaald.

Appel Pensioenuitvoering heeft eind maart 2022 aan het bestuur van het MPF de ISAE 3402 type II-rapportage over 2021 opgeleverd. Deze rapportage wordt in de eerste lijn beoordeeld door de pensioen- en communicatiecommissie van het pensioenfonds en in tweede lijn door de IRM-commissie van het pensioenfonds waarna de resultaten in een bestuursvergadering besproken worden. Het bestuur van het MPF heeft in de bestuursvergadering op 23 mei 2022 de ISAE 3402 type II-rapportage van Appel Pensioenuitvoering over 2021 behandeld en kennisgenomen van de beheersmaatregelen. Het rapport kende geen oordeel met beperkingen en een acceptabel aantal bevindingen.

In het kader van het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds evalueerde het bestuur van het MPF begin 2022 de dienstverlening van Appel Pensioenuitvoering over 2021. MPF is tevreden over de dienstverlening van Appel en wil dit continueren.

In de periode 2017 tot en met 2020 heeft het MPF zijn pensioenadministratie uitbesteed aan de stichting AGH. Gezien de financiële situatie van AGH hebben de samenwerkende klantfondsen van AGH destijds diverse beheersmaatregelen genomen om de risico's verbonden aan een eventueel faillissement van AGH zoveel mogelijk te beperken. Eén van deze beheersmaatregelen was dat de samenwerkende klantfondsen van AGH per 1 oktober 2019 de Stichting Continuïteit Pensioenfonds hebben opgericht. Nu de activa van AGH per 31 december 2020 overgenomen zijn door Appel Pensioenuitvoering is de Stichting Continuïteit Pensioenfonds in 2021 ontbonden.

Een andere beheersmaatregel om het risico op discontinuïteit van AGH te verkleinen vormde in 2019 het verstrekken van een lening aan de Stichting AGH door de samenwerkende vier klantfondsen waaronder het MPF. Dit betrof een totaalbedrag van € 500.000 waarvan € 125.000 verstrekt door het MPF. In 2021 heeft het MPF, evenals de overige samenwerkende klantfondsen, besloten om deze lening kwijt te schelden. Dit gaf AGH de gewenste ruimte in gesprekken met kandidaten waarin AGH op kon gaan en droeg daardoor positief bij aan het verkleinen van het risico op discontinuïteit van dienstverlening.

Vermogensbeheer

Aegon Investment Management B.V.
Aegonplein 20
2591 TV Den Haag

Het beheer van het fondsvermogen is opgedragen aan Aegon Investment Management B.V. (Aegon). De voorwaarden zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst met serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening.

Aan Aegon is de bevoegdheid verleend alle beleggingstransacties aan te gaan, zoals opgenomen in die overeenkomst en het jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsplan dat onderdeel uitmaakt van het Investment Policy Statement (IPS) van het MPF.

BESTUURSVERSLAG

De beheerafspraken worden tenminste één keer per jaar in een mandaat vastgelegd. Aegon rapporteert vier keer per jaar aan het bestuur over de uitgevoerde transacties en het behaalde rendementen. Tevens verstrekt Aegon vier keer per jaar een risicorapportage aan het bestuur.

Aegon beschikt over een ISAE 3402 type II-verklaring. Deze verklaring waarborgt dat de bedrijfsprocessen en de daarin opgenomen interne controles in opzet en bestaan adequaat zijn (type I) en dat de werking van de processen is getoetst gedurende een periode van minimaal zes maanden (type II). De ISAE 3402 type II-rapportage wordt in de eerste lijn beoordeeld door de beleggingsadviescommissie van het pensioenfonds en in tweede lijn door de IRM-commissie van het pensioenfonds waarna de resultaten in een bestuursvergadering besproken worden.

Het bestuur van het MPF heeft in de bestuursvergadering op 23 mei 2022 de ISAE 3402 type II-rapportage van Aegon over 2021 behandeld en kennisgenomen van de beheersmaatregelen. Het rapport kende geen oordeel met beperkingen en een acceptabel aantal bevindingen.

Evaluatie externe partijen

Het bestuur van het MPF voert conform het uitbestedingsbeleid periodiek evaluatiegesprekken met de adviserend en certificerend actuaris, de accountant, de diverse adviseurs, Appel Pensioenuitvoering en Montae & Partners. Doel is de verrichte werkzaamheden te evalueren, bevindingen te delen en de kwaliteit van de werkzaamheden te optimaliseren.

3 Verslag van het bestuur van MPF

In het verslagjaar kwam het bestuur van het MPF achttien keer in vergadering bijeen. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gebeurtenissen en besluiten van het bestuur van het MPF kort weergegeven.

3.1 Bestuursbesluiten

Opdrachtaanvaarding 2021

Op grond van artikel 102A Pensioenwet zorgt het MPF voor de formele opdrachtaanvaarding van de door sociale partners aan het MPF opgedragen pensioenregeling. In 2021 heeft het MPF de opdracht van sociale partners aanvaard.

Het MPF toetste daartoe de door sociale partners opgedragen pensioenregeling aan de volgende criteria:

- ambitie, doelstellingen, beleidsuitgangspunten en risicohouding;
- toekomstbestendigheid en evenwichtigheid;
- administratieve en communicatieve uitvoerbaarheid;
- financiële haalbaarheid.

Indien niet voldaan wordt aan deze criteria en/of uitvoering van de door sociale partners opgedragen pensioenregeling niet kan plaatsvinden met inachtneming van artikel 105 en 143 PW zal het MPF de opdracht niet aanvaarden. Wanneer de opdracht is aanvaard en gedurende de periode waarvoor die opdracht is aanvaard duidelijk wordt dat niet langer voldaan kan worden aan de criteria en/of uitvoering van de door sociale partners opgedragen pensioenregeling niet kan plaatsvinden met inachtneming van artikel 105 en 143 PW zal het MPF sociale partners verzoeken de pensioenregeling te wijzigen.

Sinds 2020 is de afspraak tussen het MPF en sociale partners dat indien de pensioenregeling niet gewijzigd wordt dan wel de wijziging ontoereikend is, het MPF de pensioenregeling en/of de premie zodanig zal wijzigen dat weer voldaan wordt aan de criteria en sociale partners hierover zo spoedig mogelijk zullen worden geïnformeerd. Nu het MPF door het nemen van één of beide maatregelen de rol van sociale partners vervult, zal het MPF hier zeer terughoudend in zijn en de betreffende maatregelen alleen toepassen als laatste maatregel. Indien sociale partners zich niet kunnen verenigen met de aanpassing waartoe door het MPF is besloten, kunnen sociale partners deze overeenkomst opzeggen met inachtneming van de geldende opzegtermijn. Gedurende deze opzegtermijn wordt de pensioenregeling uitgevoerd conform het bestuursbesluit van het MPF. Het MPF heeft bij de vaststelling van de pensioenregeling 2021 beoordeeld of de afweging van belangen van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers evenwichtig is toegepast en kwam tot een positieve conclusie.

Kenmerken van de pensioenregeling

De pensioenregeling van het MPF kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. De pensioenregeling kan conform artikel 10 van de Pensioenwet gekwalificeerd worden als een uitkeringsovereenkomst.

Pensioenregeling 2021

De kenmerken van de pensioenregeling zijn in 2021 als volgt.

Het pensioensysteem is middelloon.

De pensioenleeftijd is 68 jaar.

Het pensioengevend salaris is 12 x het vaste maandsalaris, vermeerderd met de ploegentoeslag, de vakantietoeslag, de persoonlijke toeslag (als bedoeld in de cao) en de consignatietoeslag.

Het maximum pensioengevend salaris is € 58.311.

De franchise is € 14.544.

De maximale pensioengrondslag (maximum pensioengevend salaris -/- franchise) is € 43.767.

Het maximumloon van de excedentregeling is € 112.189.

Het opbouwpercentage ouderdompensioen is 1,640% van de pensioengrondslag.

Het nabestaandenpensioen op opbouwbasis is 70% van het te bereiken ouderdompensioen.

Het wezenpensioen is 11% van het te bereiken ouderdompensioen.

De premie bedraagt 30,40% van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris – franchise)

De bijdrage van de werkgever is (minimaal) 16,51% van de pensioengrondslag.

De bijdrage van de werknemer is (maximaal) 13,89% van de pensioengrondslag.

Er is geen toetredingsleeftijd.

BESTUURSVERSLAG

Pensioenregeling 2022

De kenmerken van de pensioenregeling zijn in 2022 als volgt.

Het pensioensysteem is middelloon.

De pensioenleeftijd is 68 jaar.

Het pensioengevend salaris is 12 x het vaste maandsalaris, vermeerderd met de ploegentoeslag, de vakantietoeslag, de persoonlijke toeslag (als bedoeld in de CAO) en de consignatietoeslag.

Het maximum pensioengevend salaris is € 59.706.

De franchise is € 14.802.

De maximale pensioengrondslag (pensioengevend salaris -/- franchise) is € 44.904.

Het maximumloon excedentregeling is € 114.866.

Het opbouwpercentage ouderdompensioen is 1,640% van de pensioengrondslag.

Het nabestaandenpensioen op opbouwbasis is 70% van het te bereiken ouderdompensioen.

Het wezenpensioen is 11% van het te bereiken ouderdompensioen.

De premie bedraagt 30,40% van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris – franchise).

De bijdrage van de werkgever is (minimaal) 16,51% van de pensioengrondslag.

De bijdrage van de werknemer is (maximaal) 13,89% van de pensioengrondslag.

Er is geen toetredingsleeftijd.

Risicobereidheid en haalbaarheidstoets

Het MPF heeft de risicobereidheid in 2015, na een risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers en na overleg met sociale partners en het verantwoordingsorgaan, vastgesteld. Het MPF heeft een risicobewuste houding die uitgedrukt wordt in kwalitatieve en kwantitatieve criteria. Het huidige beleggingsbeleid is in lijn met deze risicobereidheid. Mede in het kader van het Pensioenakkoord heeft het MPF besloten om in 2022 opnieuw een risicobereidheidsonderzoek uit te voeren.

Jaarlijks voert het MPF een haalbaarheidstoets uit die inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet van het pensioenfonds, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Met de haalbaarheidstoets monitort het MPF in hoeverre het pensioenresultaat en de afwijking van het slechtweerscenario nog steeds aansluiten bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. De haalbaarheidstoets 2021 laat zien dat de resultaten grotendeels binnen de gestelde grenzen vallen. Het MPF heeft de uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2021 op 28 juni 2021 met sociale partners besproken. Dit heeft niet tot aanpassingen geleid. Bij de invoering van een nieuwe pensioenregeling en bij significante wijzigingen wordt een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De eerste aanvangshaalbaarheidstoets is uitgevoerd in 2015 in verband met de invoering van het nFTK.

Toeslagbeleid

Het MPF kent vanaf 1 januari 2016 een voorwaardelijk toeslagbeleid waarbij wordt aangesloten bij de ontwikkeling van het prijsindexcijfer. Op dit toeslagbeleid is het vanaf 1 januari 2015 geldende financiële toetsingskader van toepassing waaronder het toekomstbestendig indexeren. Toekomstbestendig betekent dat niet alleen het komend jaar maar naar verwachting ook de daaropvolgende jaren de betrokken indexatie kan worden toegekend.

De wettelijke grenzen voor toekomstbestendige toeslagen zien er als volgt uit:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening
< 110%	Geen toeslagverlening
Tussen 110% en toeslagverleningsdekkingsgraad (120%) (De toeslagverleningsdekkingsgraad is de dekkingsgraad waarbij de volledige toeslagambitie kan worden waargemaakt (prijsindex)).	Gedeeltelijke toekomstbestendige toeslagverlening.
> Toeslagverleningsdekkingsgraad (120%)	Volledige toeslagverlening. Wanneer er na het verlenen van toeslagen een overschot is (vermogen boven dekkingsgraad gelijk aan de toeslagverleningsdekkingsgraad) mag dit overschot binnen de fiscale grenzen voor 1/5e deel worden aangewend om gemiste toeslagen in te halen en eventuele kortingen uit het verleden goed te maken.

Het MPF bepaalt jaarlijks aan de hand van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober of een toeslag kan worden verleend. Voor de verhoging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten hanteert het MPF als maatstaf het prijsindexcijfer (CPI voor alle huishoudens, afgeleid) tussen 1 oktober van het voorafgaande jaar en 1 oktober van het jaar waarop de toeslag betrekking heeft. Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Geen indexatie per 1 januari 2021

Per 1 januari 2021 heeft het MPF de opgebouwde pensioenen en de pensioenuitkeringen niet verhoogd omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober 2020 lager was dan 110%. Deelnemers, pensioengerechtigden en slapers zijn in 2021 d.m.v. een nieuwsbrief geïnformeerd over het feit dat geen indexatie verleend kon worden.

Evenals in de jaren daarvoor heeft het MPF in 2021 niet hoeven te korten.

Kleine indexatie per 1 januari 2022

Wanneer de dekkingsgraad minimaal 110% is mag het pensioenfonds tot (gedeeltelijke) toeslag overgaan. Per ultimo oktober 2021 was de beleidsdekkingsgraad van het MPF 110,7% en daarmee beperkt hoger dan 110%. Op grond van de beleidsstaffel kon naar rato een (zeer) beperkte toeslag van 0,14% over de reeds opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten per 1 januari 2022 toegekend worden. Bij de beoordeling of het MPF een toeslag kon verlenen, heeft het MPF de belangen van de diverse doelgroepen binnen het pensioenfonds evenwichtig afgewogen. Nadat duidelijk was dat de kosten van toeslagverlening opwogen tegen de geringe toeslagverlening heeft het bestuur tot een toeslag van 0,14% per 1 januari 2022 besloten.

Inhaaltoeslag

Indien het MPF in enig jaar de pensioenaanspraken en -rechten niet (volledig) heeft verhoogd kan op een later tijdstip tot compensatie worden overgegaan voor de niet betaalde toeslagen. De toeslagachterstand is per 1 januari 2022 gestegen naar 8,84%.

Premiebeleid

In 2020 heeft het MPF in overleg met sociale partners besloten om, in lijn met de vorige periode 2016-2020, voor de periode 2021-2025 de kostendeckende premie te dempen op basis van verwacht rendement. Dit komt de stabiliteit van het pensioenfonds ten goede omdat de regeling niet jaarlijks hoeft te worden aangepast.

Voor het verwacht rendement zijn voor de periode 2021-2025 de volgende parameters gekozen:

- verwacht rendement op vastrentende waarden gelijk aan de rentetermijnstructuur per 30 september 2020;
- verwacht rendement op zakelijke waarden gelijk aan de maximale parameters bij de start van de nieuwe vijfjarige periode, zoals vastgelegd in artikel 23a, eerste lid van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.
- Afslag voor toeslagverlening gelijk aan prijsinflatie op basis van het ingroepad zoals gepubliceerd door DNB.

Bovenstaande keuzes leiden ertoe dat de gedempte kostendeckende premie als percentage van de pensioengrondslagsom redelijk stabiel zal blijven.

De parameters die worden gebruikt bij de vaststelling van de gedempte kostendeckende premie, worden door het bestuur vastgesteld. Hierbij zijn de consistentie in de financiële opzet van het pensioenfonds en evenwichtige belangenbehartiging belangrijke pijlers. Ook moet de keuze passen bij de risicohouding van het pensioenfonds.

Bij de vaststelling van de gedempte kostendeckende premie op basis van verwacht rendement wordt ervan uitgegaan dat de premie voldoende is, indien de in de berekening van de premie gehanteerde veronderstellingen met betrekking tot het verwacht rendement gerealiseerd worden. Het rendement op vastrentende waarden wordt voor vijf jaar vastgezet op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 30 september van het jaar voorafgaand aan de periode waarin de premie wordt vastgezet (momenteel 30 september 2020). Het vastklikken van dit verwacht rendement op vastrentende waarden is wettelijk vereist. Voor zakelijke waarden wordt het verwacht rendement gelijkgesteld aan de bij de start van de huidige vijfjarige periode van toepassing zijnde maximale parameters (momenteel maximale parameters die gelden vanaf 1 januari 2020). In het fondsbeleid is niet vastgelegd dat deze aanname voor langere periode vaststaat. Het bestuur kan derhalve besluiten dit rendement (tussentijds) aan te passen, maar heeft er in de afgelopen periode voor gekozen hier geen gebruik van te maken.

De methodiek van de vaststelling van de UFR in de rentetermijnstructuur is met ingang van 1 januari 2021 aangepast. Deze aanpassing zorgt voor een verlaging van de curve.

Aangezien de UFR aanpassing vanaf 1 januari 2021 in vier stappen geleidelijk wordt doorgevoerd heeft deze aanpassing geen invloed op de gedempte kostendekkende premie omdat het verwacht rendement eind 2020 is vastgeklikt voor vijf jaar en toen was de oude UFR-methodiek nog van toepassing. De nieuwe UFR heeft wel invloed op de premiedekkingsgraad.

	2021	2020
Feitelijke premie en vrijval voorziening door betaling premies	29.702	27.297
Zuiver kostendekkende premie	45.277	46.472
Gedempte kostendekkende premie	26.608	22.847

Premie 2021

De feitelijke premie 2021 is hoger dan de gedempte kostendekkende premie. De premiemarge (verschil tussen feitelijke en gedempte kostendekkende premie) is positief. Hiermee voldoet de premiestelling aan de wettelijke vereisten. De feitelijke premie is echter lager dan de zuivere kostendekkende premie. Dit zorgt voor uitholling van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. De mate waarin wordt uitgedrukt in de premiedekkingsgraad.

Het MPF monitort nauwgezet of het huidige systeem van premiebepaling op de langere termijn houdbaar is. Dit vanwege de aanhoudende lage rente en de consequenties daarvan op het kostendekkend zijn van de premie. Voor het effect op de dekkingsgraad zijn (nog) geen afspraken met sociale partners vastgelegd. Wel was het MPF de afgelopen jaren met sociale partners in gesprek om tot afspraken te komen over het verhogen van de premiedekkingsgraad. Het bestuur van het pensioenfonds wordt daarin bijgestaan door zijn adviserend actuaaris. De gesprekken tussen het MPF en sociale partners hebben in 2020 geleid tot het aanpassen van de premie per 1 januari 2021 van 27,71% naar 30,4%. Tevens besloten sociale partners tot het verlagen van het opbouwpercentage ouderdomspensioen van 1,872% naar 1,640%. De premiedekkingsgraad is hierdoor gestegen naar ongeveer 70%.

Advies verantwoordingsorgaan

Conform artikel 115a lid 3 sub j van de Pensioenwet heeft het verantwoordingsorgaan adviesrecht op de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten. Het verantwoordingsorgaan constateerde dat het bestuur, alvorens de premie 2022 vast te stellen, de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers evenwichtig afgewogen heeft. Het verantwoordingsorgaan adviseerde het bestuur positief m.b.t. het vaststellen van de premie 2022. Wel benadrukte het verantwoordingsorgaan dat het bestuur zich in moet blijven zetten om sociale partners ervan te overtuigen dat verdere uitholling van de premiedekkingsgraad ongewenst is. Het advies van het verantwoordingsorgaan m.b.t. de premie 2022 was dienovereenkomstig.

Abtn

De actuariële en bedrijfstechnische nota (hierna: Abtn) geeft de centrale criteria aan op basis waarvan het (financieel) beleid van het MPF wordt gevoerd. De inhoud van de Abtn beoogt hiermee op hoofdlijnen inzicht te geven in het functioneren van het MPF op alle beleidsterreinen. Het MPF actualiseert de Abtn elk jaar. Het MPF heeft de geactualiseerde Abtn in 2021 tijdig, dat is voor 31 december, via het Digitaal Loket Rapportage bij DNB ingediend. Tevens is de Abtn op de website van het MPF geplaatst.

Advies verantwoordingsorgaan

Het VO heeft het bestuur laten weten zich m.b.t. de premie 2022 van een advies te onthouden. Hiervoor had het VO onder meer de volgende argumenten. In 2021 heeft het VO aangegeven dat wanneer de CWO per 31 december 2021 geen doorgang vindt, het bestuur opnieuw met de sociale partners in gesprek moet voor de premie 2022 waarbij opnieuw een dekkingsgraad van 90% uitgangspunt moet zijn. Het VO is er niet van overtuigd dat dit in afdoende mate plaatsgevonden heeft. Verder vroeg het VO zich af waarom het bestuur de opbouw niet verlaagd heeft. Ook twijfelt het VO eraan of het premiebesluit van het bestuur niet te veel ingegeven is door de beoogde CWO.

Het bestuur en het VO hebben de overwegingen van het VO op 20 januari 2022 besproken. Afgesproken is dat het bestuur het VO informeert over de herijking van het beleid inzake de premiedekkingsgraad in 2022.

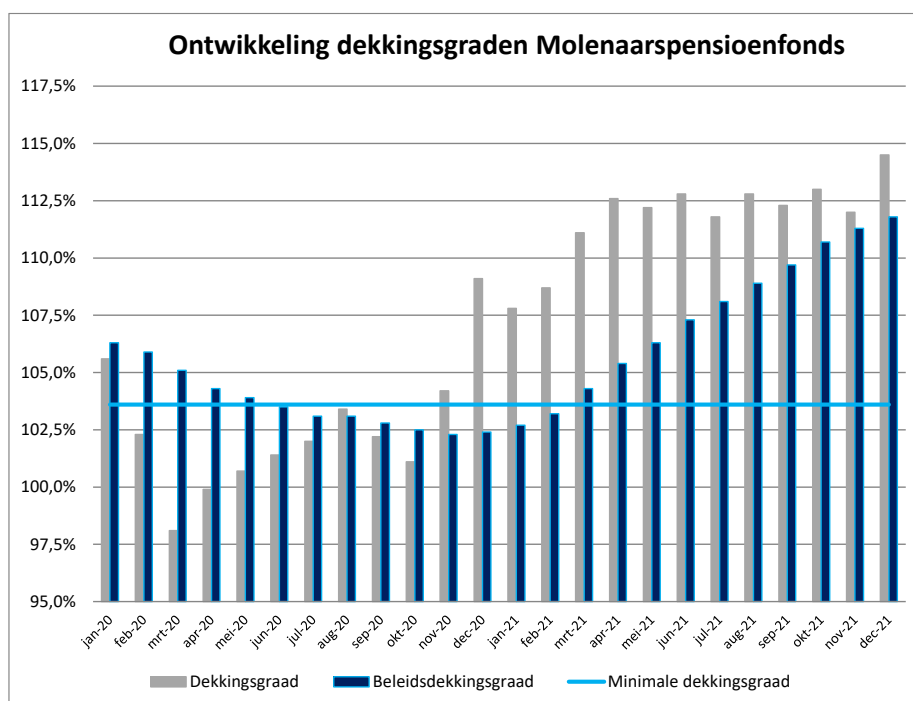
Financieel crisisplan

Het MPF beschikt over een financieel crisisplan dat als bijlage aan de Abtn toegevoegd en als zodanig via de website toegankelijk is. Het bestuur benadrukt dat evenwichtige belangenafweging bij de te nemen crisismaatregelen voorop staat. Hieraan geeft het MPF invulling door de lasten van crisismaatregelen zo evenwichtig mogelijk te verdelen over deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. Het crisisplan geeft aan in welke situaties en bij welke grenswaarden het MPF maatregelen neemt, wat de aard van deze maatregelen is, hoe deze concreet en materieel vorm krijgen en hoe de maatregelen worden uitgevoerd.

Omdat de actuele dekkinggraad van het pensioenfonds in 2020 onder de kritische dekkinggraad uitkwam, moest het MPF in 2020 een beroep doen op het financieel crisisplan. In 2021 herstelde de actuele dekkinggraad van het MPF zich tot boven de kritische dekkinggraad.

Ontwikkeling dekkinggraad en herstelplan

Het pensioenvermogen (totaal activa minus schulden) van het MPF bedraagt per 31 december 2021 € 775,1 miljoen. De hoogte van de technische voorziening per 31 december 2021 bedraagt € 670,7 miljoen. Dit leidt ultimo 2021 tot een actuele dekkinggraad van 114,5% en een beleidsdekkinggraad van 111,8%. Deze percentages zijn gemeld aan DNB.

Procedure vaststellen beleidsdekkinggraad

Het MPF heeft een procedure vastgesteld voor het vaststellen van de maandelijkse dekkinggraad. De beleidsdekkinggraad is hiervan een afgeleide, waarmee het vaststellen van de maandelijkse dekkinggraad belangrijker is geworden.

De beleidsdekkinggraad heeft invloed op het toeslagbeleid en het bepalen van de financiële positie voor het opstellen van een herstelplan. Het proces van het vaststellen van de maandelijkse dekkinggraad valt onder de ISAE 3402 type II van de pensioenuitvoeringsinstelling.

Herstelplan

De beleidsdekkinggraad per eind december 2021 was met 111,8% lager dan de vereiste dekkinggraad van 112,4% op basis van de strategische beleggingsmix. Het MPF hoefde echter van DNB dit jaar geen herstelplan met vragenlijst in te dienen. Het fonds is hiervoor (aan de hand van stand per 31-12-2021) niet geselecteerd.

Financiële kwartaalrapportage

Het MPF ontvangt ieder kwartaal van de pensioenuitvoeringsinstelling de financiële kwartaalrapportage waarin het gerealiseerd resultaat getoetst wordt aan de begroting. Het Dagelijks Bestuur bereidt deze rapportage voor waarna de rapportage vervolgens in de eerstvolgende bestuursvergadering toegelicht en besproken wordt.

In de financiële kwartaalrapportage zijn, naast een managementoverzicht met de belangrijkste financiële ontwikkelingen, ook een verkorte balans, de verkorte staat van baten en lasten, een kasstroomoverzicht en een specificatie van de pensioenbeheerkosten opgenomen. Met deze rapportage heeft het MPF direct inzicht in de beheersbare kosten en de eventuele afwijking ten opzichte van de begroting.

Kostenmanagement en begroting

Om het inzicht in de kosten van externe adviseurs te vergroten, vraagt het MPF bij alle adviseurs een jaarofferte op. Door middel van gespecificeerde financiële kwartaalrapportages houdt het MPF vervolgens zicht op de kosten. Afwijkingen van de begroting worden elk kwartaal aan het MPF toegelicht. Daarnaast monitort het MPF regelmatig het kostenniveau en analyseert deze op basis van benchmarkcijfers, laatstelijk de benchmarkcijfers van de LaneClark & Peacock (hierna: LCP).

Inkoop- en uitbestedingsbeleid

Het MPF heeft het inkoop- en uitbestedingsbeleid vastgelegd. Het doel van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van de continuïteit en constante kwaliteit van de dienstverlening door uitbestedingspartijen.

Het doel van het inkoopbeleid is kaders aan te geven waarbinnen het MPF opereert bij de inkoop van producten en/of diensten om zodoende het inkoopproces effectief en efficiënt te beheersen. Daarnaast heeft het MPF een format vastgesteld dat kan dienen als leidraad bij de evaluatie van partijen aan wie diensten zijn uitbesteed. Het inkoop- en uitbestedingsbeleid wordt tenminste eenmaal in de drie jaar door het MPF geëvalueerd.

SLA-monitoring pensioenuitvoerder

Het MPF heeft gedurende boekjaar 2021 op basis van de SLA-kwartaalrapportages de dienstverlening door pensioenuitvoeringsinstelling Appel Pensioenuitvoering gemonitord. Het MPF heeft geen bijzonderheden in de dienstverlening geconstateerd.

Werkgeverszaken

Het MPF heeft in 2021 de nodige activiteiten ondernomen inzake werkgeversaansluitingen zoals controle van de juistheid van de aansluiting van de werkgevers aan de hand van nieuwe aanmeldingen van relevante werkgevers bij de Kamer van Koophandel en wijzigingen in het ledenbestand van werkgeversorganisatie Nevedi. Tevens voerde het MPF gelijkwaardigheidstoetsen uit bij vrijgestelde werkgevers.

Controle juistheid aangesloten werkgevers

Het MPF heeft in 2021 kennisgenomen van de werkgeversmutaties door de pensioenuitvoeringsorganisatie met de daarbij behorende verklaringen en op grond daarvan vastgesteld dat de met de pensioenuitvoeringsorganisatie afgesproken procedures zodanig zijn nageleefd dat het bestuur in control is m.b.t. de juistheid van de aangesloten werkgevers.

Gelijkwaardigheidstoetsen

Het MPF heeft in 2016 aan de vrijgestelde werkgevers gecommuniceerd dat het MPF met ingang van 1 januari 2016 van de vrijgestelde werkgevers verwacht dat vrijgestelde werkgevers in het reglement van hun pensioenregeling de bepaling opnemen dat zij zich conformeren aan het toeslagbeleid van het MPF waarin het MPF geen onderscheid maakt tussen actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Met ingang van 1 januari 2016 trekt het bestuur van het MPF de vrijstelling in als niet voldaan wordt aan deze voorwaarde. Het vorenstaande heeft het MPF vastgelegd in het vrijstellingenbeleid. Het vrijstellingenbeleid is als bijlage aan de Abtn toegevoegd en via de website van het pensioenfonds voor vrijgestelde werkgevers toegankelijk.

Beleid vrijwillige aansluitingen

Werkgevers die niet onder de werkingssfeer van de verplichtstellingsbeschikking van het MPF vallen, kunnen zich onder bepaalde voorwaarden vrijwillig bij het MPF aansluiten. Het MPF heeft in maart 2016 besloten om naast de wettelijke voorwaarden ook aanvullende voorwaarden aan deze vrijwillige aansluiting te stellen zoals de tijdsduur en het doorberekenen van de éénmalige kosten voor de aansluiting bij het MPF. De procedure voor de beoordeling van het verzoek tot vrijwillige aansluiting is vastgelegd.

Statuten

De laatste wijziging van de statuten van het MPF dateert van 14 oktober 2020. In 2021 zijn de statuten niet gewijzigd.

Reglementen

Het pensioenreglement is waar nodig geactualiseerd. Het betreft onder andere de staffel excedent premieovereenkomst (artikel 83), de parameters en de flexibiliserings- en afkoopfactoren.

In de overige reglementen van het pensioenfonds zijn in 2021 geen wijzigingen doorgevoerd.

Zwitserleven

Ter zake van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico heeft het MPF per 1 januari 2011 een stop-loss herverzekeringsovereenkomst gesloten met Zwitserleven. Met de overgang van de individuele herverzekering in 2011 naar de stop-loss herverzekering heeft het MPF ervoor gekozen om niet alle risico's af te dekken.

Per 1 januari 2021 heeft het MPF het contract met Zwitserleven verlengd met een jaar tot 31 december 2021 met de optie om het contract telkens met een jaar te verlengen. Dit met het oog op de toekomst van het pensioenfonds. Per januari 2022 heeft het MPF het contract opnieuw met een jaar verlengd.

Alleen de risico's boven een eigen behoud van 125% van de totale risicopremie bij volledige herverzekering worden afgedekt, waarbij dat eigen behoud wordt berekend over de gehele contractperiode. De uitkering van de herverzekeraar is beperkt tot zesmaal het eigen behoud.

Flexibiliserings- en afkoopfactoren 2021

Het MPF stelt jaarlijks de flexibiliserings- en afkoopfactoren vast. Voor de bepaling van de flexibiliserings- en afkoopfactoren 2021 is uitgegaan van de door de DNB gepubliceerde RTS per 30 december 2020 en de AG-prognosetafel 2020. De flexibiliserings- en afkoopfactoren 2021 zijn opgenomen in het pensioenreglement.

AG-prognosetafel 2020 en ervaringssterfte

Het MPF besloot in 2020 om i.p.v. de AG-prognosetafel 2018 de AG-prognosetafel 2020 te gaan gebruiken. In het verlengde daarvan heeft het MPF een onderzoek laten uitvoeren naar de noodzaak tot herijking van de fondsspecifieke ervaringssterfte. Het MPF besloot om over te stappen op een ander model voor de vaststelling van de fondsspecifieke ervaringssterfte. In het nieuwe model is het inkomen van de deelnemer de belangrijkste externe maatstaf. De uitkomst van het onderzoek was per saldo een gemiddelde verhoging van de sterftekansen c.q. een lagere levensverwachting, hetgeen leidt tot een verlaging van de voorziening pensioenverplichtingen. Het MPF heeft de ervaringssterfte begin 2022 geëvalueerd. Hieruit bleek dat de werkelijke sterfte zich grillig gedraagt. De resultaten over de eerste tien maanden van 2021 liggen voor zowel de mannen als de vrouwen binnen het 95%- betrouwbaarheidsinterval. Dat geldt niet alleen voor de aantallen maar ook voor de kapitalen. De resultaten geven het MPF op dit moment geen aanleiding om te twijfelen aan de juistheid van de gehanteerde ervaringssterfte.

Onderzoek toekomst pensioenfonds

Belangrijk speerpunt in het strategieplan van het MPF was 'Draagvlakverbreding'.

Het MPF wilde de pensioenregeling aantrekkelijk maken voor en onder de aandacht brengen bij vrijgestelde ondernemingen en aan de sector gelieerde bedrijven om te bewerkstelligen dat zij hun vrijstelling opnieuw tegen het licht zouden houden c.q. zich vrijwillig aan zouden sluiten. De toename van het aantal aangesloten werkgevers in de jaren tot en met 2017 laat zien dat dit beleid in beginsel een positief effect heeft gehad. In 2018 nam de groei van het aantal aangesloten werkgevers echter af en in 2019 is de toename van het aantal aangesloten werkgevers zo goed als gestagneerd. Het MPF verwacht dat zonder groei van het aantal aangesloten ondernemingen het aantal deelnemers in de loop van de tijd zal afnemen. Daarom heeft het MPF besloten om samen met een externe procesbegeleider diverse toekomstscenario's te onderzoeken en uit te werken. Het MPF heeft hiertoe een bestuurlijke Projectgroep Toekomst bemenst. Het onderzoek bestrijkt de volgende toekomstscenario's:

- Traject 1: Het MPF gaat zelfstandig door met Appel Pensioenuitvoering als pensioenuitvoeringsorganisatie.
- Traject 2: Het MPF gaat zelfstandig door met een nader te selecteren pensioenuitvoeringsorganisatie.
- Traject 3: Het MPF gaat niet zelfstandig door maar gaat op in een andere pensioenuitvoerder waarbij de opgebouwde en toekomstige rechten bij elkaar blijven.
- Traject 4: Het MPF gaat niet zelfstandig door maar op in een andere pensioenuitvoerder waarbij de opgebouwde en toekomstige rechten niet bij elkaar blijven.

In 2020 heeft het bestuur op basis van dit onderzoek geconcludeerd dat het MPF te klein is om als pensioenfonds zelfstandig te blijven bestaan. Zowel sociale partners als het MPF zijn van mening dat de opgebouwde en toekomstige rechten bij elkaar moeten blijven. In april 2020 hebben sociale partners binnen traject 3 een voorkeur uitgesproken voor een kandidaat pensioenuitvoerder. Het bestuur kan zich in deze voorkeur vinden en is daarom in 2020 met deze kandidaat pensioenuitvoerder in onderhandeling gegaan.

BESTUURSVERSLAG

De onderhandelingen zijn nog niet afgerond maar zullen naar verwachting in 2022 resulteren in een definitief besluit tot een collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2023 onder voorbehoud van een aantal voorwaarden zoals een positief advies van het verantwoordingsorgaan en goedkeuring van de raad van toezicht. Alvorens daadwerkelijk tot een CWO over te kunnen gaan moet DNB een verklaring van geen bezwaar geven. Tevens is goedkeuring van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nodig m.b.t. het intrekken van de verplichtstelling van het MPF onder gelijktijdige uitbreiding van de verplichtstelling van het pensioenfonds waarin het MPF opgaat.

3.2 Governance

3.2.1 Bestuurlijke commissiestructuur

Rekening houdend met de razendsnelle ontwikkelingen in de pensioenwereld is het MPF van mening dat een verdergaande professionaliseringslag van bestuur en bestuurders noodzakelijk is. Bestuurders moeten zich verder kunnen verdiepen in de relevante materie. Tevens zullen bestuurders zich verder moeten specialiseren. Dat vraagt wat van de bestuurders, onder meer wat inzet, tijdsinvestering en studie betreft maar ook van de (inrichting van de) commissies en het bestuur als zodanig.

Dit en de inrichting van de sleutelfuncties voortvloeiende uit IORP II waardoor de IRM-Commissie, in tegenstelling tot de overige commissies, een tweedelijns functie heeft, heeft het MPF met ingang van 1 januari 2019 de commissiestructuur als volgt ingericht:

- Pensioen- en communicatiecommissie (PCC)
- Beleggingsadviescommissie (BAC)
- Jaarwerkcommissie (JWC)
- Integrale risicomanagementcommissie (IRMC)

De wijze waarop de commissiestructuur functioneert, evalueert het bestuur jaarlijks tijdens zijn zelfevaluatie.

3.2.2 Code pensioenfondsen

Tijdens de ontwikkeling van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen stelde de Stichting van de Arbeid in samenwerking met de Pensioenfederatie in 2014 de Code Pensioenfondsen (hierna: de Code) op. Deze Code is in 2018 op aanbeveling van de Monitoringscommissie Code Pensioenfondsen bondiger geworden en anders gestructureerd.

Doel van de Code Pensioenfondsen was de verhoudingen binnen het pensioenfonds transparanter te maken. Ook de communicatie met de belanghebbenden zoals werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden, moest door de Code transparanter worden. Tot slot moest de Code bijdragen aan het versterken van 'goed pensioenfondsbestuur'.

Sinds 2018 zijn de normen in de Code ingedeeld naar acht thema's. Doel hiervan is om de Code beter bruikbaar te maken.

Het MPF heeft de nieuwe Code Pensioenfondsen doorgenomen en over alle normen verantwoording afgelegd. Deze verantwoording is als bijlage aan dit jaarverslag toegevoegd. De benoemingsprocedures van bestuursleden en leden van raad van toezicht en VO zijn volledig conform de Code Pensioenfondsen ingeregeld en vastgelegd in de statuten en reglementen van het MPF.

Het MPF leeft de Code na op basis van het 'pas toe of leg uit'-beginsel. Daar waar het MPF niet aan de Code voldoet, licht het pensioenfonds dit toe in het jaarverslag. Ook zijn er in de nieuwe Code een aantal normen waarover het pensioenfonds standaard in het jaarverslag moet rapporteren. Het betreft de volgende normen:

Norm 5

Het MPF legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het MPF weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het MPF inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.

Het MPF geeft aan deze norm vorm door voor elk onderwerp waarover besluitvorming gevraagd wordt deze besluitvorming door de betreffende bestuurlijke commissie voor te laten bereiden en die voorbereiding vast te laten leggen in een besluitvormingsbegeleidingsdocument. Dit document wordt voorafgaand aan de besluitvorming aan het bestuur van het MPF beschikbaar gesteld. In dit document wordt, naast een korte samenvatting van het onderwerp waarover een besluit moet worden genomen, de vraagstelling geformuleerd. Tevens wordt een eventueel advies van een bestuurlijke commissie en/of externe adviseur opgenomen. Opties, consequenties en relevante risico's worden waar nodig in kaart gebracht. Tot slot wordt in dit document aangegeven of besluitvorming conform geldend beleid is en wordt, waar relevant, een evenwichtige belangenbehartiging onderbouwd.

Wanneer sprake is van een beleidswijziging dan wel de specifieke besluitvorming dit vereist, wordt het voorgenomen besluit ter beoordeling aan de IRM-Commissie voorgelegd welke commissie beoordeelt of beoordeling door de externe risicomanager plaats moet vinden.

Het uiteindelijke besluit wordt, inclusief onderbouwing, vastgelegd in de notulen van de bestuursvergadering en van daaruit legt het MPF verantwoording af in het jaarverslag. Het bestuur van het MPF vergadert tenminste twee keer per jaar met het verantwoordingsorgaan van het MPF. Ook in deze vergaderingen legt het bestuur verantwoording af over het beleid, de gerealiseerde uitkomsten en de beleidskeuzes voor de toekomst.

Norm 31

De samenstelling van fondsorganen van het MPF is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit vastgelegd in beleid. Zowel bij de start van een termijn als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt hierop een check plaats.

Het MPF kent een geschiktheidsplan dat periodiek wordt geactualiseerd. In een matrix die deel uitmaakt van dit geschiktheidsplan, is zowel de samenstelling van de fondsorganen als de geschiktheid, complementariteit en diversiteit van de diverse fondsorganen vastgelegd.

Bij de jaarlijkse zelfevaluatie evalueert het bestuur van het MPF zowel het functioneren van de individuele bestuursleden als het functioneren van de bestuurlijke commissies en de onderlinge samenwerking/communicatie. Wanneer sprake is van een vacature dan wel herbenoeming vindt eveneens een check plaats bij het opstellen van het functieprofiel.

Norm 33

In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur van het MPF te bevorderen.

In zowel het bestuur als het VO van het MPF heeft tenminste één vrouw en één man zitting. In het VO hebben zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar zitting. In het bestuur hebben alleen mensen van boven de 40 jaar zitting. Het MPF vraagt benoemende organisaties expliciet bestuursleden te benoemen die jonger zijn dan 40 jaar. Het MPF ondersteunt initiatieven van benoemende organisaties tot verjonging van de bestuurderspopulatie en stelt potentiële kandidaten jonger dan 40 jaar in de gelegenheid om als (aankomend) bestuurder ervaring op te doen bij het MPF. In 2021 heeft het MPF de bestuurservaringsplaats gecontinueerd ten einde aankomende bestuurders jonger dan 40 jaar de gelegenheid te geven ervaring op te doen. Dit geldt ook voor 2022. Tevens zal bij het invullen van aankomende vacatures de nadruk worden gelegd bij de voordragende partijen om een kandidaat voor te dragen jonger dan 40 jaar.

Omdat bestuursleden voorgedragen worden door sociale partners ziet het MPF geen toegevoegde waarde in het opstellen van een stappenplan om de diversiteit in het bestuur van het MPF te bevorderen. Zeker gezien het feit dat het bestuur bij elke vacature de voordragende partij met klem verzoekt een kandidaat voor te dragen die aan de diversiteitscriteria voldoet.

Norm 47

Het intern toezicht van het MPF betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.

Met ingang van het jaarverslag 2019 rapporteert de RvT jaarlijks aan de hand van de acht thema's uit de Code over naleving en toepassing van de Code.

Norm 58

Het bestuur van het MPF geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.

De missie, visie en strategie van het MPF wordt jaarlijks in het jaarverslag opgenomen. De missie, visie en strategie zijn ook opgenomen in de Abtn van het MPF welke Abtn ingezien kan worden via de website van het MPF.

Norm 62

Het MPF legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden. Het MPF communiceert via zijn website met belanghebbenden over verantwoord beleggen. Het beleid van het MPF inzake Maatschappelijk Verantwoord Beleggen is als download via de website van het MPF beschikbaar.

Norm 64

Het MPF rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur van het MPF.

Het MPF rapporteert in paragraaf 3.2.6, paragraaf 3.2.2 (incl. bijlage 1) en paragraaf 3.2.4 over respectievelijk de naleving van de interne gedragscode, de naleving van de Code Pensioenfondsen en het functioneren van het bestuur van het MPF.

Norm 65

Het MPF zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het MPF over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.

Het MPF kent zowel een klachten- als een geschillenprocedure. Zowel het klachten- als het geschillenreglement zijn als download via de website van het MPF beschikbaar. In 2018 heeft het MPF een eigen permanente geschillencommissie ingericht en bemenst. In het verslagjaar is noch van de klachten- noch van de geschillenprocedure gebruik gemaakt. In paragraaf 2.1.4 geeft het MPF informatie over de klachtenregeling, de geschillenregeling en de geschillencommissie.

3.2.3 Diversiteitsbeleid

Het MPF heeft in het diversiteitsbeleid opgenomen dat 'de eis van geschiktheid prevaleert boven diversiteit'. Een kandidaat dient te allen tijde aan het objectieve criterium deskundigheid te voldoen. In het beleid is verder opgenomen dat het MPF ernaar streeft dat in alle organen zowel een vrouw als een man en zowel een persoon jonger als ouder dan 40 jaar zitting heeft.

Invulling geven aan met name het leeftijds criterium van het opgestelde beleid blijkt echter moeilijk te zijn. Bij de uitvraag naar een nieuw lid van één van de organen van het MPF wijst het MPF de voordragende organisatie expliciet op het diversiteitsbeleid van het MPF.

Het MPF streeft naar een bestuursamenstelling waarbij de belanghebbenden zo evenwichtig mogelijk zijn vertegenwoordigd. Ook wil het MPF dat het bestuur complementair is zodat de bestuursleden competenties en invalshoeken inbrengen die elkaar aanvullen.

Het MPF heeft sinds 2017 een bestuurderservaringsplaats ingesteld. Op deze wijze draagt het MPF bij aan opleiding en scholing met als doel om de kans op invulling van bestuurszetels door jongeren te verhogen en de diversiteit binnen het bestuur te vergroten.

3.2.4 Geschiktheid en functioneren bestuur

De geschiktheid van bestuursleden heeft de aandacht van het bestuur. Nieuwe bestuursleden dienen vanaf het moment van toetreden te voldoen aan zowel de wettelijke als aan de in de van toepassing zijnde profielschets gestelde eisen. Het MPF heeft een geschiktheidsplan voorzien van maatregelen ter bevordering van de geschiktheid van het bestuur en een jaarlijkse evaluatiecyclus.

Zelfevaluatie

Het doel van de zelfevaluatie is de kwaliteit van het bestuur van het MPF in stand houden en daar waar nodig uitbreiden. Het bestuur van het MPF heeft in oktober 2021 een zelfevaluatie uitgevoerd onder begeleiding van mevrouw A. Middel van Durf Financiële Planners. Het bestuur van het MPF heeft opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit deze zelfevaluatie.

Geschiktheidsplan

Het MPF heeft met betrekking tot de gewenste geschiktheid de volgende ambitie bepaald: alle bestuursleden dienen op alle deskundigheidsgebieden te voldoen aan geschiktheidsniveau A. Daarnaast dienen op de vier kerngebieden (besturen van een pensioenfonds, beleggingsbeleid, vermogensbeheer en uitbesteding) vier bestuursleden aan geschiktheidsniveau B te voldoen. Voor de overige deskundigheidsgebieden volstaan drie bestuursleden met geschiktheidsniveau B. Daarnaast worden aan aspirant bestuursleden specifieke eisen gesteld. Dit is in het geschiktheidsplan opgenomen. Ook het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht zijn opgenomen in het geschiktheidsplan.

Om collectief het niveau van het bestuur van het MPF op peil te houden, volgt het bestuur van het MPF het ene jaar opleidingen en seminars en het daaropvolgende jaar verdiepingsopleidingen. In 2020 volgde het bestuur van het MPF plenair een door Montae & Partners verzorgde presentatie inzake het Pensioenakkoord. In februari 2022 heeft het bestuur samen met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan een door Montae & Partners verzorgde opleiding over cybersecurity gevolgd. Tevens volgt het bestuur in 2022 onder begeleiding van Sprenkels & Verschuren en AethiQs verdiepingsopleidingen inzake de ALM-studie.

Op verzoek van het bestuur zijn in 2021 voorbereidende sessies op het Pensioenakkoord verzorgd voor sociale partners en voor het verantwoordingsorgaan.

Profielchetsen

De Code geeft aan dat voor iedere bestuursfunctie een profielchets met daarbij behorende competenties moet worden opgesteld. Deze profielchets heeft het MPF opgenomen in het geschiktheidsplan. Steeds wanneer binnen het bestuur een vacature moet worden ingevuld, wordt de profielchets op actualiteit beoordeeld, waar nodig aangepast en vervolgens ter goedkeuring aan de raad van toezicht van het MPF voorgelegd. Na de voorgenomen benoeming van een kandidaat door het bestuur beoordeelt de raad van toezicht in een kennismakingsgesprek met de kandidaat of de kandidaat aan het door de raad van toezicht goedgekeurde functieprofiel voldoet.

3.2.5 Integriteitsbeleid (inclusief fraudebeleid)

De doelstelling van het integriteitsbeleid (inclusief fraudebeleid) is dat leden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht van het MPF zich integer gedragen en zich conformeren aan de waarden en normen van het MPF en de wet- en regelgeving die van toepassing zijn op het MPF. Het integriteitsbeleid (inclusief fraudebeleid) draagt bij aan het realiseren van de missie van het MPF: op een verstandige en verantwoorde wijze, door optimaal beheer en toezicht de verplichtingen aan zijn deelnemers waarmaken.

In het integriteitsbeleid (inclusief fraudebeleid) zijn de diverse integriteitsrisico's die relevant zijn voor het MPF opgenomen. Dit is inclusief de maatregelen die het MPF heeft getroffen om deze integriteitsrisico's zoveel mogelijk te mitigeren. Bijvoorbeeld door het opstellen van een gedragscode en het opstellen van een klokkenluiders- en incidentenregeling. Het integriteitsbeleid (inclusief fraudebeleid) is als bijlage aan de Abtn toegevoegd. Het MPF heeft geen specifieke frauderisico's geïdentificeerd.

3.2.6 Gedragscode

Het MPF heeft een gedragscode. Deze gedragscode maakt deel uit van het door het MPF uitgevoerde integriteitsbeleid. Iedereen die m.b.t. het MPF als verbonden persoon aangemerkt is, heeft de gedragscode ondertekend.

De gedragscode geeft regels en richtlijnen voor alle betrokkenen:

- ter voorkoming van verstrengeling van belangen en corruptie;
- ter vermijding van verspreiding en misbruik van vertrouwelijke informatie;
- ter voorkoming van koersmanipulatie.

Het aanvaarden van een nevenfunctie is niet toegestaan tenzij vooraf toestemming is verleend door het bestuur van het MPF. Het MPF vindt dat iedere schijn van belangenverstrengeling voorkomen moet worden. Als uitloeiisel hiervan wordt tijdens iedere bestuursvergadering aan de aanwezige bestuursleden gevraagd of de bestuursleden meldingen hebben in het kader van compliance, integriteit en/of belangenverstrengeling.

Zaken die onder de meldingsplicht of de toestemmingsregeling vallen, worden gemeld aan de compliance-officer van het MPF. De compliance-officer, GBA Accountants, ziet toe op de naleving van de gedragscode en relevante wet- en regelgeving. De compliance-officer doet éénmaal per jaar verslag van zijn bevindingen aan het MPF. De compliance-officer heeft in 2022 over boekjaar 2021 geen bijzonderheden geconstateerd.

Klokkenluiders- en incidentenregeling

In 2020 heeft het MPF de bestaande incidentenregeling en de bestaande klokkenluidersregeling samengevoegd tot een klokkenluiders- en incidentenregeling.

In 2020 heeft de Pensioenfederatie het vernieuwde Model Klokkenluidersregeling en het Model incidentenregeling gepubliceerd. Aan de hand van deze vernieuwde modellen is de klokkenluiders- en incidentenregeling van het MPF in 2021 geactualiseerd. De klokkenluiders- en incidentenregeling voldoet daarmee aan de AVG-wetgeving.

In 2021 zijn door Aegon Asset Management (AAM) en Appel Pensioenuitvoering de volgende incidenten aan het MPF gemeld:

- In de periode 2017 – 2020 heeft Aegon Asset Management verkeerde benchmarkrendementen aan het MPF gemeld. AAM heeft een rootcause gemaakt, verbeteringen aangebracht en de procesaanpassing grondig getest. Tevens heeft AAM de getroffen beheersmaatregelen aan het MPF toegelicht. DNB is geïnformeerd en de vragen van DNB zijn beantwoord. DNB heeft het MPF in januari 2022 geïnformeerd dat het MPF aan de verwachtingen van DNB voldaan heeft. De door AAM getroffen beheersmaatregelen worden door de beleggingsadviescommissie en de risicomangementcommissie van het MPF gemonitord.

- Appel Pensioenuitvoering heeft het MPF gemeld dat op 9 juli 2021 de website van het MPF een dagdeel niet bereikbaar was. Dit heeft geen consequenties gehad voor werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden van het MPF. De oorzaak is bekend. Appel Pensioenuitvoering heeft beheersmaatregelen genomen om een vergelijkbaar incident in de toekomst te voorkomen.

3.2.7 AVG

Het MPF heeft de Gedragslijn verwerking persoonsgegevens pensioenfondsen van de Pensioenfederatie in de loop van 2020 verwerkt in beleid en fondsdocumenten. In 2021 heeft het MPF zich aan deze gedragslijn gehouden. Het MPF overweegt in 2022 een 'in control statement' op te laten stellen.

3.2.8 Toezichthouders AFM, DNB en AP

DNB, de AFM en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) houden toezicht op pensioenfondsen. DNB beoordeelt de financiële aspecten. De AFM ziet toe op gedrag en communicatie. De AP ziet toe op de 'meldplicht datalekken'. Volgens de systematiek van DNB is het MPF een middelgroot pensioenfonds met een T2b classificatie.

In het verslagjaar hebben de toezichthouders geen sancties aan het MPF opgelegd, noch een formele aanwijzingen aan het MPF gegeven. Ook is geen bewindvoerder aangesteld.

De bevoegdheidsuitoefening van organen van het MPF is in 2021 niet gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

DNB

Toezihtsagenda 2021

Voor 2021 stelde DNB voor het MPF een toezichtagenda op. Het belangrijkste onderwerp voor het MPF was de vragenlijst inzake de sectorbrede analyse (niet) financiële risico's in april/mei 2021.

Hieronder volgt een overzicht van de vermeldenswaardige correspondentie met DNB in 2021.

19 mei 2021, Beschikking herstelplan

Voor het MPF is een herstelplan van kracht. Op 25 maart 2021 heeft het MPF op grond van artikel 139 lid 1 Pensioenwet een geactualiseerd herstelplan ingediend bij de DNB met het verzoek om hiermee in te stemmen. In deze brief informeert de DNB het MPF over zijn beschikking om met dit geactualiseerde herstelplan in te stemmen.

16 december 2021, Toezichtagenda 2021

In deze brief informeert de DNB het MPF over toezichtthema's 2022. Deze thema's zijn nieuwe pensioenregeling, beheersing ESG-risico's, Cybersecurity over de hele keten en integriteitstoezicht.

AFM

Hieronder volgt een overzicht van de vermeldenswaardige correspondentie met de AFM in 2020.

31 maart 2021, normoverdracht in verband met foutieve rapportage van uitvoeringskosten

De AFM heeft in 2020 onderzoek gedaan naar transparantie en verantwoording van de uitvoeringskosten in het jaarverslag van pensioenfondsen en geconstateerd dat het MPF in het jaarverslag 2019 niet voldoet aan artikel 45a Pensioenwet in combinatie met artikel 10b Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. De AFM ging daarom over tot normoverdracht en vroeg aandacht voor de bevindingen en aanbevelingen die uit het onderzoek naar de transparantie en verantwoording van de uitvoeringskosten naar voren zijn gekomen.

Het merendeel van de pensioenfondsen in Nederland ontving een vergelijkbare brief van de AFM. Het MPF is met de AFM in overleg getreden over de omissies en heeft waar nodig het jaarverslag 2020 aangevuld met additionele informatie.

1 april 2021, Officieel informatieverzoek toezichtsrapportage inzicht tweedepijlerpensioenmarkt

In deze brief verzoekt de AFM het MPF om informatie te rapporteren over de tweedepijlerpensioenen die het MPF in portefeuille heeft. De toezichtsrapportage ziet op kapitaal-, premie- en uitkeringsovereenkomsten. Het MPF heeft aan dit verzoek voldaan.

9 september 2021, onderzoek AFM naar klachtenprocedures pensioenfondsen

De AFM is in de zomer van 2021 gestart met een onderzoek naar de klachtenprocedures van pensioenfondsen. De AFM onderzoekt onder meer hoe pensioenfondsen over klachten rapporteren, welke definities daarvoor worden gebruikt en in hoeverre de procedures duidelijk en vindbaar zijn voor deelnemers. De AFM verwacht begin 2022 haar onderzoek afgerond te hebben. Het MPF wacht de terugkoppeling van het AFM naar aanleiding van dit onderzoek af.

Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Meldplicht datalek

De meldplicht datalek houdt in dat organisaties verantwoordelijk voor de verwerking van persoonsgegevens, zoals pensioenfondsen, melding moeten doen bij de AP als zij een datalek constateren. In een aantal gevallen moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt).

De termijn voor het melden van het datalek begint te lopen op het moment dat het pensioenfonds of een uitbestedingspartij die het pensioenfonds heeft ingeschakeld op de hoogte raakt van een incident dat mogelijk onder de meldplicht datalekken valt. De melding dient zo mogelijk niet later dan 72 uur na de ontdekking gedaan te worden. In 2021 hoefde er door of namens het MPF geen melding van een datalek bij de AP gedaan te worden.

Verwerkers en verwerkersovereenkomsten

Het MPF ziet erop toe dat verwerkers voldoende waarborgen bieden t.a.v. de naleving van de meldplicht voor datalekken. Dat betekent dat het MPF ervoor zorgt in staat te zijn om de wettelijke verplichtingen na te komen ook als het MPF persoonsgegevens door een verwerker zoals de pensioenuitvoeringsorganisatie laat bewerken. Dit houdt in ieder geval in dat het MPF ervoor zorgt dat de verwerker het pensioenfonds tijdig en adequaat informeert over de datalekken waarvan hij kennis krijgt. Het MPF heeft onder meer met zijn pensioenuitvoeringsorganisatie Appel Pensioenuitvoering een verwerkersovereenkomst gesloten. Deze verwerkersovereenkomst vormt een integraal onderdeel met de DVO waarin de afspraken betreffende meldplicht datalekken zijn vastgelegd.

Met de AP heeft in het verslagjaar geen correspondentie plaatsgevonden.

3.3 Communicatie

Het MPF vindt open, transparante en begrijpelijke communicatie met zijn achterban erg belangrijk. Daarom beschikt het bestuur over een strategisch communicatiebeleidsplan en wordt jaarlijks een communicatiejaarplan opgesteld. Het bestuur zorgt hiermee voor een adequaat communicatiebeleid.

De communicatie in 2021 richtte zich op de volgende speerpunten:

- website en nieuwsbrieven als belangrijkste communicatiemiddelen
- communicatie over de financiële situatie en actualiteiten uit de pensioenbranche

Communicatiebeleidsplan 2018-2021

Het bestuur heeft een communicatiebeleidsplan 2018-2021 opgesteld. Dit is erop gericht om optimaal informatie te verschaffen aan deelnemers, werkgevers en gepensioneerden over voor hen relevante onderwerpen. Zo wil het bestuur het pensioenbewustzijn en het kennisniveau van de belanghebbenden verhogen. Deze ambitie komt uiteraard boven op de wettelijk verplichte communicatie.

In 2020 is het beleidsplan tussentijds geëvalueerd en voorzien van een addendum. Dit heeft als reden dat het beleidsplan door de voorgenomen CWO niet meer geheel voldoet.

Het bestuur stelt jaarlijks een communicatiejaarplan op. In 2021 is gekozen voor een basiscommunicatiejaarplan, waarin een goede website en twee nieuwsbrieven de spil vormen. Andere communicatiemiddelen en onderzoeken zijn in het kader van de toekomstverkenningen vooralsnog uitgesteld. Dit sluit aan bij het addendum van het beleidsplan.

In 2021 zijn de volgende acties uitgevoerd:

We brachten 2 nieuwsbrieven en een extra nieuwsbrief uit

Via de nieuwsbrief en website communiceerde MPF over relevante pensioenontwikkelingen en wettelijke wijzigingen. De deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers (ter informatie) ontvingen de nieuwsbrieven. De nieuwsbrieven zijn ook als download beschikbaar gesteld op de website. In januari is een extra nieuwsbrief voor deelnemers en gepensioneerden uitgebracht over de gewijzigde premie- en opbouwpercentages. Werkgevers kregen een eigen nieuwsbrief over de wijzigingen.

We maakten een verkort jaarverslag

We maakten een korte versie van het jaarverslag, met samenvattingen van de meest aansprekende onderwerpen voor deelnemers in een aantrekkelijke vormgeving.

We actualiseerden de website

De inhoud is aangepast aan wettelijke en reglementswijzigingen. Daarnaast is informatie gegeven over de impact van de coronacrisis op de pensioenaanspraken en de financiële positie van het fonds. Er is aandacht besteed aan de financiële situatie. Ook zijn er nieuwsberichten en nieuwe pagina's geplaatst over de financiële situatie van het pensioenfonds, het nieuwe pensioenoverzicht, het verkort jaarverslag en de Pensioen3daagse.

We leverden artikelen aan de branchebladen

Met de redactie van De Werkvloer is afgesproken om tweemaal per jaar een artikel te leveren. De onderwerpen zijn in overleg bepaald.

We stelden communicatieplannen op

Wegens het uitstellen van de CWO heeft het bestuur eind 2021 een nieuw communicatiebeleidsplan 2022-2024 vastgesteld en een communicatiejaarplan 2022. De strategie om prioriteit te geven aan kwalitatief goede wettelijke communicatie wordt daarin voortgezet. De halfjaarlijkse nieuwsbrieven, het verkort jaarverslag en het telefonisch spreekuur blijven behouden. Tevens is een communicatieplan opgesteld voor de verwachte CWO met als doel de doelgroepen tijdig en zorgvuldig te informeren over de gevolgen voor hun persoonlijke pensioen(aanspraken).

3.4 Belangrijke ontwikkelingen

Het bestuur van MPF volgt de ontwikkelingen in de pensioen- en financiële sector. In deze paragraaf komen de sociaal-economische en financiële ontwikkelingen en de pensioenontwikkelingen aan de orde.

3.4.1 Sociaal-economische en financiële ontwikkelingen

Nieuw pensioenstelsel

In juni 2019 is een pensioenakkoord gesloten over de vernieuwing van het pensioenstelsel. De plannen uit het pensioenakkoord zullen leiden tot een aanpassing van de Pensioenwet. Het streven is om de Wet Toekomst Pensioenen per 1 januari 2023 in werking te laten treden. Daarbij zal een overgangstermijn van vier jaar in acht worden genomen. Uiterlijk per 1 januari 2027 moeten alle pensioenregelingen zijn aangepast.

De vernieuwing van het pensioenstelsel moet leiden tot een meer toekomstbestendig pensioenstelsel dat beter aansluit bij de ontwikkelingen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Het nieuwe pensioenstelsel moet pensioen ook meer inzichtelijk en persoonlijk maken en alle generaties eerder perspectief bieden op een koopkrachtig pensioen.

Collectiviteit en solidariteit

Onder het nieuwe pensioenstelsel kan gekozen worden uit een tweetal nieuwe premie-overeenkomsten, namelijk de solidaire premieovereenkomst en de flexibele premieovereenkomst. Daarnaast blijven de huidige kapitaalovereenkomst en premieovereenkomst, nu respectievelijk premie-kapitaalovereenkomst en premie-uitkeringsovereenkomst geheten, bestaan.

Elk van deze overeenkomsten heeft meer of minder solidariteitselementen. Voor elke overeenkomst geldt de verplichting een leeftijdsafhankelijke premie te hanteren. De doorsneesystematiek wordt daarmee afgeschaft. Er kunnen wel verschillende premies worden vastgesteld voor verschillende vormen van pensioen en verschillende pensioenregelingen.

Het bestuur van MPF wacht de nadere uitwerking van het wetsvoorstel af, maar houdt de ontwikkelingen in de gaten. Met in achtname van de toekomst van het pensioenfonds draagt het bestuur er zorg voor dat het pensioenfonds op tijd klaar is om de vernieuwingen als gevolg van het pensioenakkoord te kunnen uitvoeren mocht de voorgenomen CWO geen doorgang vinden.

Ontwikkeling dekkingsgraden en indexatie

In 2021 vertoonden de dekkingsgraden van pensioenfondsen een stijgend beeld. Die verbetering werd veroorzaakt door een relatief stabiele rente en positieve rendementen op beleggingen. Daardoor gloort er voor veel pensioenfondsen weer hoop op indexatie. Ook MPF kon de pensioenrechten en -aanspraken per 1 januari 2022 gedeeltelijk indexeren.

In de transitieperiode naar het nieuwe pensioenstelsel, zal een transitie-ftk van kracht worden. Dit biedt pensioenuitvoerders de mogelijkheid om pensioenen al bij een beleidsdekkingsgraad vanaf 105% te verhogen. Onder het huidige ftk mag dat pas vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%. Het transitie-ftk loopt daarmee vooruit op het nieuwe stelsel, waarbij de economische omstandigheden directer doorwerken in het pensioen. In het wetgevingstraject voor de Wet Toekomst Pensioenen wordt nu lagere regelgeving voorbereid waarin indexatie met terugwerkende kracht ook over 2022 mogelijk wordt gemaakt voor fondsen met een beleidsdekkingsgraad vanaf 105%. Deze regelgeving zal naar verwachting op zijn vroegst in de tweede helft van 2022 gaan gelden.

Digitale informatievoorziening

In 2022 zal naar verwachting de Wet Digitale Overheid in werking treden. Deze wet is de implementatie van de Europese verordening eIDAS (Electronic Identities and trust services) en heeft als doel om met betrouwbare elektronische identificatie toegang tot digitale diensten van de overheid en ook pensioenuitvoerders mogelijk te maken. Na inwerkingtreding van de wet moeten Nederlandse werkgevers kunnen inloggen op de werkgeversportalen met eHerkenning. Door werkgevers buiten Nederland wordt eIDAS gebruikt. Bij MPF aangesloten werkgevers kunnen sinds eind 2020 met behulp van eHerkenning inloggen op het werkgeversportaal. Nederlandse burgers moeten op het deelnemersportaal kunnen inloggen met DigiD. Een inlogmiddel van het fonds zelf is niet meer toegestaan. EU-burgers buiten Nederland (met BSN) kunnen inloggen via eIDAS.

Zowel eIDAS als het wetsvoorstel verplichten pensioenfondsen niet tot het aanbieden van digitale dienstverlening. Worden echter digitale diensten aangeboden, dan moeten alle EU-burgers en ondernemingen met hun eigen nationale inlogmiddel kunnen inloggen. De eIDAS-verordening is op zich al van kracht. Maar het gebruikmaken van eIDAS inlogmiddelen wordt pas verplicht als de Wet Digitale Overheid in werking is getreden.

Tijdelijke maatregel ter voorkoming van kortingen

Met het nieuwe pensioenstelsel in het achterhoofd zijn eind 2019 de huidige kortingsregels tijdelijk aangepast vanwege de economische situatie die leidde tot dreigende kortingen, maatschappelijke onrust en twijfel over de toekomst van het pensioenstelsel. Pensioenfondsen kregen langer de tijd om te voldoen aan de huidige gestelde financiële eisen (FTK) omdat de regering en sociale partners rust wilden om het pensioenakkoord te kunnen uitwerken. Deze aanpassing zou in eerste instantie gelden tot 30 december 2020, maar werd verlengd tot eind 2021.

Om gebruik te kunnen maken van deze maatregel, moeten pensioenfondsen bij het indienen van het herstelplan verantwoorden waarom gebruik van deze tijdelijke regeling evenwichtig is voor alle (gewezen) deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden. Het pensioenfonds dient de informatie hierover (tijdig) ter beschikking te stellen dan wel te verstrekken. De informatie zal de gevolgen van het gebruik van de regeling inzichtelijk moeten maken. Deze maatregelen zorgen ervoor dat pensioenfondsen niet hoeven te verlagen bij een dekkingsgraad boven de 90%.

Nieuwe UFR

Per januari 2021 is de eerste van de 4 stapsgewijze neerwaartse bijstellingen van de nieuwe Ultimate Forward Rate (UFR) geïmplementeerd. Dit is de rente die pensioenuitvoerders moeten gebruiken voor het berekenen van hun verplichtingen. De Technische voorzieningen (TV) per 31 december 2021 zijn vastgesteld op de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2022 zoals wettelijk voorgeschreven. In 2021 is de rentetermijnstructuur voor 75% gebaseerd op de oude Ultimate Forward Rate (UFR20) en voor 25% op de nieuwe Ultimate Forward Rate (UFR30). Vanaf 1 januari 2021 tot 1 januari 2024 wordt het gewicht van de oude UFR20 stapsgewijs afgebouwd: 75% in 2021, 50% in 2022, 25% in 2023 en 0% in 2024. Wat het effect van de afbouw van de oude UFR20 op de dekkingsgraden zal zijn, is afhankelijk van de renteontwikkeling. Voor MPF geldt dat de impact van de afbouw van de oude UFR20 wordt geanalyseerd en er rekening wordt gehouden met de gevolgen. De verdere afbouw van de oude UFR20 per 1 januari 2022 van 75% naar 50% resulteert in een toename van de TV met 1,16%.

(Bedragen x € 1.000)				
		75% UFR20 / 25% UFR30	50% UFR20 / 50% UFR30	
TV depot 0		18.016	18.041	
TV depot 12		236.162	237.365	
TV depot 3		416.513	423.074	
Voorziening excassokosten		6.199	6.229	
Totale TV per 31-12-2021		676.890	684.709	1,16%

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en Taxonomie

Per 10 maart 2021 is de Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector van toepassing. Deze Verordening is beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De SFDR beoogt de informatieverstrekking aan eindbeleggers, over de effecten op duurzaamheid door het beleggingsbeleid en de beleggingsbeslissingen door financiële marktpartijen, te verbeteren en is van toepassing op alle financiële markt deelnemers, dus ook pensioenfondsen. Pensioenfondsen zullen moeten aangeven in hoeverre hun beleggingsportefeuille als 'groen' gezien kan worden. Zij moeten weergeven hoe duurzaamheidsrisico's worden meegewogen in het investeringsproces en wat de verwachte impact is van deze risico's op het rendement. Hoe en wat er gerapporteerd moet worden is afhankelijk van die kwalificatie. De SFDR wordt nader uitgewerkt in de regulatory technical standards oftewel 'rts'.

De Taxonomie is een classificatiesysteem om te bepalen welke economische activiteiten worden beschouwd als ecologisch duurzaam volgens wetenschappelijke definities. Pensioenfondsen zullen de taxonomie gaan gebruiken om aan te geven welk deel van hun portefeuille als 'groen' gezien kan worden en om de duurzaamheidsaspecten van investeringen en vermogensbeheerproducten beter te kunnen vergelijken.

Het MPF kwalificeert zich als een artikel 8 fonds met als gevolg dat de implementatiedeadline voor zowel de SFDR als de Taxonomieverordening 1 januari 2023 is.

Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen

In januari 2021 heeft de Eerste Kamer de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen aangenomen. Deze wet maakt het voor werkgevers mogelijk om met oudere werknemers afspraken te maken over eerder stoppen met werken, zonder dat daarover een heffing betaald hoeft te worden.

Van 2021 tot en met 2025 betalen werkgevers geen heffing over regelingen voor vervroegde uittreding (RVU-heffing) tot een bedrag dat netto overeenkomt met de AOW. Voorwaarde hiervoor is dat uittreding plaatsvindt in de laatste drie jaar vóór de AOW-leeftijd.

De wet biedt tevens aan werknemers de mogelijkheid om bij pensionering maximaal 10% van hun opgebouwde ouderdomspensioen op te nemen als bedrag ineens. De resterende levenslange pensioenuitkering wordt daarna naar evenredigheid verlaagd. Het bedrag ineens is vrij besteedbaar. Op de pensioeningangsdatum kan een deelnemer er voor kiezen om een bedrag ineens op te nemen op de pensioeningangsdatum of in februari volgend op het jaar waarin de AOW-datum wordt bereikt. Dit onderdeel van de wet zal in werking treden per 1 januari 2023. Dit geeft pensioenuitvoerders de tijd om deze, uitvoeringstechnisch lastige, keuzemogelijkheid te implementeren.

Btw op pensioenbeheerdiensten

Binnen Europa is er een ongelijk speelveld ontstaan voor pensioenfondsen gelet op de vrijstellingen van btw-heffingen. In Nederland moeten pensioenfondsen btw afdragen tenzij een vrijstelling is verleend. Een vrijstelling wordt alleen verleend aan pensioenfondsen die een premieovereenkomst uitvoeren.

De huidige btw-richtlijn geeft lidstaten de mogelijkheid om een btw-vrijstelling te verlenen voor beheerdiensten aan zogenoemde 'special investment funds'. In de meeste lidstaten zijn pensioenfondsen daaronder geschaard. In Nederland is de opvatting dat indien pensioenfondsen een uitkeringsovereenkomst uitvoeren de deelnemers geen beleggingsrisico van voldoende betekenis dragen. Voor vrijstelling zou een directe relatie moeten bestaan tussen beleggingsresultaten en de hoogte van de uitkeringen/aanspraken.

In het kader van het nieuwe pensioenstelsel gaat het kabinet bezien of de nieuwe premiereregeling met zich meebrengt dat uitbestede beheerdiensten onder de btw-vrijstelling voor collectieve beleggingsfondsen vallen. Dit kan (transitie)kosten van de uitvoering reduceren.

3.5 Vermogensbeheer

3.5.1 Samenvatting van het beleggingsbeleid¹

Hoe uw pensioenfonds belegt

Het MPF is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en het beheersen van de risico's die daarbij horen. In de Investment Policy Statement (hierna: IPS) geeft het MPF openheid van zaken, zodat u weet hoe uw pensioen wordt belegd en wat u daarvan mag verwachten.

Beleggingsdoel

Het MPF wil graag de ingelegde premie uitkeren als pensioen en het pensioen bovendien laten meegroeien met de stijgende prijzen. Om dit te doen is rendement nodig. Daarom belegt het MPF het vermogen in obligaties, aandelen en vastgoed. Het MPF spreidt het vermogen over verschillende beleggingen, om risico te verlagen. Het MPF heeft de ambitie om de koopkracht van het MPF-pensioen van de gemiddelde deelnemer op de lange termijn tenminste gelijk te houden.

Beleggingsovertuigingen

Bij het beleggen hanteert het MPF onder andere de volgende uitgangspunten:

1. Het MPF richt zich op de lange termijn.
2. Het MPF heeft een voorkeur voor passief beleggen.
3. Het MPF heeft geen visie op de ontwikkeling van de rente en valuta en dekt die risico's daarom grotendeels af.

Het MPF heeft de visie dat bedrijven die zich inzetten op duurzaamheid op lange termijn een hoger rendement zullen laten zien dan bedrijven die hier niet bewust mee omgaan. Gezien de omvang van de portefeuille en de wijze van beleggen (met name passief en middels beleggingsfondsen) heeft het MPF geen directe invloed op de gemaakte keuzes van de beheerders, maar laat het MPF het wel meewegen bij de keuze van een beleggingsfonds.

Risicotolerantie

De mogelijkheid om risico te nemen is neutraal tot hoog omdat het MPF actieve deelnemers heeft met premie-instroom, maar ook veel slapers en gepensioneerden wat zorgt voor een voldoende lange beleggingshorizon om eventuele schokken in het rendement op te vangen. Daarbij komt dat de deskundigheid binnen het pensioenfonds relatief hoog is. In 2015 is een risicobereidheidsonderzoek onder deelnemers van het MPF uitgevoerd. Hieruit bleek dat zowel de risicocapaciteit ("risicodraagvlak") als de risicohouding ("risicobereidheid") van de respondenten wijst in de richting van een gemiddeld risiconiveau.

De bereidheid om risico te nemen is lager onder gepensioneerden dan onder actieve deelnemers omdat het pensioen - naast de AOW - voor veel deelnemers de enige oudedagsvoorziening is waar men van afhankelijk is. Hierbij dient wel te worden vermeld dat het deelnemersonderzoek een zeer beperkte respons kende.

Beleggingen

Het MPF belegt de helft van het geld in staats- en bedrijfsobligaties en de andere helft in aandelen en vastgoed. Deze verdeling sluit aan bij het beleggingsdoel en de risicotolerantie. Derivaten worden alleen ingezet voor het beheersen van risico's.

Risico's

Beleggen kan leiden tot verlies waardoor het MPF niet meer genoeg geld over zou kunnen houden om in de toekomst alle pensioenen volgens plan uit te keren. In dat geval kunnen de pensioenen verlaagd worden. Dat gebeurt gelijk voor alle deelnemers, gepensioneerden en slapers. Naar verwachting bedraagt een eventuele korting minder dan 5%, maar dit is erg onzeker. In een slechtweerscenario kan de koopkracht van het MPF-pensioen tot een derde lager uitpakken. Het MPF doet er alles aan het risico op pensioenverlaging te beheersen zonder de kans op beleggingswinst te veel te verlagen.

Garantiecontract

Het vermogen van het MPF is belegd via een tweetal beleggingsdepots. De beleggingen in het herverzekerd depot zijn gekoppeld aan het herverzekerde deel van de pensioenregeling. De beleggingen in het vrije depot daarentegen vinden plaats voor rekening en risico van het pensioenfonds zelf.

¹ Het volledige beleggingsbeleid staat weergegeven in de Investment Policy Statement wat een bijlage is van de ABTN

BESTUURSVERSLAG

Prudent person

Het pensioenfonds voldoet aan hetgeen bepaald in art. 135 PW en art. 13 Besluit FTK en voert daarmee een beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de prudent-person-regel. Dit betekent dat het fonds belegt op zodanige wijze dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.

Strategische mix herverzekerd depot en vrije depot

In onderstaande tabel is de strategische asset-mix opgenomen, zoals deze in de door het bestuur op 20 december 2021 vastgestelde IPS 2022 is vastgelegd. Het strategisch beleggingsbeleid voor het herverzekerde depot is gekoppeld aan het herverzekerde deel van de regeling. De beleggingsmix van 80%/20% ligt vast op basis van een garantiecontract met verzekeraar Aegon.

Voor het vrije-vermogensdepot is in 2020 besloten een "floating" allocatie te hanteren voor het SLM-fonds² en Europese staatsobligaties. De strategische allocatie naar de overige vastrentende waarden is hierdoor ook aangepast. Jaarlijks wordt vastgesteld wat de strategische allocatie naar het SLM-fonds en Europese staatsobligaties dient te zijn. Voor 2022 is deze allocatie gelijk aan de helft (28%) van de totale vastrentende-waarden-portefeuille (weging 56%). Voor de beleggingen in aandelen, onroerend goed en liquide middelen blijft een vaste strategische allocatie gehandhaafd.

Herverzekerd depot

Beleggingscategorie	Benchmark	Strategische weging	Min	Max
Vastrentende waarden		80,0%	75,0%	85,0%
Europese Staatsobligaties	Merrill Lynch Core Eurozone Government Bond Index	45,0%	35,0%	55,0%
GRIF	Merrill Lynch Core Eurozone Government Bond Index (customized)	15,0%	10,0%	20,0%
Europese Bedrijfsobligaties	Barclays Capital Corporate Bond Index	25,0%	20,0%	30,0%
Nederlandse Hypotheken	JP Morgan GBI Traded Netherlands	15,0%		20,0%
Aandelen		20,0%	15,0%	25,0%
Aandelen wereldwijd	MSCI All Country World Net Index (GBP, JPY, USD Hedged) (Customized)	100,0%	75,0%	125,0%
Liquide middelen		0,0%	-5,0%	5,0%

² Het Strategic Liability Matching (SLM)-fonds brengt met behulp van renteswaps de rentegevoeligheid van de beleggingen verder in lijn met die van de verplichtingen van het pensioenfonds.

BESTUURSVERSLAG

Vrije depot

Beleggingscategorie	Benchmark	Strategische weging	Min	Max
Floating vastrentende waarden		X%		
<i>Europese Staatsobligaties</i>	Merrill Lynch Core Eurozone Government Bond Index	100%		
<i>SLM-fonds</i>	Pensioenverplichtingen MPF			
Overige vastrentende waarden		56% - X%	51% - X%	61% - X%
Vastrentende waarden ten behoeve van rentematching				
<i>Europese Bedrijfsobligaties</i>	Barclays Capital Euro Corporate Bond Index	54,2%	38,2%	70,2%
<i>Nederlandse Hypotheken</i>	JP Morgan GBI Netherlands index.	34,2%	18,2%	50,2%
Vastrentende waarden ten behoeve van rendement				
<i>Global High Yield</i>	70% Barclays US Corporate High Yield Index (Customized) en 30 % Barclays Capital High Yield (Euro) Index (Customized)	5,8%	0,0%	11,6%
<i>Emerging Market Debt</i>	JP Morgan Emerging Markets Bond Index Global Diversified (Hedged to euro)	5,8%	0,0%	11,6%
Zakelijke waarden		44%		
Aandelen		41,0%	36,0%	46,0%
<i>Aandelen Wereldwijd</i>	MSCI All Country World Net Index (GBP, JPY, USD Hedged) (Customized)	100,0%	87,8%	112,2%
Onroerend Goed		3,0%	0,0%	6,0%
<i>Wereldwijd beursgenoteerd vastgoed</i>		100,0%	0,0%	200,0%
Liquide middelen	FTSE EPRA/NAREIT Global Index Net TRI Euro	0,0%	0,0%	5,0%

*Europese staatsobligaties en het SLM-fonds hebben één strategisch gewicht vanwege de onderpandverplichtingen van het SLM-fonds. Dit strategisch gewicht is variabel en afhankelijk van wat er benodigd is om de strategische renteafdekking te kunnen handhaven. Bij een lage rentestand moet een hoger percentage van het vermogen worden belegd in het SLM-fonds om te voldoen aan de strategisch renteafdekking. Hierdoor is er relatief minder vermogen voor de overige categorieën. Dit kan als gevolg hebben dat bandbreedtes aan de onderkant worden doorbroken, terwijl MPF niet kan bijsturen op een dergelijke breach. Immers, dit vermogen moet dan uit het SLM-fonds komen en als deze allocatie wordt verlaagd zal er een breach ontstaan in de renteafdekking. Om die reden is het onwenselijk om een vaste allocatie te hanteren voor het SLM-fonds en Europese staatsobligaties. Er is daarom gekozen om een floating allocatie te hanteren. De strategische allocatie naar de overige vastrentende waarden is hierdoor 56-X%. Voor de overige beleggingen (aandelen, onroerend goed en liquide middelen) wordt een vaste strategische allocatie gebruikt. Jaarlijks wordt vastgesteld wat de strategische weging naar Europese staatsobligaties en het SLM-fonds dient te zijn. Voor 2022 is de strategische allocatie gelijk aan 28%.

3.5.2 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het MPF heeft de beleggingsovertuiging dat duurzaamheid belangrijk is. Het MPF vindt dat het geld van de deelnemers duurzaam moet worden belegd. Daarbij komt vanuit een maatschappelijk perspectief dat beleggingen geassocieerd met zaken zoals milieuvuiling, controversiële wapens en gebrek aan arbeidersrechten niet acceptabel zijn en deels wettelijk niet zijn toegestaan.

Een pensioenfonds met de omvang van het MPF is afhankelijk van de mogelijkheden die de vermogensbeheerder biedt ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen. Het MPF realiseert zich dat opgesteld beleid niet altijd (direct) uitgevoerd kan worden, maar probeert door een actieve dialoog druk uit te oefenen op het beleid en het aanbod van de vermogensbeheerder. Het MPF wil hiermee bereiken dat vermogensbeheerders beleid en productaanbod gaan aanpassen, om aan onze specifieke wensen te voldoen. Hoe meer fondsen duidelijk maken wat ze willen op het terrein van MVB, hoe meer vermogensbeheerders hun beleid daar op zullen aanpassen.

De vermogensbeheerder heeft een eigen MVB-beleid. Het MPF probeert met een verdergaand MVB-beleid een positieve stimulans te geven aan de vermogensbeheerder. Jaarlijks toets het MPF het eigen beleid aan dat van de vermogensbeheerder om te evalueren waar de verschillen zitten. Vervolgens beoordeelt het MPF of de verschillen op kortere of langere termijn te overbruggen zijn en gaat daarover in gesprek met de vermogensbeheerder.

Bij het vaststellen van het MVB-beleid houdt het MPF dus geen rekening met de mogelijkheden die de vermogensbeheerder biedt. Sterker nog, het MPF zet met eigen beleid de piketpaaltjes uit. Met als doel om met een juiste rendement/risicoverhouding bij te dragen aan een betere wereld.

Het MPF onderschrijft de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) en wenst de doelstellingen en principes van het VN Global Compact toe te passen in de beleggingen. Het MPF wil daarbij gebruik maken van de hieronder beschreven instrumenten. Voor elk daarvan geldt dat het MPF zoveel mogelijk aansluit bij de principes uit het VN Global Compact.

Uitsluiting

Naast het wettelijk verbod op clustermunition sluit het MPF beleggingen in alle soorten van massavernietigingswapens uit: atoomwapens, chemische wapens en biologische wapens. Bedrijven die dat soort wapens, of relevante onderdelen ervan produceren, staan zonder meer op onze uitsluitingslijst.

Bedrijven en landen die de mensenrechten ernstig aantasten worden, eventueel na een engagementtraject, uitgesloten. Datzelfde geldt voor bedrijven en landen die bevolkingsgroepen van hun land verdrijven of die structureel onderscheid maken naar ras, geloof, politieke overtuiging of geaardheid.

Bedrijven die verplichte of gedwongen arbeid opleggen aan hun werknemers en bedrijven die stelselmatig gebruik maken van kinderarbeid worden, eventueel na een engagementtraject, uitgesloten. Datzelfde geldt voor bedrijven en landen die het werknemers niet toestaan om zich te organiseren en collectief over hun arbeidsvoorwaarden te onderhandelen, of die het werk laten plaatsvinden onder onaanvaardbare arbeidsomstandigheden.

Bedrijven die het milieu, de natuur of de biodiversiteit stelselmatig ernstige schade toebrengen worden, eventueel na een engagementtraject, ook uitgesloten. Hierbij kan ook gedacht worden aan het op enige termijn uitsluiten van sectoren die in zeer sterke mate bijdragen aan klimaataantasting, zoals de sectoren die doen aan de winning en verbranding van bruin- en steenkool, en op termijn de olie-industrie.

Bedrijven en landen met een ernstig tekortschietende governance waardoor corruptie, afpersing, fraude, machtsmisbruik en omkoping het gevolg zijn, worden, eventueel na een engagementtraject, uitgesloten.

Het MPF zal waar nodig engagement toepassen op beleggingen in bedrijven en landen ten aanzien van de 10 Global Compact Principles.

Aandeelhoudersinvloed

Het MPF belegt in beleggingsfondsen van vermogensbeheerder Aegon en sluit daarmee indirect aan bij het stembeleid van Aegon. Aegon zal, waar nodig, stemmen op aandeelhoudersvergaderingen om invloed uit te oefenen op de ESG-aspecten van het bedrijfsbeleid ten aanzien van de 10 Global Compact Principles. Daarbij kunnen ook, al of niet samen met andere aandeelhouders, actief voorstellen ingediend worden inzake ESG-beleidsaspecten.

Best-in-classbenadering

Waar mogelijk zal het MPF via het best-in-classprincipe de op ESG-gebied best presterende bedrijven uit een sector kiezen om in te beleggen, dan wel de slechtst presterende bedrijven in sectoren worden uitgesloten. Het MPF zal zich beraden op welke ranking hierbij gevolgd wordt. Met name bij het onderwerp klimaatverandering kan dit instrument goed ingezet worden door de CO₂-footprint van bedrijven als uitgangspunt te nemen. Jaarlijks wordt het eigen MVB-beleid van MPF aan Aegon ter beoordeling voorgelegd om te bepalen of de verschillen op kortere of langere termijn te overbruggen zijn.

Toekomstgerichtbeleid

Het MPF wil toekomstgericht beleggen, vanwege de lange horizon van de pensioenverplichtingen. Op MVB-gebied wil dat zeggen dat ESG-problemen die nu nog niet acuut zijn of lijken te zijn, toch de serieuze aandacht krijgen die ze verdienen. Te denken valt hierbij aan de klimaatontwikkeling die op enige termijn catastrofaal kan uitpakken als er niet nadrukkelijk wordt ingegrepen. Catastrofaal in de zin van gevolgen voor mens en milieu, maar ook catastrofaal voor rendementen van bedrijven of bedrijfstakken die zich niet op tijd kunnen aanpassen. Dit soort problemen wil het MPF nadrukkelijk meenemen in engagementtrajecten en aandeelhoudersvergaderingen, alsook in de best-in-classbenadering.

3.5.3 Evaluaties en besluitvorming

Evaluatie beleggingscategorieën

In 2019 zijn voor alle categorieën in de beleggingsportefeuille investment cases vastgesteld. Deze worden periodiek geëvalueerd. In het huidige verslagjaar ging het om de categorieën High Yield, EMD en beursgenoteerd vastgoed. De evaluaties van de categorieën High Yield en EMD geven geen aanleiding de investment cases sterk aan te passen en/of de allocatie naar deze categorieën anders in te vullen. Voor beursgenoteerd vastgoed wordt onderzocht om de allocatie anders in te vullen. Ook wordt het functioneren van zowel het expert BAC-lid alsook de adviseur van de Beleggingsadviescommissie jaarlijks geëvalueerd.

Evaluatie Aegon Investment Management

De BAC evalueert periodiek de vermogensbeheer-dienstverlening van Aegon aan het pensioenfonds. Hiervoor is een driejaars-cyclus opgesteld. In het verslagjaar is stilgestaan bij zowel de IT-organisatie alsook de Organisatie van en Advisering door Aegon Asset Management.

Investment Policy Statement

In december 2021 heeft het bestuur van het MPF het beleggingsbeleid in de Investment Policy Statement goedgekeurd voor 2022. De voornaamste wijzigingen in de IPS zijn:

- het actualiseren van de paragraaf inzake SFDR;
- het toevoegen van de actuele verhouding tussen het vrije en verzekerde depot;
- het actualiseren en daarmee aanpassen van de custodian-paragraaf.

3.5.4 Evaluatie financieel resultaat 2021

Deze analyse laat zien wat in 2021 de invloed is geweest van het rendement van de voorziening pensioenverplichtingen en van de matching- en returnportefeuille op de dekkingsgraad. Tevens wordt in een 'rendementswaterval' duidelijk of het vermogensbeheer de ultieme benchmark (de voorziening pensioenverplichtingen) heeft kunnen verslaan. Ten slotte wordt een beeld geschetst van het risicoprofiel aan het begin van 2022.

Dekkingsgraad

Het jaar 2021 begon met een dekkingsgraad (voor het hele geconsolideerde pensioenfonds van vrij vermogen en verzekerd depot) berekend op de swaprente (zonder UFR) van 101,5%.

De onderstaande tabel laat zien dat de dekkingsgraad in 2021 met 7,8%-punt gestegen is als gevolg van -9,0% 'rendement' op de voorziening pensioenverplichtingen. Dit werd vooral veroorzaakt door 0,51% rentestijging³. Doordat het renterisico gedeeltelijk wordt afgedekt is als gevolg van een negatief rendement op de matchingportefeuille (van het vrije-vermogen depot) de dekkingsgraad met 3,2%-punt gedaald. De rendementsportefeuille liet de dekkingsgraad met 4,8%-punt stijgen. Dit werd veroorzaakt door het rendement van aandelen en vastgoed van respectievelijk 21,8% en 30,8%.

³ Bron: Kasstroom en contante waarde van voorzieningen aangeleverd door AGH. Berekening door S&V op basis van internal rate of return (IRR) van de kasstroom van de voorziening van MPF. De rentetermijnstructuur van DNB exclusief UFR steeg voor MPF van -0,09% naar 0,41%

BESTUURSVERSLAG

Het saldo van premies en uitkeringen heeft de dekkingsgraad met 0,6% laten dalen. Alle effecten opgeteld leiden tot een dekkingsgraad berekend op swaprente (zonder UFR) van 110,3% aan het eind van 2021; een stijging van 8,8%-punt.

Ontwikkeling dekkingsgraad (geconsolideerd)		
	2020	2021
Beleidsdekkingsgraad primo verslagjaar	106,4%	102,5%
Effect 12-maandsmiddeling	0,6%	6,6%
Actuele dekkingsgraad (UFR-rente) primo verslagjaar	107,0%	109,1%
Effect UFR-rente	-4,5%	-7,6%
Dekkingsgraad (marktrente) primo verslagjaar	102,5%	101,5%
Saldo premie en uitkeringen	-6,4%	-0,6%
Matchingportefeuille incl. swaps	6,6%	-3,2%
Voorziening pensioenverplichtingen	-8,7%	7,8%
Rendement returnportefeuille incl. valutahedge	5,6%	4,8%
Dekkingsgraad (marktrente) ultimo verslagjaar	99,6%	110,3%
Effect UFR-rente	8,1%	4,2%
Actuele dekkingsgraad (UFR-rente) ultimo verslagjaar	107,7%	114,5%
Effect 12-maandsmiddeling	-5,3%	-2,7%
Beleidsdekkingsgraad ultimo verslagjaar	102,4%	111,8%

Bron: S&V Integraal Dashboard Q4 2021/2020 p. 11

Investment Policy Statement

In december 2021 heeft het bestuur van het MPF het beleggingsbeleid in de Investment Policy Statement goedgekeurd voor 2022. De voornaamste wijzigingen in de IPS zijn:

- het actualiseren van de paragraaf inzake SFDR;
- het toevoegen van de actuele verhouding tussen het vrije en verzekerde depot;
- het actualiseren en daarmee aanpassen van de custodian-paragraaf.

Waterval rendementen Geconsolideerd		
	2020	2021
Voorziening pensioenverplichtingen (UFR)	19,8%	-4,6%
Af: Resultaat toepassing UFR	-3,1%	4,4%
Voorziening pensioenverplichtingen (marktrente)	22,9%	-9,0%
Af: Resultaat uit garantiecontract herverzekerd depot	4,0%	-3,9%
Bij: Overrendement portefeuille	-8,0%	6,2%
Totale portefeuille inclusief RA & actief beheer & garantiecontract	10,8%	1,0%
Af: Resultaat renteafdekking	5,1%	-7,0%
Totale portefeuille inclusief actief beheer	5,7%	8,0%
Af: Resultaat actief beheer	0,7%	0,4%
Totaal benchmark	5,0%	7,6%

Bron: S&V Integraal Dashboard Q4 2021/2020 p. 27

De renteafdekking binnen het vrij vermogen depot had met -7,0% een negatieve bijdrage in het totale rendement van 1,0%⁴. Zonder deze afdekking was het rendement 8,0% geweest. Tenslotte resteert een positieve bijdrage van 0,4% door het actieve beheer van Aegon.

⁴ -7,0%=-10,4%*67%. De verhouding van het vermogen in herverzekerd/vrij depot is 33%/67%.

BESTUURSVERSLAG

In de Investment Policy Statement⁵ wordt uitgegaan van een verwachte overrendement van het vermogen t.o.v. de voorziening pensioenverplichtingen van 2,0%. In 2021 heeft het vermogensbeheer plus het garantiecontract per saldo geresulteerd in een overrendement van 6,2%. In 2021 is het rendementsdoel dus behaald.

Risicopositie begin 2022

Aan het begin van 2022 was de assetallocatie op geconsolideerd niveau⁶:

- Zakelijke waarden: 40,6%.
- Vastrentende waarden: 59,4%.

Deze wegen vallen binnen de bandbreedtes en wijken 0,3%-punt af van de norm.

De korte termijn risicohouding voor het vereist eigen vermogen op geconsolideerd niveau is begrensd tussen 11% en 16%⁷. Eind 2021 bedroeg het vereist eigen vermogen voor de strategische asset allocatie 12,4%. Op basis van de werkelijke allocatie was dat eveneens 12,4%⁸. Dat is aan de onderkant van de bandbreedte. Het renterisico van alleen het vrije-vermogen-depot was eind 2021 voor 63,4% afgedekt⁹. Bij het herverzekerde depot is er feitelijk geen renterisico omdat als gevolg van het garantiecontract feitelijk alle beleggingsrisico door Aegon is overgenomen.

Uitgaande van een verdeling 38%/62% herverzekerd/vrij depot¹⁰ impliceert dit een ex-ante renteafdekking van 77,1% op geconsolideerd niveau¹¹. Dit is onder de norm van 77,7% maar ligt ruim binnen de bandbreedte van +/-5%.

Conclusie is dat het risiconiveau op basis van de geconsolideerde assetallocatie en het vereist eigen vermogen lager was ten opzichte van de doelstellingen. Het renterisico op geconsolideerd niveau is met een renteafdekking van 77,1% iets lager dan de norm.

Met een geconsolideerd afdekkingspercentage van 77,7% is het renterisico op de balans van het MPF overigens een stuk lager dan bij de meeste andere pensioenfonds. Hoewel het risiconiveau, gemeten in termen van het vereist eigen vermogen, van het MPF niet hoog is, is de financiële positie op geconsolideerd niveau van het MPF toch kwetsbaar voor een financiële crisis.

Uit onderstaande heatmap blijkt dat bij een aandelencorrectie van meer dan 10% en/of een rentedaling van meer dan 0,5% de actuele dekking (inclusief UFR) van 114,5%, kan leiden tot een dekking in het gele gebied; onder de strategisch vereiste dekking van 112,4%, maar boven het minimum vereiste dekking van 103,6%¹².

Actuele dekking (UFR-rente)		Verandering rente (invloed income portefeuille)				
		-1,0%	-0,5%	0,0%	0,5%	1,0%
Rendement returnportefeuille	-20,0%	101,4%	104,2%	107,2%	110,6%	114,2%
	-10,0%	104,3%	107,4%	110,9%	114,6%	118,7%
	-5,0%	105,7%	109,0%	112,7%	116,6%	120,9%
	0,0%	107,2%	110,7%	114,5%	118,6%	123,1%
	5,0%	108,6%	112,3%	116,3%	120,6%	125,3%
	10,0%	110,1%	113,9%	118,1%	122,6%	127,6%
	20,0%	113,0%	117,1%	121,7%	126,6%	132,0%

UFR gevoeligheidsanalyse: **rood**: onder het minimaal Vereist Eigen Vermogen, **groen**: boven het Vereist Eigen Vermogen

Bron: S&V Integraal Dashboard Q4 2021 p. 40

⁵ Investment Policy Statement 2021 13.

⁶ Bron: Integraal dashboard 31 december 2021 p.18.

⁷ Bron: Investment Policy statement p.17.

⁸ Bron: K-staten Q4 2021

⁹ Bron: K-staten Q4 2021.

¹⁰ Verhouding tussen de waardes van de voorzieningen van de twee depots.

¹¹ $63,4\% \cdot 62\% + 100\% \cdot 38\% = 77,1\%$.

¹² Bron: berekening minimum vereiste dekking ultimo 2021 door Appel

3.5.5 Z-score

Het MPF is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Wanneer de beleggingsperformance van het fonds ontoereikend is, moet het fonds vrijstelling verlenen van de verplichtstelling wanneer een aangesloten onderneming daarom verzoekt. Hiervoor wordt het feitelijke beleggingsrendement vergeleken met het rendement van een door het fonds vastgestelde normportefeuille. Dit wordt gedaan door jaarlijks de Z-score van het fonds te bepalen.. Dit doen we door het daadwerkelijke rendement van de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds te vergelijken met het rendement van de normportefeuille. Vervolgens wordt gekeken naar de samenstelling van het belegde vermogen en dan met name de verhouding tussen aandelen en obligaties. Uit die verhouding komt een getal. Het verschil in rendement tussen de feitelijke portefeuille en de normportefeuille wordt gedeeld door dat getal. De uitkomst daarvan is de z-score in een bepaald jaar.

Naast de jaarlijks berekende z-score wordt een zogenaamde performancetoets gedaan. Beleggen is een zaak van de lange termijn. Daarom tellen we de z-scores van de afgelopen 5 jaar bij elkaar op. De uitkomst daarvan delen we door de wortel van 5. Dit wordt ook wel de "ongecorrigeerde" performancetoets genoemd. Bij die uitkomst moet een wettelijk bepaalde factor van 1,28 worden opgeteld, daarmee komen we tot de gecorrigeerde performancetoets. Deze moet positief zijn. In de tabel zijn de z-scores en de uitkomsten van de (ongecorrigeerde) performancetoets over de afgelopen vijf jaar weergegeven.

Jaartal	Z-score	Performancetoets
2017	0,823	0,99
2018	0,281	1,08
2019	0,469	1,00
2020	0,753	1,19
2021	0,601	1,31

3.6 Risico en beheersing

Het risico- en rendementsdenken en handelen is in 2021 structureel onderdeel geweest van de bestuurlijke cyclus van het MPF. Risicomanagement is geïntegreerd in de bedrijfsvoering en besluitvorming van het MPF en wordt op een gestructureerde wijze doorlopen en draagt bij aan een beheerste en integere bedrijfsvoering. Het MPF werkt met het COSO-Enterprise Risk Management (ERM) en het RAVC-model voor het concretiseren van het risicomanagementproces aan de ene kant en de risicohouding en risicobereidheid aan de andere kant. De functie van deze modellen is om een gestructureerd proces te doorlopen, zodat er procesmatig geen hiaten zijn.

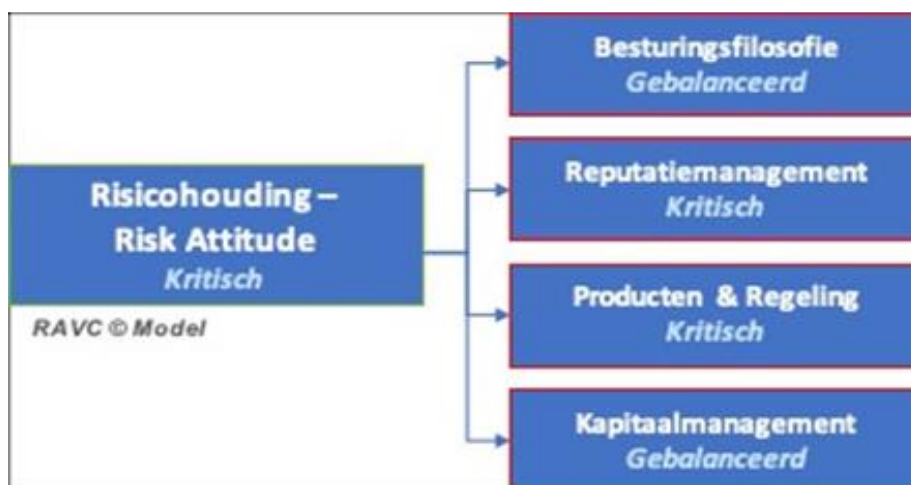
Het MPF heeft een driedeling aangebracht in het risicomanagementproces: een strategische risicomanagementcyclus, een operationele risicomanagementcyclus en een thematische risicomanagementcyclus. Deze drie cycli worden in de periodiciteit geïntegreerd in de bestuurlijke agenda.

1. Strategische risicomanagementcyclus

Deze cyclus behelst onder andere het inrichtingsvraagstuk over risico-governance, risicohouding van het MPF en risicobereidheid vastgesteld door het MPF en de strategische risico's in relatie tot het strategisch plan. In 2021 heeft het MPF het IRM proces zorgvuldig doorlopen met daarbij de nadruk op het risicoprofiel van het pensioenfonds in relatie tot de discussie over de toekomst van het pensioenfonds.

Risicohouding

In 2019 heeft het MPF de risicohouding herijkt. In 2021 zijn hierin geen wijzigingen aangebracht. Volgens het gehanteerde RAVC-model is de risicohouding ten aanzien van besturingsfilosofie en kapitaalmanagement 'gebalanceerd' en ten aanzien van reputatiemanagement en producten & regeling 'kritisch'. De overall risicohouding is 'kritisch'. Dit betekent dat het pensioenfonds een risicomijdende risicohouding heeft. De weging van de risicohouding is gedaan op een vijfpuntsschaal van nul, kritisch, gebalanceerd, opportuun en maximaal.

Risicobereidheid

De risicobereidheidsprincipes zijn op basis van de risicohouding gedefinieerd en heeft geleid tot een aantal financiële en niet financiële waarden (riskbeliefs), die opgenomen worden in het beleid c.q. dat bestaand beleid wordt aangescherpt:

Besturingsfilosofie – Gebalanceerd
Onze pensioenfondswaarden – risicomanagementbereidheidsprincipes
1. Wij zijn integer als mens en bestuurslid, handelend uitsluitend in belang van fonds en stakeholders op basis van onze kernwaarden.
2. Wij wegen de risico's en nemen die mee in de besluitvorming.

3. Wij staan open voor kritiek en argumenten, vrij van last en ruggenspraak, met evenwichtige inbreng en het vermogen om te luisteren om te komen tot evenwichtige besluitvorming.
4. Fondsorganen kunnen in hun eigen rol blijven, Cao-conflicten blijven buiten de bestuurstafel.
5. Wij maken duidelijke afspraken over de uitbesteding en houden de regie.
Reputatiemanagement – Kritisch
Onze pensioenfondswaarden – risicomanagementbereidheidsprincipes
1. Wij onderhouden een goede relatie met deelnemers en werkgevers.
2. Wij streven naar vertrouwen en draagvlak bij stakeholders
3. Wij voldoen aan wet en regelgeving en zijn scherp op het voorkomen van integriteitsschendingen.
4. Ons beloningsbeleid is sober en uitlegbaar, wel kostendekkend
5. Wij vinden de goede reputatie van het fonds belangrijk, maar voeren geen actief beleid om in de pers te komen
Producten en Regeling – Kritisch
Onze pensioenfondswaarden – risicomanagementbereidheidsprincipes
1. Wij zijn bereid te investeren in het handhaven van een optimale bedrijfsvoering
2. Onze uitvoeringspartners werken volgens dezelfde normen als wij (risicohouding, integriteit)
3. De afspraken met de uitbestedingspartners zijn duidelijk vastgelegd en de uitvoering ervan is in lijn met de doelstellingen van het fonds
4. Het fonds beschikt over een integere pensioenadministratie en IT-organisatie en wil de kans op fouten en datalekken minimaliseren
5. Onze besluiten zijn gebaseerd op adequate en efficiënte data integriteit/betrouwbaarheid
6. Onze fondsdocumenten zijn met elkaar in overeenstemming
Kapitaalmanagement – Gebalanceerd
Onze pensioenfondswaarden – risicomanagementbereidheidsprincipes
1. Wij streven naar een lange termijn pensioenresultaat dat acceptabel is voor onze deelnemers
2. Wij doen wat binnen onze mogelijkheden ligt om de nominale toezeggingen na te komen
3. Onze beleggingsbeliefs zijn leidend bij het nemen van beleggingsbeslissingen
4. We wijken niet af van onze beleggingsovertuigingen, tenzij hier een zwaarwegend belang voor is
5. Wij hebben geen visie op rente en valuta
6. Wij willen niet zelf beleggen

Strategische risico's, inclusief FOCUS van DNB

Aan de basis van risicomanagement staan de missie, visie, kernwaarden en strategische doelstelling van het MPF. De strategische doelstelling van het MPF is om binnen de werkingssfeer de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden. In het kader van de ERB heeft het MPF in 2021 de strategische risico's kritisch bekeken en besproken. Dit zijn de belangrijkste risico's die het behalen van de strategische doelstelling in de weg staan. De strategische risico's inclusief beheersmaatregelen zijn:

1. Continuïteit

De beheersmaatregelen zijn anticiperen op wetgeving, een strategisch plan opstellen, scenario's uitwerken om een weloverwogen besluit te nemen, onderzoeken samenwerking met andere partijen / fondsen, overleg met sociale partners en herzien afspraken / uitvoeringsovereenkomst.

2. Ontwikkelingen in de sector

De beheersmaatregelen zijn het proberen om werkgevers die niet meer onder de verplichtstelling zouden vallen te behouden, samengaan met andere fondsen, acquisitieplan, de eigen financiën op orde brengen en het kostenbewustzijn vergroten.

3. Uitbesteding (waaronder cyberrisico)

De beheersmaatregelen zijn uitbestedingsbeleid, DVO en SLA, monitoring uitbesteding (o.a. ISAE 3402 type II), continuïteitsplan en fall back scenario's, samenwerking met andere fondsen, IT-beleid en periodiek kijken naar budget voor vernieuwing en IT-planning, structurele maatregelen in en rond systemen ter bescherming tegen cybercrime, afspraken met uitvoerders over budgettering en financiering, compliant zijn op toekomstige ontwikkelingen en countervailing power vanuit het MPF naar de uitbestedingspartner.

1. Verandervermogen bestuurders

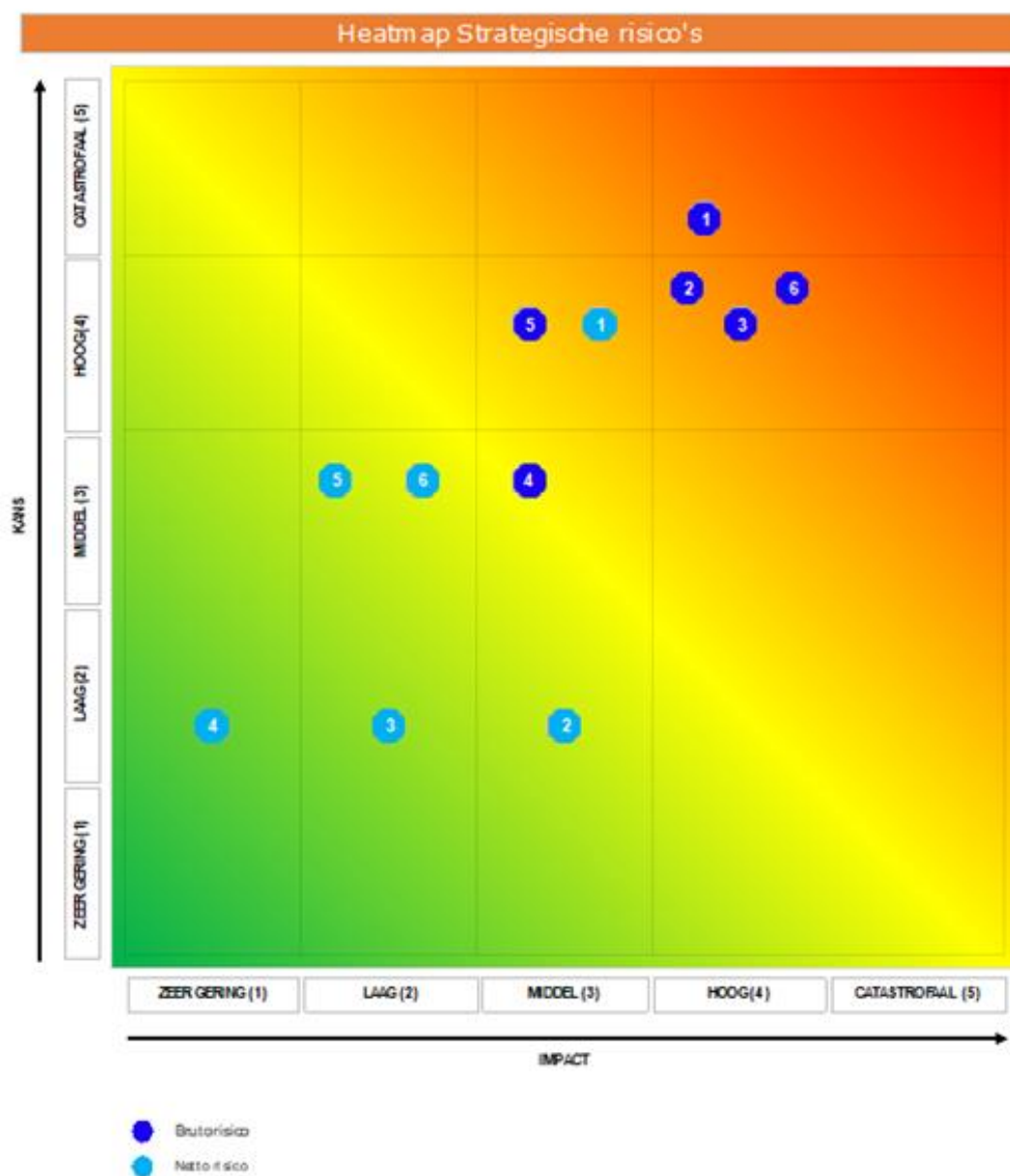
De beheersmaatregelen zijn opleidingsplan voor het op peil houden van kennis en kunde om te besturen, selectieprocedure van bestuurders vooraf door sociale partners, het opstellen en hanteren van een profielschets voor bestuurders in relatie tot complementariteit om vast te stellen waar kandidaat-bestuurders aan moeten voldoen, jaarlijkse zelfevaluatie bestuur en een open cultuur om elkaar te kunnen aanspreken op ontbreken verandervermogen.

2. Verandervermogen uitvoerders

De beheersmaatregelen zijn strenge SLA-normen stellen en deze strak monitoren op naleving, het up to date houden van systemen, controles op de SLA-normen, een verhoogd risicomanagement proces hanteren, het aanscherpen van het beleid waar nodig na incidenten, een juridisch correcte uitvoeringsovereenkomst, monitoring van de SLA door rapportages en een jaarlijks evaluatiegesprek met de uitvoerders en in optie een selectieproces.

3. Rente- en marktontwikkelingen

De beheersmaatregelen zijn lange termijn beleggingsplan, beoordeling en monitoring van beleggingscategorieën (investment cases), afdekking renterisico, asset mix, maandelijks rapportage renteontwikkeling en reguliere dashboard rapportage.

Strategische risico's:

1. Continuïteit
2. Ontwikkelingen in de sector
3. Uitbesteding
4. Verandervermogen bestuurders
5. Verandervermogen uitvoerders
6. Rente-en marktontwikkelingen

4. Operationele risicomanagementcyclus

Deze cyclus gaat over het expliciteren van de operationele (IT)-, compliance- en financiële risico's die gelopen worden in de uitvoeringsketen. Het MPF zet, binnen de kaders van het geformuleerde risicobeleid, in op maximalisatie van het rendement op het vermogen.

Matching- en renterisico

Matching- en renterisico is het risico dat rentefluctuaties – als gevolg van ontoereikende afstemming tussen rentegevoelige activa en passiva op het gebied van rentelooptijden en rentevoet – leiden tot ongewenste effecten op de balans en het resultaat.

Het MPF onderscheidt een ex-ante renteafdekking en een ex-post renteafdekking en heeft voor de hoogte van de ex-ante bepaling risico grenzen vastgesteld. De renteafdekking heeft het MPF deels beschermd voor de effecten van rentedaling. Van rentestijging profiteert het MPF alleen van het deel van het renterisico dat niet is afgedekt.

- **Risicobereidheid:** Laag. Als de vastgestelde bandbreedte wordt overschreden kan dit gevolgen hebben voor de dekkinggraad van het MPF. De impact van het risico kan groot zijn. Het bestuur onderkent de grote impact van kleine rentebewegingen op de waarde van de verplichtingen van het MPF.
- **Beheersmaatregelen:** Bij de ALM-studie wordt beoordeeld of de strategische renteafdekking het gewenste niveau heeft passend bij de risicohouding van het bestuur. De hoogte van de renteafdekking wordt voortdurend nauwlettend gevolgd door de vermogensbeheerder. De vermogensbeheerder rapporteert op maandbasis over de renteafdekking middels het A&L ("Asset & Liability")-dashboard. Daarnaast is het (monitoren van) het renterisico een integraal onderdeel van de risicorapportage die beleggingsadviseur Sprenkels & Verschuren op kwartaalbasis aan de Beleggingsadviescommissie verstrekt.. Er is sprake van een vaste renteafdekking, in lijn met de investment beliefs ('Wij hebben geen visie op rente').

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat niet binnen een redelijk afzienbare termijn tegen een redelijke prijs gehandeld kan worden. Dit kan ervoor zorgen dat bij derivatenposities, tijdens volatiele marktomstandigheden, onvoldoende onderpand beschikbaar is om aan de bijstortingsverplichting te voldoen via fondsen met dagelijkse liquiditeit. Liquiditeitsrisico speelt ook een rol bij derivatenposities waarvoor onderpand dient te worden aangehouden en is het grootst tijdens volatiele marktomstandigheden. Met behulp van het SLM-fonds wordt het renterisico afgedekt door middel van renteswaps. Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- **Risicobereidheid:** Beperkt. Als de vastgestelde bandbreedte wordt overschreden kan dit gevolgen hebben voor de dekkinggraad van het MPF.
- **Beheersmaatregelen:** Ieder kwartaal wordt het liquiditeitsrisico met behulp van de integrale risicorapportage gemonitord. Daarnaast maakt de vermogensbeheerder gebruik van een vast bijstortingschema zodat voor alle partijen duidelijk is uit welke beleggingscategorieën de noodzakelijke liquiditeit wordt verstrekt om aan de onderpandverplichtingen te kunnen voldoen.

Inflatierisico

Inflatierisico is het risico dat de instelling onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van (verwachte aanpassing aan) inflatie te financieren zonder belanghebbenden te benadelen. Gegeven de ambitie voor toeslagverlening voor de meeste pensioenfondsen is dit een substantieel risico welke toeneemt naarmate de inflatie verder stijgt. Een eventueel gebrek aan toeslagverlening leidt tot een dalende koopkracht van toekomstige pensioenen. Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- **Risicobereidheid:** Het inflatierisico wordt niet actief afgedekt, dit is in lijn met het investment belief van het pensioenfonds op het gebied van inflatie Dit kan betekenen dat de geïndexeerde pensioentoezeggingen geheel of gedeeltelijk niet kunnen worden uitgekeerd. Dit risico is niet van te voren te becijferen.
- **Beheersmaatregelen:** De indexatie-ambitie wordt in de ALM-studie getoetst. De kans op indexatie wordt inzichtelijk gemaakt in de haalbaarheidstoets. Ieder kwartaal wordt het inflatierisico met behulp van de integrale risicorapportage gemonitord. Ook mitigeert het pensioenfonds het inflatierisico zoveel mogelijk door, binnen de daarvoor toegestane grenzen, te beleggen in beleggingscategorieën met een hoog rendementspotentieel zoals aandelen.

Valutarisico

Valutarisico is het risico op een negatieve verandering van de activa als gevolg van een verandering in de wisselkoers van vreemde valuta (ten opzichte van de euro). Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- Risicobereidheid: Sterk gereduceerd door (gedeeltelijke) afdekking van het openstaande valutarisico. De te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkingsgraad en is niet direct te kwantificeren. Echter door het valutarisico (gedeeltelijk) af te dekken wordt dit risico zeer beperkt.
- Beheersmaatregelen: Ieder kwartaal wordt het valutarisico in de risicorapportage gemonitord.

Aandelenrisico

Het aandelenrisico is het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels)portefeuille. Items binnen aandelenrisico zijn volatiliteitsrisico en concentratierisico.

Het volatiliteitsrisico is het risico van veranderingen in de waarde van (verhandelbare instrumenten binnen) de portefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen.

Concentratierisico

Het concentratierisico is het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de portefeuille.

Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- Risicobereidheid: Dit risico is niet te kwantificeren, maar de te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkingsgraad.
- Beheersmaatregelen als gevolg van de uitkomsten van de ALM-studie wordt de gewenste allocatie naar aandelen en zakelijke waarden bepaald. Het pensioenfonds formuleert strategische gewichten en een bandbreedte op zowel match/return alsook op categorieniveau. Dit doet het pensioenfonds voor de beleggingen in zowel het vrije als het verzekerd beleggingsdepot.

Kredietrisico

Items binnen kredietrisico zijn defaultrisico, volatiliteitsrisico, concentratierisico, tegenpartijrisico en securities lending. Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- Risicobereidheid: Dit risico is niet te kwantificeren, maar de te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkingsgraad.
- Beheersmaatregelen: In de kwartaalrapportage wordt de credit-rating van de vastrentende portefeuille gemonitord. Er zijn met betrekking tot de beleggingen in vastrentende waarde risicorestricties geformuleerd voor de rating van deze betreffende categorieën. Deze risicorestricties vormen het uitgangspunt voor de hierboven beschreven (integrale) monitoring.

Herverzekeringsrisico

Herverzekeringsrisico is het risico dat als gevolg van een negatieve kredietontwikkeling bij de herverzekeraar een waardevermindering van de totale activa tot gevolg kan hebben.

- Risicobereidheid: Laag. Als dit risico zich voordoet, heeft dit gevolgen voor de dekkingsgraad. Echter de kans dat de herverzekeraar niet kredietwaardig is, is klein.
Beheersmaatregelen: Ieder kwartaal wordt de rating van de herverzekeraar beoordeeld. Het bestuur is zich ervan bewust dat ratings afgegeven door ratingsbureaus achterlopen op de actualiteit. Om die reden wordt ook de creditspread van andere verzekeraars gevolgd.

Omgevingsrisico

Omgevingsrisico is het risico dat:

1. de ondernemingen in de werkingssfeer van het MPF zich onttrekken aan de verplichtstelling;
2. de invulling van het beleggingsbeleid niet aan de normen die het maatschappelijk verkeer hieraan stelt voldoet;
3. de (financiële) positie van het fonds negatief wordt beïnvloed door externe (bijvoorbeeld politieke en/of Europese) besluitvorming.

- Risicobereidheid: Dit risico is niet te kwantificeren, maar de te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkingsgraad.

- **Beheersmaatregelen:** Het beleid van maatschappelijk verantwoord beleggen wordt uitgevoerd door Aegon. Met de risicorapportage wordt gemonitord of Aegon zich heeft gehouden aan de uitsluitingenlijst van landen en bedrijven waarin niet wordt belegd.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico dat ontstaat als gevolg van het falen van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen.

- **Risicobereidheid:** Dit risico is niet te kwantificeren, maar de te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkingsgraad.
- **Beheersmaatregelen:** Op kwartaalbasis wordt het gevoerde beleid geëvalueerd. Jaarlijks vinden evaluatiegesprekken plaats met de partijen waaraan is uitbesteed.

Verzekeringstechnisch risico

Het actuariel risico en de hierbij behorende rekenregels en tabellen, inclusief het monitoren en evalueren hiervan wordt in verschillende lijnen vanuit de risicogovernance geïnitieerd, geanalyseerd, geprioriteerd en geëvalueerd. De adviserende actuaris en de pensioen- en communicatiecommissie (PCC) zijn initiërend, en leggen een bepaald verzekeringstechnisch risico voor aan het bestuur. De IRM commissie analyseert deze risico's en toetst ook of ze in het risicoprofiel passen van het fonds. De certificerende actuaris bekijkt dit vanuit haar wettelijke taak.

- De risicobereidheid past binnen het domein van het kapitaalmanagement (als risicodomein). Vanuit het normenkader van het fonds worden een aantal verzekeringstechnische risico's besproken zoals grondslagen, modellenbeheer en het contract met AEGON Assetmanagement. Rekening houdend met het normenkader en de beheersing hierop is het nettorisico laag.
- De beheersmaatregelen liggen in de monitoring van de rapportage over het verzekeringstechnisch risico en ook de ISAE-verklaringen van partijen, die zijn goedgekeurd door accountants. Hiernaast wordt het risico ook in het sleutelfunctiehoudersoverleg (dat na IORP II door het fonds is ingevoerd) besproken door de drie sleutelfunctiehouders. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

Uitbestedingsrisico

Uitbestedingsrisico is het risico dat veranderingen van de bedrijfsvoering bij de vermogensbeheerder of de pensioenuitvoerder negatief zijn voor de te leveren kwaliteit.

- **Risicobereidheid:** Beperkt.
- **Beheersmaatregelen:** Het MPF ziet de beheersing van de uitbesteding van zowel het vermogensbeheer als de pensioenadministratie als een risico waarvoor extra aandacht vereist is. Beide partijen leggen periodiek verantwoording af over de dienstverlening door middel van rapportages waaronder ISAE 3402 type II rapportages.

IT-risico

IT-risico is het risico dat het IT-beleid, systemen en applicaties onvoldoende zijn ter ondersteuning van de operationele processen.

- **Risicobereidheid:** De IRM-commissie besteedt aandacht aan de kwalificatie van de IT-risico's. Er wordt periodiek een risicoanalyse uitgevoerd met het voltallige bestuur.
- **Beheersmaatregelen:** Het bestuur houdt nauwgezet toezicht op de uitbestede werkzaamheden en wel op zodanige wijze dat het de bedrijfsprocessen op een adequate wijze kan (blijven) beheersen.

Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van het MPF dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van het MPF in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het MPF opgestelde normen.

Dit risico is nader onderverdeeld in benadeling derden, voorwetenschap, witwassen, terrorismefinanciering en onoorbaar handelen.

- **Risicobereidheid:** Periodiek wordt een uitgebreide integriteitsrisicoanalyse uitgevoerd. De bestaande beheersmaatregelen worden getoetst op effectiviteit en aanvullende beheersmaatregelen gedefinieerd.

Hierbij wordt gekeken naar integriteitsaspecten bij het MPF zelf alsmede bij de partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. Het inherent risico wordt door het bestuur als aanzienlijk ingeschat. De overall risicotolerantie met betrekking tot integriteitsrisico is laag.

- Beheersmaatregelen: Integer handelen is binnen het MPF verankerd in de totale compliance-structuur. Alle betrokkenen bij het MPF, zowel intern als extern, worden geacht te voldoen aan het geheel van interne en externe weten regelgeving, dat op het MPF van toepassing is. Bij bestuursbesluiten wordt altijd in ogenschouw genomen of er voldoende rekening is gehouden met evenwichtige belangenbehartiging en of er sprake is van mogelijke integriteitsissues.

Het MPF beschikt onder andere over een integriteitsbeleid, een gedragscode, een klokkenluiders- en incidentenregeling, een klachtenregeling, een geschillenregeling en een geschillencommissie. Het MPF inventariseert jaarlijks de (neven)functies bij de leden van de fondsorganen.

Bij de jaarlijkse bespreking van de naleving van de gedragscode wordt tevens stilgestaan bij (wijzigingen in) privérelaties of –belangen. Integriteit is verder een belangrijk onderdeel van de jaarlijkse zelfevaluatie van het bestuur. Op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering volgt het MPF de wet- en regelgeving en ziet er op toe dat de externe uitvoerders deze opvolgen. Beheersmaatregelen zien op het reduceren van zowel de kans als de impact van het risico.

Juridisch risico

Juridisch risico is het risico waarbij onvoldoende eenduidige formulering in contracten kan leiden tot meerdere interpretaties. Bij de implementatie van het nFTK heeft het MPF stilgestaan bij het juridische risico. Het juridisch risico heeft daarnaast betrekking op de mogelijkheid dat niet alle besluiten goed worden vastgelegd in de Abtn of dat niet aan de procedure-eisen wordt voldaan.

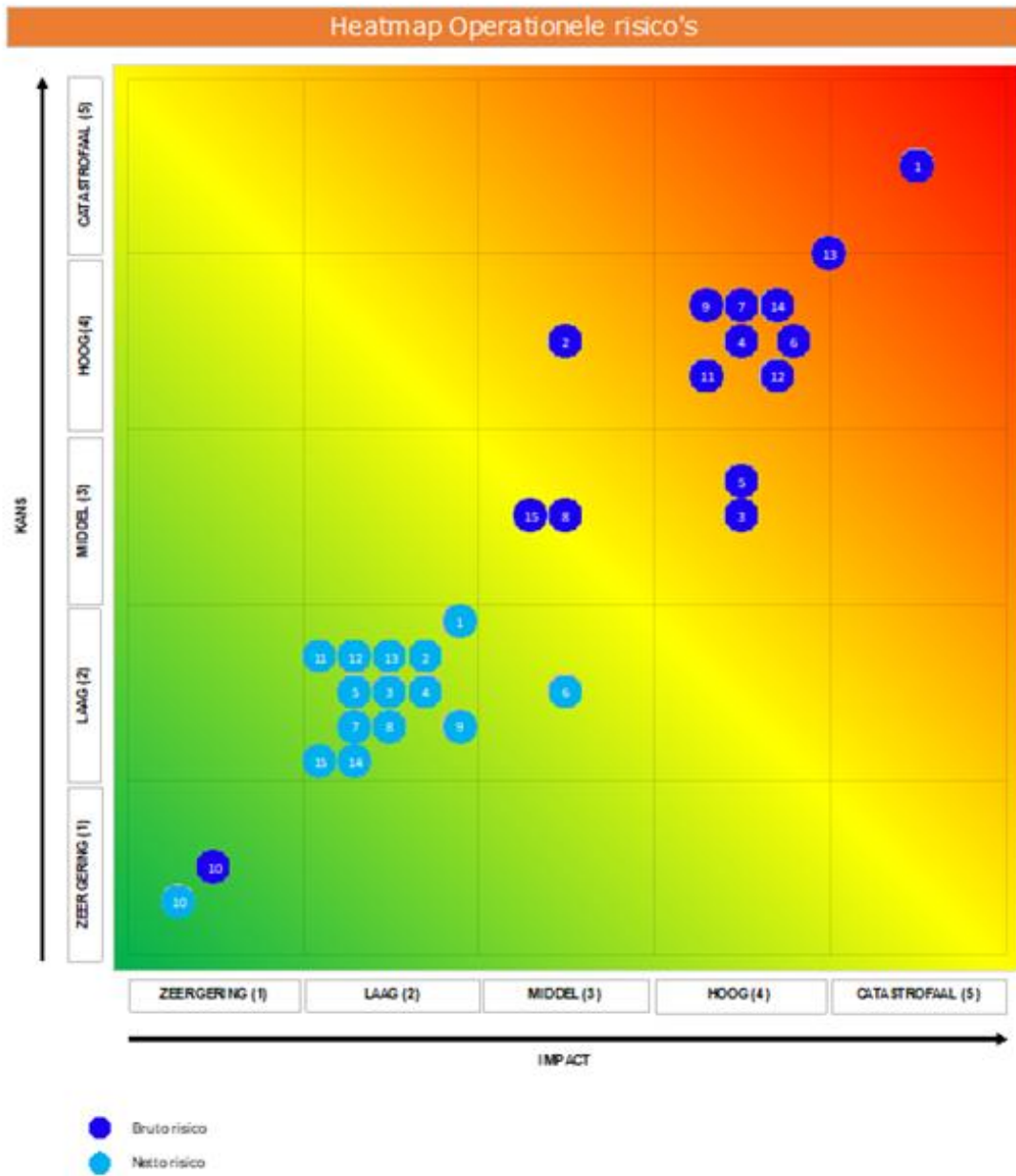
- Risicobereidheid: Het bestuur is zich ervan bewust dat dit risico aanwezig is.
- Beheersmaatregelen: Controle van contracten op aansprakelijkheid, marktconformiteit en beleid vindt plaats door een extern ingeschakelde juridisch adviseur.

Sponsorrisico

Het sponsorrisico is het risico dat sprake is van ondoelmatige procesinrichting dan wel procesuitvoering. Hierbij valt te denken aan: faillissementsrisico (sponsor), financieringsrisico (fonds), beëindiging contract (bijv. fusie of overname), investering in sponsor en belangenverstremming fonds en sponsor. De beheersmaatregelen zijn onder andere herverzekering en het ontbreken van een financiële band tussen sponsor en fonds (belegging of lening).

Communicatierisico

Het communicatierisico is het risico dat imagoschade en draagvlakvermindering optreedt als gevolg van niet-begrijpelijke deelnemerscommunicatie, geringe prestatietransparantie en onvoldoende aansluiting bij beleving van deelnemers. De beheersmaatregelen zijn onder andere de naleving van communicatierichtlijnen AFM en het opstellen van communicatiebeleid.

Operationele risico's

1. Matching/ renterisico's	9. Communicatierisico
2. Marktrisico's	10. Sponsorrisico
3. Marktrisico's, actief risico	11. Operationeel risico
4. Marktrisico's, alternatieve beleggingen.	12. Uitbestedingsrisico
5. Kredietrisico	13. IT-risico
6. Verzekeringstechnisch risico	14. Juridisch risico
7. Derivatennisico	15. Integriteitsrisico
8. Omgevingsrisico	

Deze risico's worden opgenomen in het RQ risicodashboard en de daaruit voortvloeiende samenvatting van de risicomangementrapportage en worden besproken met het bestuur. In 2021 zijn de risico's in deze cyclus door de bestuurlijke commissies besproken en beoordeeld op de noodzaak tot het doorvoeren van aanpassingen in de weging en de prioritering van de risico's. De meest belangrijke risico's voor het fonds zijn tevens aan de orde geweest in de bestuursvergaderingen.

3. Thematische risicomanagementcyclus

Het MPF neemt jaarlijks drie thema's in detail door. Dit is het uitbestedingsrisico, IT-risico en de SIRA. Dit wordt uitvoerig en zeer gedetailleerd besproken in het bestuur.

Alle drie de cycli maken onderdeel uit van de reguliere planning & controlcyclus van het MPF en vormen zo een integraal onderdeel van de gehele bedrijfsvoering.

4. Risicogovernance

Binnen het governanceraamwerk van het MPF zijn op verschillende niveaus maatregelen nodig om te komen tot aanvaardbare restrisico's. De risico governancestructuur van het MPF is ingericht volgens het Three Lines Model. Dit model zorgt voor meerdere onafhankelijke controlelagen. De beheersmaatregelen in de lijn vormen de zogeheten *first line*. Functies zoals risicomanagement en compliance vormen de *second line* en de externe auditoren zijn gepositioneerd in de *third line*. De IRM-commissie is een tweedelijns commissie.

3.7 Uitvoeringskosten

3.7.1 Transparantie

Het bestuur van het MPF vindt dat scherp op alle kosten gelet moet worden. Door de toenemende wet- en regelgeving neemt de druk op de kosten toe. Deelnemers willen inzicht in de kosten van de uitvoering van de pensioenregeling, de vermogensbeheerkosten en transactiekosten. Het MPF geeft daarom in het bestuursverslag transparant inzicht in de kosten. Overigens wijst het bestuur erop dat er geen direct verband bestaat tussen de hoogte van de kosten en het behaalde resultaat.

Het MPF rapporteert sinds boekjaar 2016 volgens de richtlijnen voor de kostentransparantie van de Pensioenfederatie. Over de transactiekosten binnen de beleggingsfondsen rapporteert het MPF vanaf boekjaar 2017 in het bestuursverslag. Er worden drie kostensoorten onderscheiden: de kosten van het pensioenbeheer, de kosten van het vermogensbeheer en de transactiekosten. Hierna wordt nader op de drie kostensoorten ingegaan.

In april 2021 heeft het fonds een zogenoemde normoverdragende brief ontvangen van de Autoriteit Financiële Markten met betrekking tot vastgestelde onjuistheden in de toelichting van de uitvoeringskosten in het jaarverslag 2019. Dit betrof een meer specifieke toelichting welke wel herleid kon worden uit het jaarverslag, maar niet aansloot met de wetgeving. Het fonds heeft dit met ingang van boekjaar 2020 in haar jaarverslag aangepast.

3.7.2 Kosten van pensioenbeheer

De totale kosten van pensioenbeheer bedragen voor 2021 € 2.565 (2020: € 2.676). Omgerekend is dit afgerond € 436 (x € 1,00) per deelnemer excl. gewezen deelnemers (2020: € 452 (x € 1,00)).

Deze kosten zijn berekend door de totale pensioenuitvoeringskosten te delen door het totaal aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden ultimo 2021, overeenkomstig de "Aanbevelingen Uitvoeringskosten" van de Pensioenfederatie. De pensioenbeheerkosten bestaan uit kosten deelnemers en pensioengerechtigden, kosten werkgevers, kosten financieel beheer, bestuurskosten (heffingen van de toezichthouders, adviseurs, juridische kosten, werkgeverskosten) communicatiekosten en overige kosten.

De kosten per deelnemer zijn in 2021 (absoluut en relatief) lager dan in 2020. Deze daling wordt veroorzaakt door lagere kosten voor Bestuursondersteuning, Projectkosten en Bestuurskosten. Daar staat tegenover dat de Accountantskosten, Advieskosten en kosten voor de Pensioenadministratie en Financiële administratie stegen. De stijging van de Accountantskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door een onderzoek naar de kwaliteit van de basisadministratie dat de accountant op verzoek van het bestuur heeft uitgevoerd. De hogere advieskosten worden mede veroorzaakt doordat de sleutelfunctiehouders in 2021 met haar activiteiten zijn begonnen.

Pensioenbeheerkosten

	2021	2020
Accountantskosten	171	69
Controle en advies Actuaris	78	49
Kosten adviseurs	130	183
Contributies en bijdragen	64	62
Bestuurskosten	346	383
Projectkosten	374	562
Overige kosten	33	33
	1.197	1.340

BESTUURSVERSLAG

Administratiekosten

Pensioenadministratie (deelnemers en werkgevers)	420	339
Financieel administratie	377	211
Bestuursondersteuning	571	785
	1.369	1.335
Totaal uitvoeringskosten	2.565	2.676

Aantal deelnemers

	2021	2020
Actieve deelnemers	3.458	3.525
Gewezen deelnemers (slapers)	6.185	5.924
Pensioengerechtigden	2.427	2.388
Totaal	12.070	11.837

Kosten pensioenbeheer

	2021	2020
Totale kosten pensioenbeheer	2.565	2.676
Waarvan kosten Pensioenuitvoerder (excl transitiekosten)	1.369	1.335

Kosten per deelnemer

	2021	2020
Kosten per deelnemer exclusief gewezen deelnemers ^{*)}		
Totale kosten pensioenbeheer	436	452
Kosten Pensioenuitvoerder	233	226
Kosten per deelnemer inclusief gewezen deelnemers ^{**)}		
Totale kosten pensioenbeheer	213	226
Kosten Pensioenuitvoerder	113	113
Kosten BTW Uitvoerder per deelnemer		
exclusief gewezen deelnemers ^{*)}	40	39
inclusief gewezen deelnemers ^{**)}	20	20

*) De kosten per deelnemer worden berekend door de betreffende kosten te delen door de som van het aantal actieve deelnemers en de pensioengerechtigden.

***) De kosten per deelnemer worden berekend door de betreffende kosten te delen door de som van het aantal actieve deelnemers, gewezen deelnemers (slapers) en de pensioengerechtigden.

Begroting pensioenbeheerkosten

Het budget voor de pensioenbeheerkosten bedroeg € 3.001 (2020: € 1.985). Het verschil tussen de begroting en realisatie wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in de begroting de kosten voor projecten grotendeels pro memoria waren opgenomen.

Beloning bestuursleden, leden verantwoordingsorgaan en raad van toezicht

Het bestuur van het MPF ontvangt een vergoeding voor de werkzaamheden die het voor het MPF verricht. Voor de bepaling van de hoogte van deze vergoeding hanteert het bestuur de minimale tijdsbesteding zoals aangegeven door DNB voor een bestuurslid dan wel voorzitter van een klein pensioenfonds, vermenigvuldigd met de vervangingswaarde zoals vastgesteld door de Pensioenfederatie voor bestuurders van een klein pensioenfonds.

Sinds 2020 is het beloningsbeleid van het fonds gebaseerd op de suggestie die de Pensioenfederatie in 2011 voor middelgrote pensioenfonds deed. De vergoeding wordt daardoor jaarlijks verhoogd met de stijging van het indexcijfer van de cao-lonen bij gesubsidieerde instellingen zoals door het CBS gepubliceerd vanaf het eerste kwartaal van 2011 tot en met het vierde kwartaal van 2018. Voor de vergoeding aan bestuursleden en leden van de raad van toezicht wordt verder aangesloten bij de DNB-uitgangspunten inzake tijdsbesteding (voltijdsequivalent ofwel VTE).

Op grond van dit aangepaste beloningsbeleid ontvangen de bestuursleden op jaarbasis een vaste vergoeding van € 28.000 (x € 1,00). In deze vergoeding is onder meer inbegrepen het bijwonen van vergaderingen en seminars en het bezoeken van werkgevers. De werkgevers- en werknemersvoorzitter ontvangen een bedrag van € 42.000 (x € 1,00) per jaar.

De leden van de raad van toezicht ontvangen een door het bestuur van het MPF vastgestelde vaste vergoeding per jaar van € 14.000 (x € 1,00). De voorzitter ontvangt jaarlijks € 28.000 (x € 1,00).

De leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen voor hun werkzaamheden op jaarbasis een vaste vergoeding van € 2.250 (x € 1,00). Voor de voorzitter van het VO geldt een vaste vergoeding van € 3.375 (x € 1,00) per jaar.

Het bestuur heeft voor bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan gekozen voor een vaste jaarlijkse reiskostenvergoeding per vooraf bepaalde afstandscategorie welke categorieën in een tabel zijn vastgelegd. Deze reiskostenvergoeding komt bovenop de jaarlijkse vergoeding. Omdat het bestuur heeft gesloten om een groot deel van de vergaderingen in 2021 digitaal te houden, is de vaste reiskostenvergoeding voor een deel van het jaar niet uitgekeerd.

Aan bestuurskosten is in 2021 een bedrag van € 346 (2020: € 382) aan vergoedingen aan bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan uitgekeerd. Daarnaast is er budget beschikbaar voor het volgen van opleidingen. Het bestuur heeft het beloningsbeleid schriftelijk vastgelegd en op de website gepubliceerd.

3.7.3 Kosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer bedragen 0,25% (2020: 0,25%) van het gemiddeld belegd vermogen in eigen beheer. Deze bestaan uit beheerskosten en de aan vermogensbeheer toegerekende pensioenuitvoeringskosten. De beheerskosten zijn de kosten die periodiek door de vermogensbeheerder onttrokken worden uit het belegde vermogen. Het betreft hier de kosten die betaald worden aan de vermogensbeheerder Aegon en de custodian Citibank.

Het beleggingsbeleid met betrekking tot de aandelen is gebaseerd op het passief volgen van indexen, met een zo breed mogelijke spreiding, wat zorgt voor een lager risico en lage kosten (weinig transactiekosten en lage management fees) ten opzichte van actief beleid.

Transactiekosten

De transactiekosten bedragen 0,07% (2020: 0,08%) van het gemiddeld belegd vermogen. Transactiekosten vormen een aparte kostensoort, waarbij geldt dat de kosten worden bepaald door soort en omvang van de transacties die binnen de beleggingsportefeuille van het MPF plaatsvinden. Transactiekosten zijn onder te verdelen in toe- en uittredingskosten bij beleggingsfondsen, aan- en verkoopkosten bij directe belegging in beleggingstitels en acquisitiekosten, ook wel aangeduid als de transactiekosten binnen de beleggingsfondsen. De stijging van de transactiekosten wordt veroorzaakt door het feit dat de renteafdekking gedurende het boekjaar is aangepast, wat extra transactiekosten met zich mee heeft gebracht.

Het MPF belegt in beleggingsfondsen. De toe- en uittredingskosten die het MPF betaalt aan deze beleggingsfondsen zijn een goede indicatie van de kosten die de beheerder van het beleggingsfonds maakt om de financiële instrumenten aan te kopen of te verkopen, in geval middelen toevertrouwt of onttrokken worden aan de beleggingsfondsen.

BESTUURSVERSLAG

2021	Transactiekosten				Totaal
	Beheerfee (excl. Trans.kosten)	Performance fee	Exclusief Aan- en verkoopkosten	Aan-en verkoopkosten	
Kosten per beleggingscategorie					
Vastgoed	101	-	34	14	149
Aandelen	628	-	-147	96	577
Vastrentende waarden	719	-	213	46	978
Overige beleggingen	0	-	39	0	39
Kosten overlay beleggingen	276	-	84	25	386
Totaal kosten toe te wijzen aan categoriën	1.724	-	223	182	2.128
Overige vermogensbeheerkosten					
Korting beheerfee	-388				-388
Toegerekende beleggingskosten	163				163
Totaal overige vermogensbeheerkosten	-225				-225
Totaal kosten vermogensbeheer (excl. btw)	1.499				1.903
btw	-				-
Totaal kosten vermogensbeheer (incl. btw)	1.499				1.903

2020	Transactiekosten				Totaal
	Beheerfee (excl. Trans.kosten)	Performance fee	Exclusief Aan- en verkoopkosten	Aan-en verkoopkosten	
Kosten per beleggingscategorie					
Vastgoed	83	-	11	-	94
Aandelen	545	-	-41	-	504
Vastrentende waarden	664	-	272	-	936
Overige beleggingen	3	-	35	-	38
Kosten overlay beleggingen	249	-	157	-	406
Totaal kosten toe te wijzen aan categoriën	1.545	-	434	-	1.978
Overige vermogensbeheerkosten					
Korting beheerfee	-353				-353
Toegerekende beleggingskosten	151				151
Totaal overige vermogensbeheerkosten	-202				-202
Totaal kosten vermogensbeheer (excl. btw)	1.342				1.776
btw	-				-
Totaal kosten vermogensbeheer (incl. btw)	1.342				1.776

De toegerekende beleggingskosten betreffen de kosten van de beleggingsadviseur en de kosten van het expert lid van de beleggingsadviescommissie.

De negatieve transactiekosten bij aandelen ontstaan doordat voor het bepalen van een deel van de (impliciete) transactiekosten zoals bijvoorbeeld commissies die betaald worden aan brokers voor transacties of belastingen gebruik wordt gemaakt van de "last mid slippage-methode". Deze (wettelijk toegestane) methode gaat uit van het verschil tussen de prijs waarop wordt gehandeld ten opzichte van de verwachte prijs waarop wordt gehandeld en kan daarmee leiden tot negatieve transactiekosten. Deze impliciete kosten zijn het verschil tussen de prijs waarop een belegging wordt gewaardeerd op het moment van de transactie en de prijs waarop de transactie daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Door het toepassen van deze methode is het mogelijk dat negatieve transactiekosten worden gerapporteerd.

	2021	2020
Gemiddeld belegd vermogen *	601.601.367	543.439.927
% van het gemiddeld belegd vermogen		
Beheerkosten incl. performance gerelateerde kosten	0,25%	0,25%
Transactiekosten	0,07%	0,08%
Totaal	0,320%	0,330%

In de hierboven gepresenteerde kosten voor de beleggingen zitten tevens kosten vermogensbeheer voor de beleggingen in het herverzekerde depot ter hoogte van € 271 (2020: € 315).

Budget vermogensbeheerkosten

Het budget van de kosten vermogensbeheer bedroeg € 964 (2020: € 959).

LaneClark & Peacock benchmarking

Sinds 2014 zorgt LCP in samenwerking met de Pensioenfederatie voor inzicht in de uitvoeringskosten bij Nederlandse pensioenfondsen. In 2021 heeft het MPF meegedaan met de LCP kostenbenchmark 2021 waarin de cijfers tot en met 2020 worden vergeleken tussen verschillende pensioenfondsen.

3.7.4 Bestuursoordeel over kosten

Kosten van pensioenbeheer

De uitvoeringskosten zijn in 2021 ten opzichte van 2020 in absolute zin afgenomen met € 607. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten voor bestuursondersteuning omdat in 2020 de bestuursondersteuning werd overgedragen aan een andere uitvoeringsorganisatie. De advieskosten stegen daarentegen wel, wat mede veroorzaakt wordt door werkzaamheden van de sleutelfunctiehouders. De accountantskosten stegen door de kosten voor een onderzoek naar de kwaliteit van de basisadministratie die het bestuur door de accountant heeft laten uitvoeren.

De projectkosten hebben in grote mate een incidenteel karakter. In 2020 en 2021 hadden deze kosten onder andere betrekking op het onderzoek naar de toekomst van het fonds. Ook een deel van kosten zoals onder bestuursondersteuning verantwoord heeft betrekking op het ondersteunen van deze projecten.

De kosten per deelnemer (exclusief gewezen deelnemers) bedragen in 2021 € 436 (x € 1). Dit is € 16 (x € 1) minder dan in 2020. De daling wordt veroorzaakt door toename van het aantal deelnemers (exclusief gewezen deelnemers) en lagere absolute kosten zoals hiervoor besproken. Uit het LCP onderzoek blijkt dat de kosten per deelnemer binnen de peergroep (30 pensioenfondsen met eind 2020 tussen 4.000 en 8.000 deelnemers) in de periode 2018-2020 gemiddeld € 298 (x € 1) bedroegen. Gemiddeld over de periode 2018-2020 waren de kosten per deelnemer bij het MPF € 373 (x € 1) en daarmee hoger dan de mediaan van de 3-jaargemiddelde pensioenbeheerkosten van de peergroep.

Het fonds heeft een kostenniveau heeft dat hoger ligt dan de peergroep in het LCP-onderzoek. Dit komt met name door de kosten van de projecten die het fonds uitvoert. Deze projectkosten zijn in 2020 € 95 (x € 1) per deelnemer (exclusief gewezen deelnemers) en in 2021 € 64 (x € 1) per deelnemer. Wanneer de projectkosten buiten beschouwing worden gelaten, zijn de (reguliere) uitvoeringskosten per deelnemer in 2021 € 372 (x € 1). Daarmee zijn de uitvoeringskosten van het fonds nog steeds beduidend hoger dan de uitvoeringskosten bij de peergroep (gemiddeld € 298 x € 1 over de periode 2018-2020).

Het bestuur is van mening dat de kosten van pensioenbeheer passen bij de karakteristieken van het fonds en dat de project- en advieskosten die het fonds in 2021 heeft gemaakt, noodzakelijk waren voor de situatie waarin het fonds zich bevindt. Het bestuur is van mening dat het huidige kostenniveau (exclusief projectkosten) in de toekomst zal blijven bestaan en waarschijnlijk nog zal toenemen. Dit is voor het bestuur dan ook een van de argumenten om onderzoek te doen naar de toekomst van het fonds.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn in absolute zin gestegen ten opzichte van 2020. Dit komt voornamelijk door het toenemen van de beheerkosten. Deze beheerkosten (exclusief transactiekosten) ontwikkelen zich echter relatief gelijk aan de ontwikkeling van het gemiddeld belegd vermogen.

Ondanks de stijging van beheerkosten bedragen de totale vermogensbeheerskosten in 2021 0,323% van het gemiddeld belegd vermogen en zijn daarmee nagenoeg gelijk aan 2020. Uit het LCP-onderzoek blijkt dat het gemiddelde van de vermogensbeheerskosten van de peergroep over de periode 2018-2020 uitkwam op 0,33% van het gemiddeld belegd vermogen en daarmee hoger ligt dan het fonds.

Mede op basis de uitkomsten van het LCP onderzoek beoordeelt het bestuur de kosten van vermogensbeheer passend bij het beleggingsbeleid zoals beschreven in paragraaf 3.5 van dit verslag.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan van het MPF is in functie sinds 1 juli 2014. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden waarbij de werkgevers, werknemers en de gepensioneerden ieder door twee leden vertegenwoordigd worden. In 2022 heeft de heer Loek Sanders, in verband met gezondheidsklachten, zijn functie moeten neerleggen. Er is op dit moment een nieuwe vacature uitgezet. Wij bedanken de heer Sanders voor zijn inzet in het VO.

Het verantwoordingsorgaan richt zich bij het vormen van een oordeel op het door het bestuur gevoerde beleid of vastgestelde beleidsvoornemens en de belangenafwegingen die hierover binnen het bestuur plaatsvinden. De activiteiten die hiervoor zijn ondernomen, de uitgebrachte adviezen en de uiteindelijke beoordeling van het uitgevoerde beleid worden hieronder verder toegelicht.

De door sociale partners in de pensioenovereenkomst vastgelegde inhoudelijke pensioenafspraken inclusief de daarbij afgewogen belangen maken geen onderdeel uit van het vormen van het oordeel.

Activiteiten

Het verantwoordingsorgaan heeft in de periode 1 januari tot en met 31 december 2021 de volgende activiteiten uitgevoerd. Deze activiteiten vormen de voornaamste bron voor de oordeelsvorming.

- Drie interne vergaderingen
- Drie gezamenlijke vergaderingen met het bestuur (of een afvaardiging van het bestuur)
- Drie gezamenlijke vergaderingen met de raad van toezicht
- Extra vergadering met bestuur inzake visie toekomst
- Opleidingsdag waarbij de volgende onderwerpen besproken zijn:
 - Premiestelling en pensioenopbouw
 - Collectieve waardeoverdracht
 - Pensioen akkoord
- Zelfevaluatie
- Twee bijeenkomsten inzake begeleiding adviestraject CWO
- Bijeenkomst pensioenakkoord

Uitgebrachte adviezen

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2021 de volgende adviesaanvragen ontvangen:

Advies over	Datum advies	Strekking advies
Wijziging beloningsbeleid	15 maart 2021	Positief
Uitvoeringsovereenkomst DFI Food Sourcing	15 april 2021	Positief
Uitvoeringsovereenkomst Kamphuis Beckum BV	11 Mei 2021	Positief
Liquidatie en CWO naar BPL per 31-12-2021	9 juni 2021	Advies verschoven naar 2022
Premiecomponenten 2022	15 nov 2021	Onthouding

Wijziging beloningsbeleid

Op 10 maart 2021 trad de SFDR (Sustainable Financial Disclosure Regulation) in werking. Deze verordening heeft rechtstreekse werking in de EU-lidstaten. De SFDR heeft het vergelijkbaar maken van producten van financiële marktpartijen en het tegengaan van "greenwashing" (het zich duurzamer voordoen dan men eigenlijk is) tot doel. Daarbij richt de SFDR zich op transparantie over integratie van duurzaamheidsrisico's, het meewegen van ongewenste effecten en duurzaamheidskenmerken. Het beloningsbeleid dient als gevolg van de SFDR te worden aangepast.

Overweging

Om te voldoen aan de SFDR is in de inleiding op het beloningsbeleid een nieuw uitgangspunt 6 opgenomen onder vernummering van het oorspronkelijk uitgangspunt 6 in uitgangspunt 7. In dit nieuwe uitgangspunt 6 is o.a. verwoord dat bij het MPF de beloning niet afhankelijk is van het nemen van duurzaamheidsrisico's.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Afgezien van de tekstuele wijzigingen die hierboven genoemd zijn. Is het beloningsbeleid ongewijzigd. Het VO kan zich vinden in de verplichte tekstuele wijzigingen.

Advies VO

Het VO geeft derhalve een positief advies inzake de aanpassing van het Beloningsbeleid van MPF.

Uitvoeringsovereenkomst DFI Foodsourcing

Overweging

De overwegingen die meegenomen zijn in ons oordeel vorming zijn:

De rechtsvoorganger van deze onderneming, Doens Food Ingredients BV (hierna: DFI), was tot 1 januari 2021 aangesloten bij het MPF. De onderneming heeft de bedrijfsactiviteiten van DFI overgenomen.

De bedrijfsovername heeft op 1 januari 2021 plaatsgevonden. De bedrijfsactiviteiten van de onderneming zijn gelijk aan die van DFI. De bedrijfsactiviteiten van DFI zijn na verloop van tijd niet gewijzigd waardoor DFI formeel gezien tot 1 januari 2021 onder de verplichtstelling is blijven vallen. Dit betekent dat de vrijwillige aansluiting van de onderneming direct zal volgen op de periode dat DFI verplicht aangesloten was.

Appel heeft berekend dat bij bedoelde aansluiting geen sprake is van verzekeringstechnisch nadeel voor het MPF. Na bestudering van de notitie Adviesaanvraag uitvoeringsovereenkomst DFI Food Sourcing BV heeft het VO na onderling beraad geen bezwaren gezien in de vrijwillige aansluiting van DFI Food Sourcing BV bij het molenaars pensioenfonds.

Advies VO

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat zij een positief advies kan geven op het besluit van het bestuur. Om een uitvoeringsovereenkomst aan te gaan met DFI Food Sourcing BV voor 1 jaar

Uitvoeringsovereenkomst Kamphuis Beckum BV

Overweging

Bij de overweging is het wettelijk kader meegenomen.

Wettelijk kader

Op grond van artikel 121 van de Pensioenwet kan een bedrijfstakpensioenfonds een uitvoeringsovereenkomst sluiten met een werkgever die niet onder de werkingssfeer van het bedrijfstakpensioenfonds valt, maar die zich op vrijwillige basis bij het bedrijfstakpensioenfonds wil aansluiten, indien:

- a. de loonontwikkeling bij deze werkgever ten minste gelijk is aan die in een bedrijfstak waarin het bedrijfstakpensioenfonds werkzaam is en de werkgever deelneemt in de sociale fondsen van dezelfde bedrijfstak;
- b. er sprake is van een groepsverhouding tussen de werkgever die zich vrijwillig wil aansluiten en een andere werkgever die onder de werkingssfeer van het bedrijfstakpensioenfonds valt; of

c. dit aansluitend gebeurt aan een periode waarin de werkgever wel onder de werkingssfeer van het bedrijfstakpensioenfonds viel.

Omdat de onderneming een groep vormt met een verplicht bij het MPF aangesloten werkgever, is sub b van toepassing. Daarnaast is sub a van toepassing.

De pensioenuitvoerder Appel, heeft berekend dat de vrijwillige aansluiting van de medewerker geen verzekeringstechnisch nadeel heeft voor het fonds.

Advies VO

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat zij een positief advies kan geven op het besluit van het bestuur om een uitvoeringsovereenkomst aan te gaan met Kamphuis Beckum BV

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Liquidatie en CWO naar BPL per 31-12-2021

Voordat het VO een advies heeft uitgebracht over de liquidatie en CWO naar BPL heeft het VO kennisgenomen van de brief van BPL Pensioen d.d. 28 juni 2021 aan het bestuur.

In deze brief wordt aangegeven dat de overdrachtsdatum van 1 januari 2022 niet meer gehaald gaat worden en dat onderzocht gaat worden welke overdrachtsdatum beide fondsen het beste past. In de begeleidende mail stelt het bestuur dat de adviesaanvraag blijft staan.

Het VO is van mening dat zij een adviesaanvraag niet kan waarderen vanaf een bepaalde datum. Maar alleen per een bepaalde datum. Het verstrekken van een waardering aan een adviesaanvraag waarbij het onduidelijk is onder welke voorwaarden en voor welke duur de adviesaanvraag blijft staan, is wat betreft het VO niet acceptabel. Het VO heeft daarnaast nog een aantal vragen en opmerkingen over het “voorgenomen voorwaardelijk besluit tot liquidatie pensioenfonds en CWO naar BPL”.

Het VO wil wel benadrukken dat zij vanuit een positieve grondhouding kijken naar een mogelijke CWO richting BPL. Het VO is blij met de extra tijd die ook BPL vraagt om het proces zorgvuldig te doorlopen en operationaliseren.

Premiecomponent 2022

Overweging

Alvorens het VO tot zijn uiteindelijke advies over de premiestelling en hoogte van de componenten 2022 komt, heeft het VO het volgende overwogen:

In 2020 heeft het VO aangegeven wanneer de CWO geen doorgang vindt, het bestuur opnieuw met de sociale partners in gesprek moet over de premie 2022 waarbij opnieuw een dekkingsgraad van 90% het uitgangspunt wordt. Het bestuur heeft in zijn notitie “Premiesamenstelling en hoogte van de premiecomponenten 2022” hier niet aan gerefereerd. Daarnaast wordt er alleen melding gemaakt van een overleg met sociale partners. Zonder verdere toelichting wat er met sociale partners over de premie samenstelling is besproken. Het VO vraagt zich daarom af: is de gewenste premiedekkingsgraad van 90%, dan wel de minimaal vereiste premiedekkingsgraad van 80% wel een gespreksonderwerp geweest bij dit overleg?

Het VO vraagt zich af waarom het bestuur de opbouw niet verlaagd heeft voor dit jaar. Hierdoor zou zij dit jaar aan haar eigen gestelde minimale premiedekkingsgraad van 80% kunnen voldoen. Vorig jaar heeft het bestuur, in overleg met de sociale partners, deze mogelijkheid gekregen. Waarom wijkt het bestuur nu af van haar vorig jaar gestelde minimum van 80% premie dekkingsgraad? En waarom zet het bestuur het middel van verlagen van de opbouw niet in?

In het kader van de CWO is er weer geopteerd voor het vaststellen van de pensioenpremie voor 1 jaar. Het bestuur geeft in de onderbouwing aan dat zij met de geschatte premiedekkingsgraad van 79% beperkt lager vindt dan de vereiste 80%. Het VO vraagt zich af of deze keuze niet te veel ingegeven is door de “korte horizon” die het bestuur in de notitie noemt. In de mening van het VO moet het premiebeleid uitgaan van een zelfstandig voortbestaan van het fonds, met een lange termijnvisie. De premie dekkingsgraad moet daarom niet negatief bijdragen aan het herstel van het fonds. Door nog een jaar niet te voldoen aan de 80% premie dekkingsgraad wordt de kans dat het fonds zelfstandig uit de herstelfase komt kleiner. Hiervan lijkt het bestuur zich bewust te zijn, gezien de argumentatie in de notitie.

Het bestuur geeft als tweede reden voor een korte horizon het nieuwe pensioencontract, waarbij de premie dekkingsgraad geen rol meer speelt. Het VO vindt deze redenering, gezien de huidige onzekerheid wanneer en hoe het nieuwe pensioenstelsel ingevoerd wordt, niet als legitieme reden om af te wijken van de premie dekkingsgraad van minimaal 80% en streven naar 90%.

Als het bestuur, zoals in de notitie vermeld, van mening is dat de premiedekkingsgraad minder relevant is geworden, gezien de “beperkte Horizon”. Waarom gaat zij dan pas in 2022 haar premiebeleid heroverwegen? En wijkt zij nu af van haar huidige premiebeleid?

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Waarom is er niet gekozen om dit vraagstuk dit jaar al te bespreken? Het VO wordt graag in de afwegingen van het bestuur meegenomen. Mocht het bestuur in 2022 haar premiebeleid willen herijken, dan zou het VO vanaf het begin meegenomen willen worden in dit proces.

Het VO mist in de notitie bij de evenwichtige belangenafweging, de al langer bestaande lage premie dekkingsgraad. Binnen het fonds MPF is er al langer sprake van een lage premie dekkingsgraad. Hoe weegt het bestuur dit al langer bestaande “voordeel” van actieve deelnemers ten opzichte van de gepensioneerden en slapers?

Advies VO

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat zij, alles in ogenschouw nemend niet tot een positief, nog een negatief advies kan komen. Het VO heeft in onderling overleg besloten om daarom geen appreciatie te geven aan het voorliggende advies.

Oordeel over beleid en uitvoering

Ook in 2021 heeft het verantwoordingsorgaan een taakverdeling per beleidsgebied gehanteerd:

- Vermogensbeheer en risico: de heren Raaij en Mertens.
- Communicatie: de heren Smits en Sanders
- Juridisch: de heer de Graaf en mevrouw Wijnen

Follow-up aanbevelingen

In het oordeel van 2020 zijn de volgende aanbevelingen gegeven:

- Met betrekking tot het gevoerde beleid een open en transparante houding aan te houden.
- Het verantwoordingsorgaan raadt het bestuur aan om de ingeslagen weg met betrekking tot risicomanagement voort te zetten en ontwikkelingen met het verantwoordingsorgaan te delen.
- Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur ook bij de nieuwe uitvoerder in control te blijven over de klachten die daar binnenkomen. Het verantwoordingsorgaan geeft de aanbeveling het klachtenoverzicht ook in 2021 op de agenda te zetten. Daarnaast beveelt het verantwoordingsorgaan aan dat er volledig en tijdig gecommuniceerd wordt naar alle betrokken partijen rondom het toekomstverkenningproces.
- Met betrekking tot het uitbestedingsbeleid beveelt het VO aan om bij de nieuwe uitvoerder Appel van het begin af aan in controle te blijven.
- Met betrekking tot het benoemingsbeleid roept het VO het bestuur op om bij het opstellen van een profielschets voor een nieuw bestuurslid rekening te houden met het diversiteitsbeleid zoals genoemd in de code pensioenfondsen.
- Premiebeleid: het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur vast te houden aan het standpunt dat de premiebijdrage verhoogd en/of pensioenopbouw verlaagd moet worden om een premiedekkingsgraad hoger dan 90% te kunnen realiseren.

Het VO heeft geconstateerd dat het bestuur van het MPF het VO op de hoogte brengt van alle ontwikkelingen. Ze zijn open en transparant. Tijdens de verschillende bijeenkomsten wordt het VO altijd bijgepraat door een delegatie van het bestuur. Ook is het bestuur altijd bereid een extra bijeenkomst in te lassen als er belangrijke zaken te melden zijn met betrekking tot het proces toekomst Molenaarspensioenfondsen.

De activiteiten van AGH zijn per 1 januari 2021 overgenomen door Appel waardoor de uitvoering verder gewaarborgd is. Het premiebeleid blijft een lastig punt. Het bestuur heeft laten zien dat ook zij van mening zijn dat er iets gedaan moet worden aan de hoogte van de premie en/of opbouw pensioen. De huidige premie is lang niet meer kostendekkend. De sociale partners hebben dit ook ingezien. De premie 2021 is verhoogd en de opbouw is verlaagd. Hiermee kan de doelstelling van een premiedekkingsgraad van minstens 90% nog steeds niet gerealiseerd worden maar is er wel een eerste stap gezet.

Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag lijkt de coronacrisis voorbij te zijn en is de financiële positie van de pensioenfondsen in het algemeen en de financiële positie van het MPF verbeterd. Helaas loopt de financiële positie van de pensioenfondsen nu het risico beïnvloed te worden door de oorlog in de Oekraïne.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Algemeen beleid

Het fonds heeft zich als doel gesteld deelnemers te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden. Specifiek heeft het bestuur in 2015 strategisch beleid gevormd waarin draagvlakverbreding het centrale speerpunt is. De verwachting van het bestuur is echter dat zonder groei van het aantal aangesloten ondernemingen het aantal deelnemers in de loop van de tijd zal afnemen. In 2018 is de groei van het aantal aangesloten ondernemingen afgevlakt.

Daarom heeft het bestuur opdracht gegeven aan een externe deskundige om samen met het bestuur diverse toekomstscenario's te onderzoeken en uit te werken. Het project is opgestart in 2019. Net als in 2020 heeft 2021 voor een groot gedeelte in het teken gestaan van de toekomstverkenning. De doelstelling om per 1 januari 2021 duidelijkheid te hebben over de toekomst is helaas niet gehaald. Er moet nu in 2022 een definitieve keuze gemaakt worden voor de toekomst.

Het bestuur heeft verder als algemeen beleid jaarlijks haar functioneren te evalueren en te werken conform de Code pensioenfondsen.

Bevindingen

Het verantwoordingsorgaan vindt dat het bestuur zich in 2021 open en transparant heeft opgesteld met betrekking tot het gevoerde beleid. Er zijn regelmatig bijeenkomsten geweest waarop uit bestuur uitleg heeft gegeven over de planning project toekomstverkenning en de status ervan. Aangezien het hele proces van een mogelijke liquidatie en CWO complex is en onderhevig is aan de sterk veranderde economie, heeft het VO het bestuur gevraagd meer informatie te delen over de mogelijke liquidatie en CWO, zodat het proces naar het advies op een juiste manier doorlopen kan worden. Helaas heeft het VO vanaf het najaar van 2021 te weinig over de voortgang en ontwikkelingen van het CWO vernomen. Mogelijk dat het vertrek van een van de bestuurders hier debet aan was.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt het bestuur ook in 2022 de open en transparante houding te hanteren en het VO actief en continu te informeren over de ontwikkelingen in het CWO-traject.

Risicomanagementbeleid

Het MPF heeft in de voorgaande jaren veel tijd en aandacht besteed aan de opzet en het bestaan van het integraal risicomanagementproces (IRM). De gemaakte keuze voor een risicomanagementtraamwerk dat aansluit bij de werkwijze en cultuur van MPF en als marktconform bestempeld kan worden is in 2021 gehanteerd.

Bevindingen

In 2021 is door de benoeming van de sleutelhouder risicomanagement hieraan verdere invulling gegeven.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan raadt het bestuur aan om de ingeslagen weg met betrekking tot risicomanagement voort te zetten en ontwikkelingen met het verantwoordingsorgaan te delen.

Communicatiebeleid

Het fondsbestuur zorgt voor een adequaat communicatiebeleid, dat bij het fonds past. De persoonlijke pensioeninformatie moet toegankelijk zijn en het beleid dient er tevens op gericht te zijn deelnemers meer pensioenbewust te maken. De effectiviteit van de communicatie wordt periodiek gemeten.

Bevindingen

De verschillende communicatie uitingen zijn kwalitatief goed en begrijpelijk voor de deelnemers en gepensioneerden.

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het bestuur communicatie een serieus onderdeel heeft gemaakt van besluitvorming en moedigt het bestuur aan dit te blijven waarborgen.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur ook bij nieuwe uitvoerder in control te blijven over de klachten die daar binnenkomen. Het verantwoordingsorgaan geeft de aanbeveling het klachtenoverzicht ook in 2022 op de agenda te zetten. Daarnaast beveelt het verantwoordingsorgaan aan dat er volledig en tijdig gecommuniceerd wordt naar alle betrokken partijen rondom het toekomstverkenningproces.

Uitbestedingsbeleid

Ook uitvoering van de activiteiten door derden moet opgenomen zijn in het te voeren beleid. De selectiecriteria voor de partijen waarmee samengewerkt wordt, moeten helder zijn.

Bevindingen

Vanaf 1 januari 2021 zijn de activiteiten van AGH overgenomen door Appel. De bevindingen over het functioneren van Appel zijn positief.

Aanbeveling

Aanbeveling aan het bestuur is om bij de nieuw uitvoerder van het begin af aan in controle te blijven.

Benoemingsbeleid

Bevindingen

Op het gebied van diversiteit wijkt het bestuur af van de Code Pensioenfondsen.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan wil het benoemingsbeleid ingevuld zien conform de Code Pensioenfondsen en raad dit het bestuur ten sterkste aan. Op het punt van diversiteit begrijpt het verantwoordingsorgaan waarom het bestuur hierop afwijkt

Premiebeleid

Bevindingen

Jaarlijks wordt de premievaststelling voorgelegd aan het verantwoordingsorgaan. Het VO heeft de adviesaanvraag tijdig ontvangen. Het is al langer duidelijk dat de huidige premie niet toereikend was. Daarom heeft het bestuur zich ingespannen de sociale partners duidelijk te maken dat handhaving van de huidige premie niet haalbaar is. De sociale partners hebben ook ingezien dat de huidige premie verhoogd moet worden. Voor 2021 is de premie verhoogd en de opbouw verlaagd. De partijen zijn zich ervan bewust dat de huidige verhoging van de premie en de verlaging van de opbouw nog niet voldoende is om tot de vereiste premiedekkingsgraad te komen. Desondanks is besloten om voor 2022 de premie en opbouw op een gelijk niveau te houden.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur vast te houden aan het standpunt dat de premiebijdrage verhoogd en/of pensioenopbouw verlaagd moet worden om een minimale premiedekkingsgraad hoger dan 80% te kunnen realiseren. Als het bestuur van mening is dat het hanteren van de minimale premiedekkingsgraad van 80% niet noodzakelijk is, is het verantwoordingsorgaan van mening dat dan het beleid moet worden aangepast.

Conclusie

Het verantwoordingsorgaan waardeert de transparante houding van het bestuur en de raad van toezicht en ervaart de samenwerking als positief. Door het verantwoordingsorgaan wordt de hoop uitgesproken dat de open communicatie ook proactief in 2022 zal worden voortgezet.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

De goede tekenen qua dekkingsgraad aan het begin van het jaar 2021 hebben zich doorgezet. Mede hierdoor en door het prudente beleid is het mogelijk gebleken om uit de herstelfase te komen.

De dekkingsgraad is gedurende het boekjaar opgelopen van 109,1% naar 114,5% en daarmee boven de vereiste dekkingsgraad van 111,6% gekomen. Ten tijde van het schrijven van het verslag lijkt de coronacrisis voorbij te zijn. Helaas worden de financiële markten op dit moment sterk beïnvloed door de oorlog in de Oekraïne. Anderzijds wordt hierdoor de renteontwikkeling positief beïnvloed.

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het bestuur gedreven en deskundig is om de uitdagingen, waaronder gewijzigde wet- en regelgeving, aan te gaan en dat daarmee de kwaliteit van uitvoering te waarborgen. Het VO spreekt respect uit over de manier waarop het complexe traject van de mogelijke liquidatie en CWO naast de dagelijkse gang van zaken opgepakt wordt en ook de continuïteit gewaarborgd blijft.

Rijswijk, april 2022

Verantwoordingsorgaan

Lars Mertens

Sebastiaan de Graaf

Jan Smits

Ben van Raaij

Marga Wijnen

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor zijn verslag over 2021 en de in het verslagjaar verstrekte adviezen. Het bestuur constateert samen met het verantwoordingsorgaan dat er een wederzijdse open en transparante communicatie heeft plaatsgevonden. Het bestuur zal zeker deze houding ook in 2022 hanteren.

Het bestuur zal de ingeslagen weg met betrekking tot risicomanagement continueren. Communicatie richting deelnemers en gepensioneerden blijft eveneens een belangrijk onderwerp. Daarnaast is het bestuur zich bewust van dilemma's rond premie, opbouw en vereiste premiedekkingsgraad. Ook over de toekomst van het pensioenfonds zal het bestuur actief, open en transparant blijven communiceren met het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur waardeert de kritische vragen van het verantwoordingsorgaan en ziet hierin de grote mate van betrokkenheid van de leden van het verantwoordingsorgaan bij het pensioenfonds. Het bestuur ziet de belangrijke toegevoegde waarde van het verantwoordingsorgaan terug in verbeterde processen en besluitvorming.

Het bestuur heeft kennisgenomen van de bevindingen en het oordeel van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor de gedane aanbevelingen en beraadt zich in 2022 over de wijze van opvolging van deze aanbevelingen. Het bestuur zal het verantwoordingsorgaan, zoals gebruikelijk, over de opvolging terugkoppelen.

Rijswijk, 27 juni 2022

Het Bestuur

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Het verslag van de Raad van Toezicht

Rapport van bevindingen van de Raad van Toezicht Molenaarspensioenfonds over 2021

Inleiding

Vanuit zijn rol en wettelijk kader heeft de raad van toezicht (de Raad) tot taak het onafhankelijk houden van toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De Raad houdt in ieder geval toezicht op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Verder staat de Raad het bestuur met raad terzijde. Daarnaast kent de wet de Raad een aantal specifieke goedkeuringsrechten toe, waaronder het jaarverslag, de profielschets van bestuurders en het beloningsbeleid van het fonds.

De Raad kijkt ook naar de manier waarop het fonds uitvoering geeft aan de Code Pensioenfonds. De Raad vervult zijn taak met inachtneming van de VITP-Toezichtcode.

De Raad is als volgt samengesteld:

- Ronald Waals (voorzitter vanaf 1 juli 2021)
- Kees de Wit (voorzitter tot 1 juli 2021)
- Martine Menko
- Tarik Uçar (lid vanaf 1 juli 2021)

Kees de Wit is na twee termijnen van vier jaar halverwege 2021 afgetreden. Op bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan (VO) is Tarik Uçar toegetreden tot de Raad en is Ronald Waals benoemd als voorzitter.

De onderstaande rapportage bevat de oordelen en bevindingen waarbij zij tot observaties en aanbevelingen is gekomen op basis van het bestuderen van een groot aantal documenten, het voeren van gesprekken met de voorzitters van de verschillende commissies en het bijwonen van verschillende vergaderingen met het bestuur, het dagelijks bestuur en het verantwoordingsorgaan (het VO). Daarnaast heeft de Raad het project Toekomst, waarbij wordt onderzocht of de regeling beter geborgd kan worden door liquidatie in een groter geheel, in de beoordeling betrokken.

Werkwijze van de raad

De Raad hanteert de Code Pensioenfonds en de Code VITP bij zijn werkzaamheden.

Naast het reguliere overleg met het bestuur en met het VO, wordt met het bestuur ook schriftelijk informatie uitgewisseld. Daarnaast neemt de Raad kennis van de werkzaamheden van het bestuur via notulen en kwartaalverslagen.

Leden van de Raad zorgen ervoor dat hun kennis en vaardigheden steeds up to date zijn. In het kader hiervan zijn in het jaar 2021 verschillende seminars c.q. opleidingsdagen bezocht.

Met zijn werkzaamheden hoopt de Raad bij te dragen aan het efficiënt en slagvaardig opereren van het pensioenfonds.

Algemeen Beleid en governance

Het bestuur van een fonds heeft tot taak zo goed mogelijk uitvoering te geven aan de pensioenregeling. Tevens dient het bestuur een visie te hebben op een toekomstbestendige uitvoering en de structuur van een fonds dient zodanig te zijn dat goede besturing is geborgd. Het fonds werkt conform de normen zoals geformuleerd in de Code Pensioenfonds. Het fonds zorgt ervoor dat de beleidsoverwegingen van het bestuur steeds kenbaar zijn.

Bevindingen algemeen

Als gevolg van de Covidmaatregelen, was digitaal vergaderen ook in 2021 de standaard. De Raad heeft geconstateerd dat vanuit de dagelijkse gang van zaken de diverse processen met voldoende bestuurlijke kennis zijn opgevolgd en geborgd om daarmee in control te zijn.

Oordeel: Met de beperkingen rondom Covid, complimenteert de Raad het bestuur met de wijze waarop samenhang en verbinding is gezocht en gecreëerd tussen de diverse bestuurlijke gremia, uitvoeringsorganisaties en externe partijen om de continuïteit en kwaliteit van de dagelijkse gang van zaken te kunnen borgen. De Raad constateert evenwel dat het bestuur stappen kan zetten in de vastlegging van alle overwegingen tijdens de besluitvorming. In een goed functionerend en divers bestuur komen er verschillende gezichtspunten naar voren tijdens het bestuurlijke proces en worden alle argumenten gewogen en vastgelegd om tot een goed en gedragen besluitvorming te kunnen komen. Of deze afweging te allen tijde in voldoende mate heeft plaatsgevonden heeft de Raad niet goed uit de vastgelegde stukken kunnen distilleren.

Bevindingen Toekomsttraject MPF

Het jaar 2021 stond daarnaast sterk in het teken van verandering, waarbij een voorgenomen besluit is genomen om met een collectieve waardeoverdracht (CWO) het fonds te liquideren in een groter geheel.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Het doel daarbij is om bij gebrek aan groei door verdere aansluiting bij MPF de rechten van de deelnemers naar de toekomst toe beter te borgen in termen van ambitie met lagere kosten. Daarnaast is het bestuur van mening dat het met een overgang in een groter geheel beter het hoofd kan bieden tegen de toenemende druk op regelgeving en de bestuurlijke invulling.

Het bestuur heeft grote stappen gezet in het voorbereiden en opvolgen van een voorgenomen overgang naar een voorkeurspartij, waar de Raad achter staat.

Alhoewel de Raad de inzet van het bestuur prijst, waren er te veel openstaande punten, waardoor de planning voor een voorgenomen CWO, buiten de wens van het bestuur om, tweemaal met een half jaar is verplaatst naar nu per 1 januari 2023. Het project Toekomst heeft veel extra beslag en druk gelegd op het bestuur, het VO en de Raad.

Naar het oordeel van de Raad zou het bestuurlijk en procesmatig meer rust hebben gegeven als het bestuur zichzelf in eerste instantie wat meer tijd had gegund om de Raad en het VO pro-actiever mee te nemen in de overwegingen en daarbij meer ruimte te laten voor hoor en wederhoor op de diverse stappen in het proces. De Raad voert intensief overleg met het bestuur op nog een aantal openstaande punten, welke in 2022 verder worden opgepakt, waarbij definitieve besluitvorming over de toekomst van het fonds in 2022 volgt.

Bevindingen diversiteit

Verder constateert de Raad dat het bestuur niet voldoet aan de minimale diversiteitseisen vanuit de Code Pensioenfondsen. De Raad is van oordeel dat een diverse en inclusieve samenstelling een must is om voldoende countervailing power binnen het bestuur te hebben en daarmee structureel gezonde boardroomdynamics en kwalitatieve besluitvorming te borgen.

Aanbeveling

- De Raad doet de aanbeveling om zowel de Raad als het VO actiever mee te nemen en te betrekken in de bestuurlijke overwegingen en voorgenomen besluitvorming op het toekomstdossier, om op een gecoördineerde manier de advies- en goedkeuringsprocessen te doorlopen en de planning daarop af te stemmen.
- De Raad beveelt aan om op een gedegen wijze in de notulen van bestuursvergaderingen vast te leggen op welke wijze argumenten zijn afgewogen om tot besluitvorming te komen.
- De Raad doet de aanbeveling om blijvend aandacht te besteden aan voldoende diversiteit in het bestuur.

Financiële opzet

Het fonds dient een deugdelijke financiële opzet te hebben, die zodanig is dat de pensioenregeling toekomstbestendig kan worden uitgevoerd.

Bevindingen

De Raad constateert dat het pensioenfonds op grond van zijn financiële opzet en prudent beleid uit herstel is gekomen. Dit is goed nieuws. De dekkingsgraad is gedurende het boekjaar opgelopen van 109,1% naar 114,5% en daarmee boven de vereiste dekkingsgraad van 111,6% uitgekomen, waardoor er een gedeeltelijke toeslag toegekend kan worden.

Gelet op het defensieve karakter van de beleggingsportefeuille, mede ingegeven door het garantiecontract en de bepalingen uit het FTK, is het fonds beperkt om sturing te geven aan een risicovoller beleggingsbeleid om daarmee invulling te kunnen geven aan zijn ambitie voor geïndexeerd pensioen. Daarnaast loopt de vereiste dekkingsgraad jaarlijks met ongeveer 0,5% op door de afname van de omvang van het herverzekerde garantiecontract. De nominale rechten zijn door het garantiecontract weliswaar goed geborgd, maar het opwaartse potentieel wordt hierdoor geremd. Het premiebeleid in relatie tot het opbouwpercentage is om die reden een belangrijk sturingsmiddel in de financiële opzet van het fonds.

De Raad constateert echter dat het bestuur met betrekking tot 2022 genoegen neemt met een premiedekkingsgraad die zowel onder het gewenste percentage van 90% als onder de door het bestuur geuite ondergrens van 80% ligt. Los van het feit dat sociale partners de premie niet wensen te verhogen, is de Raad van mening dat een evenwichtige belangenafweging in relatie tot het mogelijk (tijdelijk) korten van het opbouwpercentage onvoldoende is doorleefd om daarmee af te kunnen wijken op de door het bestuur zelf vastgestelde grenzen op het premiebeleid. De Raad heeft op basis van de vastgestelde stukken niet kunnen vaststellen of er sprake was van een verstoring die het niet handhaven van de eigen grenzen kan verantwoorden.

Aanbevelingen

- De Raad doet de aanbeveling meer sturend te zijn richting sociale partners over de benodigde premie en deze, afhankelijk van de uitkomst, bij te sturen met het opbouwpercentage conform het premiebeleid.
- De Raad doet de aanbeveling dat bij eventuele afwijkingen van het beleid goed wordt vastgelegd hoe de belangenafweging heeft plaatsgevonden en hoe het bestuur tot dit besluit is gekomen.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Beleggingsbeleid en vermogensbeheer

Een pensioenfonds dient een beleggingsbeleid te hebben dat in overeenstemming is met de verplichtingen van het fonds en de risicohouding. De beleggingsmandaten dienen in overeenstemming te zijn met het opgestelde beleid.

Bevindingen

Het bestuur volgt in overeenstemming met de Code Pensioenfondsen de ‘prudent person’ regel (artikel 135 Pensioenwet) met als doel te acteren als een ‘goed huisvader’ in het belang van alle aanspraak- en pensioengerechtigden waarbij zorgvuldige afweging plaatsvindt binnen de context van toekomstscenario’s, waarbij bovenmatig risico wordt vermeden. Dit betreft naast de kwaliteit van de beleggingen ook de onderbouwing van het beleid en de kwaliteit van de inbedding van processen.

De Raad constateert een zorgvuldig proces om de kwaliteit, soliditeit en de continuïteit van beleid en uitvoering te monitoren. Ondanks dat fysieke vergaderingen niet mogelijk waren, is de continuïteit van uitvoering nimmer in gevaar geweest. De Raad constateert dat in relatie met de fiduciaire beheerder er voldoende countervailing power is geweest om tot afgewogen advisering, invulling en uitvoering te komen van het beleggingsproces. Naast de uitvoering hiervan zijn er vervolgstappen gezet om verdere invulling te geven aan het ESG beleid, mede ingegeven door de EU-verordening inzake openbaarmaking van duurzame financiering (SFDR).

De Raad complimenteert het bestuur op de wijze waarop de portefeuille professioneel en beheerst is geloodst in tijden van grote onzekerheid en hoge volatiliteit. Door het licht oplopen van de rente en de positieve ontwikkelingen op zakelijke waarden kan het fonds bogen op een goed beleggingsresultaat over het gehele jaar en heeft zowel de ontwikkeling op de rentetermijnstructuur als het rendement waarde toegevoegd aan het verdere herstel van de dekkingsgraad.

Aanbeveling

- De Raad doet de aanbeveling om optimaal gebruik te maken van het aanwezige risicobudget om iedere ruimte, hoe klein ook, optimaal te benutten voor verder herstel richting een reëel pensioen.

Risicomanagement

Het bestuur van het fonds is zich bewust van de risico’s en zorgt voor een goede organisatie van een integraal risicomanagement. Het bestuur houdt bij het nemen van beslissingen steeds oog voor mogelijke risico’s.

Bevindingen

De Raad constateert dat binnen het fonds de functie van de sleutelhouders goed functioneert, ondanks de uitdagingen dat de rol van sleutelfunctiehouder en bestuurslid zijn uitdagingen kent. De Raad is voldoende betrokken geweest in de beoordeling van de eigenrisicobeoordeling (ERB) en de rapportage daarvan richting DNB. Er is opvolging gegeven aan de aanbeveling van de Raad richting het bestuur voor een betere invulling van het risicomanagement en de bevindingen en rapportages hebben tot de gewenste scherpte geleid. De Raad heeft nog geen zicht op de opvolging van de bevindingen van de ERB.

Aanbeveling

- De Raad doet de aanbeveling om de opvolging van bevindingen van de ERB beter te documenteren en te verantwoorden richting de Raad.

Uitbesteding

Een fondsbestuur dient een beleid te hebben met betrekking tot de uitvoering van activiteiten door derden. De selectiecriteria voor partijen waaraan werkzaamheden worden uitbesteed dienen helder te zijn alsmede de overwegingen die geleid hebben tot de keuze voor een bepaalde partij. Ook ingeval van uitbesteding dient het bestuur in control te zijn. De samenwerking met partijen (met inbegrip van adviseurs en bestuursondersteuning) waaraan werkzaamheden worden uitbesteed, dient op regelmatige basis te worden geëvalueerd.

Bevindingen

Na de overname van AGH door Appel is de continuïteit van de uitvoering voorlopig geborgd. Het fonds beschikt over de benodigde procedures voor de monitoring en aansturing van de uitbestedingspartijen en alle uitbestedingspartijen laten ook jaarlijks een ISAE3402 verklaring opstellen. De kwartaalrapportages bevatten relevante en benodigde informatie en data. Echter de rapportage over IT en dan met name inzicht over de IT-keten en de IT-risico’s is redelijk summier.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Aanbeveling

- De Raad doet de aanbeveling om voldoende aandacht te blijven besteden aan het inzicht in de IT-keten en de bijbehorende risico's bij de uitbestedingspartijen - inclusief alle onderaannemers.

Communicatie

Het fondsbestuur zorgt voor een adequaat communicatiebeleid, dat bij het fonds past. De persoonlijke pensioeninformatie moet toegankelijk zijn en het beleid dient er tevens op gericht te zijn deelnemers meer pensioenbewust te maken. De effectiviteit van de communicatie wordt periodiek gemeten.

Bevindingen

Het fonds heeft een helder communicatiebeleid en -plan met daarin onder andere de doelstelling om deelnemers een goed beeld van hun pensioen te geven en de invloed die gepaalde gebeurtenissen daarop kunnen hebben. Ook gaat er veel aandacht naar het vergroten van het draagvlak.

Aanbeveling

- De Raad beveelt aan om in deze uitdagende tijden pro-actiever te communiceren, met name als het gaat om de toekomst van het fonds en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan. Dit vooral om draagvlak en betrokkenheid te creëren onder belanghebbenden en ook voor toekomstige (moeilijke) besluiten met de betrekking tot de toekomst van het fonds en/of uitbestedingspartijen.

Samenvatting

Terugkijkend is de Raad van mening dat het bestuur, ondanks de beperkingen rondom Covid, ook in 2021 goed heeft gefunctioneerd. De Raad complimenteert het bestuur met de uitvoering van de dagelijkse gang van zaken, waarbij de kwaliteit en continuïteit van de uitvoering goed is geborgd.

Punt van aandacht blijft om ten aanzien van het project Toekomst betere verbinding te zoeken met zowel het VO als de Raad op onderdelen van het proces om daarmee efficiënter en slagvaardiger aansluiting te vinden. De weg hiernaar toe is intensief, maar vraagt meer volgtijdelijke tussentijdse afstemming in het advies- en besluitvormingsproces.

De raad van toezicht

Ronald Waals

Martine Menko

Tarik Uçar

Rijswijk, 27 juni 2022

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Reactie van het bestuur op het verslag van de Raad van Toezicht

Het bestuur bedankt de Raad van Toezicht voor het rapport over 2021. Het bestuur wil met nadruk de Raad van Toezicht voor de constructieve samenwerking bedanken, waar zowel de Raad van Toezicht als het bestuur in investeren om te komen tot een goede uitkomst voor de deelnemers van het pensioenfonds. Tevens bedankt het bestuur de Raad voor de verstrekte goedkeuringen in het verslagjaar en de verstrekte raad aan het bestuur. Door een kritische houding van de Raad van Toezicht kan het bestuur komen tot verbetering van processen en besluitvorming. De Raad van Toezicht heeft de bevindingen uit zijn rapport met het bestuur besproken. In 2022 heeft intensief overleg tussen de Raad en het bestuur plaatsgevonden inzake het collectieve waardeoverdracht (CWO) proces. De onderwerpen diversiteit in het bestuur, het vastleggen van de belangenafweging bij het afwijken van het premiebeleid, het optimaal gebruik maken van het risicobudget voor verder herstel naar een reëel pensioen en pro-actief communiceren zijn ook voor het bestuur belangrijke aandachtspunten. Het IT - en datakwaliteitbeleid is inmiddels door het bestuur herijkt. Het bestuur zal de Raad van Toezicht proactief blijven meenemen op deze onderwerpen. Het bestuur bedankt de Raad van Toezicht voor de gedane aanbevelingen en beraadt zich in 2022 over de wijze van opvolging van deze aanbevelingen. Zoals gebruikelijk zal het bestuur hierover terugkoppelen aan de Raad van Toezicht.

Rijswijk, 27 juni 2022

Het Bestuur

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER

Balans per 31 december

Na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten

		31-12-2021	31-12-2020
Activa	Ref.		
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1		
Vastgoedbeleggingen		15.583	14.411
Aandelen		211.215	196.696
Vastrentende waarden		285.045	267.547
Overige beleggingen		39	58
		511.883	478.713
Herverzekeringsdeel technische voorz.	2	254.400	282.374
Vorderingen en overlopende activa	3	4.700	4.805
Overige activa			
Liquide middelen	4	5.598	5.396
Totaal activa		776.580	771.288
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	5		
Algemene reserve		-6.619	-13.127
Reserve algemene risico's		104.813	77.290
		98.194	64.163
Technische voorzieningen			
Technische voorziening pensioenverplichtingen	6	670.691	698.596
Technische voorziening excassokosten		6.199	6.881
		676.891	705.477
Overige voorzieningen	7	688	741
Overige schulden en overlopende passiva	8	806	908
Totaal passiva		776.580	771.288

BALANS PER 31 DECEMBER

	31-12-2021	31-12-2020
Actuele dekkingsgraad	114,5%	109,1%
Beleidsdekkingsgraad	111,8%	102,5%

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Staat van baten en lasten

		2021	2020
Baten	Ref.		
Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	9	29.702	27.297
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	10	8.149	68.848
Uitkeringen en winstaandeel uit hoofde van herverzekering	11	6.634	6.472
Overige baten	12	1	12
		44.486	102.628
Lasten			
Pensioenuitkeringen	13	9.721	8.972
Pensioenuitvoeringskosten	14	2.565	2.676
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	15		
Pensioenopbouw		36.323	36.824
Toeslagverlening/korting		929	-
Rentetoevoeging		-3.856	-2.113
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten		-9.968	-9.240
Wijziging marktrente		-49.983	102.386
Wijziging actuariële grondslagen		-	-51.601
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		1.243	-269
Overige mutaties		-2.594	-2.088
		-27.904	73.899
Mutaties technische voorziening excasso		-681	41
		-28.586	73.940
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	16	27.974	-1.649
Mutatie overige voorzieningen	17	-52	-59
Saldo overdracht van rechten voor risico pensioenfonds	18	-1.247	243
Herverzekeringen	19	77	78
Overige lasten	20	2	130
		10.454	84.330
Saldo van baten en lasten		34.031	18.298

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2021	2020
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Algemene reserve	27.523	9.634
Reserve algemene risico's	6.508	8.664
	<u>34.031</u>	<u>18.298</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Resultaat naar bronnen

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Per 31 december 2021			
Interest/beleggingsopbrengsten	10.152	1.757	11.909
Sterfte	185	937	1.122
Mutaties	221	-131	90
Premiemarge	-8.480	147	-8.334
Pensioenverbeteringen	-929	-	-929
Wijziging grondslagen	646	797	1.443
Wijziging rentetermijnstructuur	32.013	18.419	50.432
Overig resultaat	223	6.991	7.215
	<u>34.031</u>	<u>28.916</u>	<u>62.947</u>

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Per 31 december 2020			
Interest/beleggingsopbrengsten	69.845	892	70.737
Sterfte	668	1.187	1.855
Mutaties	-73	-94	-167
Premiemarge	-11.244	-	-11.244
Wijziging grondslagen	28.839	23.330	52.170
Wijziging rentetermijnstructuur	-69.265	-33.949	-103.214
Overig resultaat	-473	6.973	6.500
	<u>18.298</u>	<u>-1.661</u>	<u>16.637</u>

KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht

	2021	2020
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Ontvangen premies (inclusief VPL)	29.883	26.097
Ontvangen waardeoverdrachten	1.316	236
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	6.634	6.484
Overig	-167	222
	37.666	33.039
Uitgaven		
Pensioenuitkeringen	9.550	8.893
Premies herverzekering	77	78
Overdracht van rechten	252	295
Pensioenuitvoeringskosten	2.566	2.676
Overig	2	130
	12.446	12.072
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	25.220	20.967
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	63.219	69.796
Directe beleggingsopbrengsten	3.300	3.215
	66.520	73.011
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-89.614	-89.582
Kosten van vermogensbeheer	-1.903	-1.776
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	-22	118
	-91.539	-91.240
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-25.019	-18.229
Netto kasstroom	201	2.738
Liquide middelen per 1 januari	5.396	2.659
Liquide middelen per 31 december	5.598	5.396
Mutatie liquide middelen	201	2.738

Toelichting op de grondslagen

ALGEMEEN

Inleiding

Het doel van het MPF, statutair gevestigd te Amsterdam (hierna het 'fonds'), ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41149465, is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van MPF. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de sector Graanbe- en verwerkende industrie aangesloten werkgevers.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610. De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. De in de tabellen opgenomen getallen zijn afgeronde bedragen. Door afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som van de afzonderlijke getallen.

Het bestuur heeft op 27 juni 2022 de jaarrekening opgemaakt.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar.

Schattingswijzigingen

UFR wijziging per 1 januari 2022

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2021 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. DNB heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur vanaf 2021 in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft. Het effect van de nieuwe UFR per 1 januari 2022 is een toename van de TV met 1,16%. Hierdoor daalt de dekkingsgraad van 114,5% naar 113,2%.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

GRONDSLAGEN

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen.

De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen e.d., worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2021	31-12-2020
USD	1,14	1,22
GBP	0,84	0,89
JPY	130,89	126,48

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening wordt op basis van de continuïteitsveronderstelling opgesteld.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

Beleggingen voor risico fonds

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingsfondsen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die soort beleggingen (doorkijkprincipe).

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

De liquide middelen die deel uitmaken van de onderliggende fondsen in aandelen, vastrentende waarden en vastgoed zijn bij de betreffende beleggingscategorie vermeld. Conform de aanbeveling van de Raad voor de Jaarverslaggeving worden participaties met een beleggingskarakter niet aangemerkt als een groepsmaatschappij en/of deelneming.

Reële waarde

De beleggingen van het fonds worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Voor een deel van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waarde berekeningen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde per 31 december van het boekjaar. Voor niet beursgenoteerde participaties en deelnemingen in onroerende zaken maatschappijen is dit de berekende intrinsieke waarde die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Aandelen

Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen de beurskoers. Voor niet-beursgenoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde inclusief opgelopen rente. Van beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet beursgenoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Overige beleggingen

Hieronder worden de liquide middelen met betrekking tot beleggingsactiviteiten, beleggingsdebiteuren en -crediteuren verantwoord. Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Het herverzekeringsdeel technische voorzieningen betreffende de volgende aanspraken. De aanspraken van de basis en aanvullende regeling vallen binnen een garantiecontract zonder winstdeling; deze aanspraken worden voor volledige rekening en risico van Aegon door Aegon als onderdeel van hun verzekeringsportefeuille geadministreerd. De aanspraken opgebouwd voor 1-1-2003 vallen ook binnen een garantiecontract. Deze aanspraken worden ook voor rekening en risico van Aegon geadministreerd in depot 1. Hierop was tot 31-12-2005 naast interestwinstdeling ook een winstdeling op kansstelsels van toepassing;

De aanspraken opgebouwd op of na 1-1-2003 en voor 1-1-2006 vallen ook binnen een garantiecontract. Deze aanspraken worden ook voor rekening en risico van Aegon geadmistreerd in depot 2. Hierop was tot 31-12-2005 naast interestwinstdeling ook een winstdeling op kansstelsels van toepassing.

Met ingang van 2016 zijn de depots 1 en 2 samengevoegd.

De marktwaarde van de vordering op de herverzekeraar is op identieke wijze bepaald als de marktwaarde van de voorziening pensioenverplichtingen voor rekening en risico van het pensioenfonds.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Hieronder worden de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen. Stichtingskapitaal en reserves

Algemeen

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds en risico deelnemers en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen. In de toelichting wordt opgenomen het krachtens de Pensioenwet minimaal vereiste eigen vermogen volgens de in het Besluit financieel toetsingskader (FTK) voorgeschreven berekeningsmethodiek als het surplus vermogen.

Algemene reserve

Deze reserve is dat deel van het vermogen dat resteert nadat via de resultaatbestemming de vereiste reserves, waaronder de reserve algemene risico's, op het gewenste niveau zijn gebracht.

Het streven is om een reserve aan te houden die minimaal gelijk is aan het gesteld vereist eigen vermogen op basis van het Financieel Toetsingskader. Het gesteld vereist vermogen wordt bepaald op basis van de standaardmethode voorgeschreven door DNB. Omdat het bestuur actief belegt kan het vereist eigen vermogen niet worden bepaald aan de hand van de standaardmethode zoals beschreven door DNB. Voor het zakelijke waardenrisico (S2), het grondstoffenrisico (S4) en het kredietrisico (S5) moeten door het actieve beheer van de beleggingsfondsen hogere schokken worden opgevangen. Deze hogere schokken worden berekend met behulp van zogenaamde tracking errors (afwijkingen ten opzichte van de benchmark). Er is geen sprake van een maximering van de algemene reserve.

Solvabiliteit

DNB heeft aangegeven dat het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen bij het MPF alleen op het niveau van het fonds als geheel mogen worden bepaald. Daarbij worden zowel het minimaal vereist eigen vermogen als het vereist eigen vermogen per onderdeel vastgesteld en vervolgens getotaliseerd.

Het vereist eigen vermogen dient minstens gelijk te zijn aan het minimaal vereist eigen vermogen. Als het vereist eigen vermogen dus lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen wordt het vereist eigen vermogen gelijkgesteld aan het minimaal vereist eigen vermogen.

Reserve algemene risico's

In de jaarrekening is aansluiting gezocht bij de uitkomsten van het vereist eigen vermogen in de evenwichtssituatie door het vormen van een reserve algemene risico's. De reserve algemene risico's dient onder meer ter opvang van een mogelijke waardedaling van de beleggingen. Teneinde de reserve algemene risico's op het gewenste niveau te brengen, wordt jaarlijks een deel van het saldo van de rekening van baten en lasten toegevoegd of onttrokken. De hoogte van de benodigde reserve algemene risico's wordt bepaald door het bestuur van het fonds.

GRONDSLAGEN

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan de contante waarde van de aanspraken welke volgens de reglementaire bepalingen op de balansdatum zijn verworven. Bij de berekening zijn de volgende grondslagen gehanteerd.

Rekenrente

De gehanteerde rente is gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door de DNB.

Die rentetermijnstructuur wordt door de DNB geconstrueerd op basis van de euro swapcurve, met toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR).

Overlevingstafels

De overlevingskansen worden ontleend aan de Prognosetafel AG 2020.

Ervaringssterfte

De levensverwachting is gebaseerd op inkomensniveau, ervaringscijfers 2020 (CBS-data 'Sterfte naar leeftijd, bedrijfssector en jaarbedrag uit loon, winst en pensioen, periode 2006-2017'): De ervaringssterfte wordt daarbij gebaseerd op een naar voorziening voor risico fonds gewogen gemiddelde ervaringssterfte bij een bepaalde inkomensgroep.

Partnerfrequentie

Er gelden leeftijdsafhankelijke frequenties voor zowel mannen als vrouwen. De partnerfrequentie tot de 68-jarige leeftijd is gebaseerd op de partnerfrequenties "CBS 2016, inclusief samenwonend", met een frequentie van 100% op de leeftijd 68 jaar met de mogelijkheid tot uitruil van het partnerpensioen. Voor deelnemers met een ingegaan ouderdompensioen wordt de werkelijke burgerlijke staat aangehouden.

Partnerpensioen

Er wordt verondersteld dat de partner drie jaar jonger is dan de mannelijke verzekerde en drie jaar ouder is dan de vrouwelijke verzekerde.

Wezenpensioen

Voor de dekking van niet ingegaan wezenpensioen zijn de technische voorzieningen voor latent partnerpensioen behorende bij niet ingegaan ouderdompensioen met 0,5% verhoogd.

Kosten

Ter dekking van toekomstige kosten is in de voorziening pensioenverplichtingen een opslag van 2,5% opgenomen.

Voorziening uitloopriscio PVD

Vanaf 1 januari 2011 kent het fonds een stop-loss herverzekering voor het arbeidsongeschiktheidsrisico, waarbij slechts de totale schade wordt vergoed indien die het "eigen behoud" overschrijdt. Er is sprake van uitloopriscio. De uitlooperperiode beslaat maximaal twee jaar, de wachttijd vanaf de eerste ziekte dag tot mogelijke ingang van een WIA-uitkering. De dotatie wordt gesteld op de laatste twee jaarpremies die met dit risico zijn gemoeid.

Technische voorziening excassokosten

Het bestuur stelt de vordering op Aegon gelijk aan de herverzekerde voorziening (inclusief 2,5% opslag). Daarnaast is er een extra voorziening opgenomen ter grootte van de netto herverzekerde voorziening.

Overige voorzieningen

Spaarfonds gemoedsbezwaarden

Voor deelnemers die als gemoedsbezwaarden staan geregistreerd is in het spaarfonds opgenomen het totaal aan ingelegde bedragen verhoogd met een jaarlijks vast te stellen rendement. Dit jaarlijks vast te stellen rendement, minimaal 0%, is gelijk aan het voortschrijdend gemiddelde rendement van het fonds van de vijf jaren voorafgaand aan het verslagjaar, verminderd met 0,5%.

GRONDSLAGEN

Voorziening toekomstige administratiekosten slapers VUT Graan

Eind 2009 is bij de vereffenaars van de VUT Graan een verzoek ingediend om een compensatie te ontvangen voor de toekomstige administratiekosten van de slapers binnen het MPF met alleen prepensioenaanspraken. Het betreft een groep van ongeveer 2.900 slapers, die tussen 1 januari 1996 en 1 januari 2003 een dienstverband hebben gehad met een vanaf 1 januari 2003 gedispenseerde werkgever en waarvan het dienstverband met deze werkgever vóór 1 januari 2003 was beëindigd.

Omdat deze slapers aanspraken hadden opgebouwd binnen de VUT FUR, hebben zij per 1 januari 2003 een aanspraak ontvangen als gevolg van de opheffing van de VUT Graan.

Omdat echter alleen voor de actieve deelnemers per 1 januari 2003 een verrekening heeft plaatsgevonden met de gedispenseerde werkgevers, werden de aanspraken voor deze groep deelnemers toegekend binnen het MPF.

De vereffenaars van de VUT Graan hebben op basis van het verzoek een bedrag ter compensatie van de toekomstige administratiekosten voor deze groep slapers toegekend van € 1.250.

De gemiddelde resterende duur van deze groep deelnemers bedraagt circa 17,5 jaar. Vandaar dat is besloten om dit bedrag op te nemen in een voorziening en gelijkmatig gedurende een periode van 17,5 jaar vrij te laten vallen.

Overige schulden en overlopende passiva

Alle schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen van (werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. De premiebaten in het boekjaar zijn gebaseerd op de voorlopige loonsomopgaven van de werkgevers, tenzij definitieve loonsomopgaven al zijn verwerkt in dat boekjaar.

Onder premiebijdragen risico fonds is separaat opgenomen de hoogte van de inkoop(som)(men) inzake ingekochte pensioenaanspraken uit hoofde van VPL.

Beleggingsresultaten

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

De directe beleggingsopbrengsten hebben betrekking op opbrengsten uit beleggingsfondsen, interest en dividenden onder aftrek van de aan de beleggingen toe te rekenen kosten, alsmede de huren verminderd met de exploitatiekosten.

GRONDSLAGEN

Uitkeringen uit hoofde van herverzekering

Hieronder zijn opgenomen de uitkeringen uit hoofde van de herverzekering van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico. Tevens zijn hieronder opgenomen de vergoede uitkeringen uit hoofde van het garantiecontract.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Hieronder zijn opgenomen de door het fonds in het boekjaar toe te rekenen werkelijke kosten.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen

Onder dit hoofd opgenomen mutaties van de technische voorzieningen hebben betrekking op de toe- en afnamen van het aandeel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen.

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Indexering en overige toeslagen

De onder dit hoofd opgenomen toename van de voorziening betreft het effect van indexering en overige toeslagen op de voorziening.

Rente

De rentetoevoeging vindt plaats op basis van de nominale rente bij een looptijd van 1 jaar zoals opgenomen in de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur van ultimo vorig boekjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Onder dit hoofd zijn de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten opgenomen.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen

De onder dit hoofd opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de actuariële kanssystemen.

Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Onder dit hoofd opgenomen mutaties van de technische voorzieningen hebben betrekking op de toe- en afnamen van het aandeel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen.

Saldo overdrachten van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken.

Premies herverzekering

Herverzekering overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico

Ter dekking van de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid heeft het fonds een stop-loss herverzekering gesloten bij Zwitserleven te Amstelveen.

GRONDSLAGEN

Hierbij is voor elk contractjaar van 2016 tot en met 31 december 2020 een eigen behoud van toepassing ter grootte van 125% van de jaarlijkse herverzekeringspremie indien de risico's volledig op individuele basis zouden zijn herverzekerd. Voor het arbeidsongeschiktheidsrisico geldt een wachttijd van twee jaar.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld overeenkomstig de directe methode. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS

Toelichting op de balans

Activa

1. Beleggingen voor risico fonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2021	14.411	196.696	267.547	58	478.713
Aankopen	868	10.409	72.326	-	83.602
Verkopen	-3.529	-35.752	-23.938	-	-63.219
Overige mutaties	-	-	-	-19	-19
Herwaardering	3.833	39.862	-30.890	-	12.806
Totaal per 31 december 2021	15.583	211.215	285.045	39	511.883

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	11.954	161.679	217.826	51	391.511
Aankopen	4.563	22.906	62.114	-	89.582
Verkopen	-	-16.187	-45.698	-	-61.885
Overige mutaties	-	-	-	7	7
Herwaardering	-2.106	28.298	33.306	-	59.498
Totaal per 31 december 2020	14.411	196.696	267.547	58	478.713

Uitsplitsing actuele waarde naar waarderingsmethode

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Op basis van de verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar vier verschillende waarderingsniveaus:

- Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld aan een effectenbeurs of betreffen liquide middelen. Hieronder vallen aandelen, obligaties, onderpanden.
- Onafhankelijke taxaties worden toegepast voor de waardering van onroerend goed in bezit van het fonds. Alle vastgoedobjecten worden jaarlijks getaxeerd door externe taxateurs waarvan de onafhankelijkheid ten opzichte van de waardering onbetwist is. De juistheid en volledigheid van de gebruikte informatie voor de taxatie wordt gecontroleerd.
- De netto contante waarde methode wordt bepaald door de te ontvangen kasstromen contant te maken op basis van de geldende marktrente. In de waardering is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico.
- Intrinsieke waarde: de marktwaarde ontleent aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-to-fund managers. Deze rapportages zijn door een onafhankelijke accountant gecontroleerd. Beleggingen waarvan de waardering op basis van de intrinsieke waarde plaatsvindt, zijn in de tabel opgenomen onder 'Andere methode'.

De waardering van de beleggingen vindt plaats tegen reële waarde. Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum.

Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

TOELICHTING OP DE BALANS

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Op basis van de verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar vier verschillende waarderingsniveaus:

Overzicht ultimo 2021

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW berkeningen	Andere methode(n)	Totaal
Vastgoedbeleggingen	-	-	-	15.583	15.583
Aandelen	-	-	-	211.215	211.215
Vastrentende waarden	-	-	-	285.045	285.045
Overige beleggingen	-	-	-	-	-
	-	-	-	511.843	511.843

Overzicht ultimo 2020

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW berkeningen	Andere methode(n)	Totaal
Vastgoedbeleggingen	-	-	-	14.411	14.411
Aandelen	-	-	-	196.696	196.696
Vastrentende waarden	-	-	-	267.547	267.547
Overige beleggingen	-	-	-	58	58
	-	-	-	478.713	478.713

Het fonds heeft niet belegd in premiebijdragende ondernemingen en heeft geen beleggingen uitgeleend ('securities lending').

Vastgoedbeleggingen

	31-12-2021	31-12-2020
Participaties vastgoedbeleggingen	15.583	14.411
Totaal per 31 december	15.583	14.411

Aandelen

Specificatie naar soort:

	31-12-2021	31-12-2020
Aandelenbeleggingsfondsen	211.215	196.696
Totaal per 31 december	211.215	196.696

TOELICHTING OP DE BALANS

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2021	31-12-2020
Hypotheekfondsen	49.782	46.062
Obligatiebeleggingsfondsen	235.263	221.486
Stand per 31 december	285.045	267.547

Onder vastrentende waarden zijn eveneens de derivaten begrepen. Doel van deze derivaten is om de duratie van de vastrentende waarden te verlengen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2021	31-12-2020
Liquide middelen	14.830	-2.226
Nog af te wikkelen transacties	14.789	2.285
Totaal per 31 december	41	58

2. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Specificatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen:

	31-12-2021	31-12-2020
Garantiecontracten met beleggingsdepot	236.162	262.003
Garantiecontracten zonder beleggingsdepot	18.016	20.111
	254.178	282.114
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen Zwitsersleven	222	259
	254.400	282.374

In de herverzekerde depots zijn de volgende beleggingen opgenomen:

	31-12-2021	31-12-2020
Aandelen	27.548	25.456
Vastrentende waarden	84.364	85.646
Beleggingvorderingen, -schulden en liq. middelen	580	563
	112.492	111.665

TOELICHTING OP DE BALANS

De beleggingen zijn gewaardeerd conform de grondslagen van het herverzekeringscontract.

3. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2021	31-12-2020
Vorderingen op werkgevers (Premies)	4.687	4.792
Vordering op Aegon waardeoverdrachten	1 -	3 -
Overige vorderingen	12	11
Stand per 31 december	4.700	4.805

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode. Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Specificatie vorderingen / premiedebiteuren:

	31-12-2021	31-12-2020
Werkgevers nog te ontvangen premies	2.338	2.485
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-
Nog te factureren premie	2.349	2.306
	4.687	4.792

4. Overige activa

	31-12-2021	31-12-2020
Betaalrekening ABN AMRO	5.598	5.396
Stand per 31 december	5.598	5.396

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. ABN AMRO bank heeft bij S&P een lange termijn rating van A.

Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

TOELICHTING OP DE BALANS

Passiva

5. Eigen vermogen

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Stichtings- kapitaal	Algemene reserve	Reserve algemene risico's	Totaal
Stand per 1 januari 2020	-	-22.761	68.626	45.865
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	9.634	8.664	18.298
Totaal per 31 december 2020	-	-13.127	77.290	64.163
Bestemming saldo van baten en lasten	-	6.508	27.523	34.031
Totaal per 31 december 2021	-	-6.619	104.813	98.194

Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het voorstel resultaatbestemming 2021 is opgenomen in de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Solvabiliteit

	31-12-2021		31-12-2020	
		In %		In %
Pensioenvermogen	775.085	114,5	769.639	109,1
Af: Technische voorzieningen	676.891	100,0	705.477	100,0
Eigen vermogen	98.194	14,5	64.163	9,1
af: vereist eigen vermogen	83.842	12,4	77.290	11,0
Vrij vermogen	14.353	2,1	-13.127	-1,9
Minimaal vereist eigen vermogen	24.430	3,6	25.694	3,6
UFR Dekkingsgraad		114,5%		109,1%
Beleidsdekkingsgraad		111,8%		102,5%

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder toelichting Risicobeheer en derivaten.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- schulden) / Technische voorzieningen * 100 in procenten. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

Als het eigen vermogen lager is dan het minimale vereiste eigen vermogen bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Indien het eigen vermogen lager is dan het vereiste eigen vermogen, maar wel tenminste gelijk is aan het minimale vereiste eigen vermogen, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

TOELICHTING OP DE BALANS

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als reservetekort.

Herstelplan

Per 31 december 2016 bevond het MPF zich voor de tweede achtereenvolgende maal in een tekortsituatie. De beleidsdekkingsgraad per eind december 2016 was lager dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische beleggingsmix. Dientengevolge moest het bestuur van MPF een herstelplan opstellen en indienen bij DNB per 1 april 2017.

Op 10 maart 2021 heeft MPF opnieuw een herstelplan ingediend bij DNB. Uit het herstelplan blijkt dat MPF binnen 10 jaar het vereist eigen vermogen (VEV) bereikt.

In 2021 heeft de dekkingsgraad zich ten opzichte van het herstelplan als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling dekkingsgraad	31-12-2021	31-12-2020
Beginstand	109,1%	107,3%
Premie	-1,6%	-2,1%
Uitkeringen	0,1%	0,1%
Toeslagen / korting	-0,1%	0,0%
Wijziging rentetermijnstructuur	8,0%	-14,4%
Rendement	-1,3%	12,6%
Wijziging actuariële grondslagen	0,0%	7,5%
Overig	0,3%	-1,8%
Eindstand	114,5%	109,1%

6. Technische voorzieningen voor risico fonds

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2021	31-12-2020
Voorziening pensioenverplichtingen	670.691	698.596
Technische voorziening excassokosten	6.199	6.881
	676.891	705.477

TOELICHTING OP DE BALANS

Mutatieoverzicht technische voorziening pensioenverplichtingen

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Stand per 1 januari 2021	416.481	282.114	698.596
Pensioenopbouw	36.323	-0	36.323
Indexering en overige toeslagen	929	-	929
Rentetoevoeging	-2.381	-1.475	-3.856
Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-2.806	-7.162	-9.968
Wijziging marktrente	-31.564	-18.419	-49.983
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.268	-25	1.243
Overige mutaties	-1.738	-856	-2.594
Totaal per 31 december 2021	416.513	254.178	670.691

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Stand per 1 januari 2020	344.242	280.454	624.696
Pensioenopbouw	36.824	-	36.824
Rentetoevoeging	-1.221	-892	-2.113
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-2.324	-6.916	-9.240
Wijziging marktrente	68.437	33.949	102.386
Wijziging actuariële grondslagen	-28.270	-23.330	-51.601
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-212	-56	-269
Overige mutaties	-994	-1.093	-2.088
Totaal per 31 december 2020	416.481	282.114	698.596

Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten.

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2021		31-12-2020	
	Aantallen	Voorziening	Aantallen	Voorziening
Actieve deelnemers	3.458	299.178	3.525	318.166
Gewezen deelnemers	6.185	203.935	5.924	213.385
Pensioengerechtigden	2.427	149.872	2.388	148.778
Overigen	-	17.707	-	18.267
Saldo	12.070	670.691	11.837	698.596

TOELICHTING OP DE BALANS

Mutatieoverzicht technische voorziening excassokosten

	31-12-2021	31-12-2020
Beginsaldo	6.881	6.840
Rente	-36	-22
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-175	-169
Wijziging marktrente	-449	828
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	-	-569
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1	-1
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	-21	-27
Saldo	6.199	6.881

7. Overige voorzieningen

Spaarfonds gemoedsbezwaarden

	31-12-2021	31-12-2020
Beginsaldo	281	268
Dotatie	-	-
Rendement	20	13
Saldo	300	281

Voorziening toekomstige administratiekosten slapers VUT Graan

	31-12-2021	31-12-2020
Beginsaldo	460	532
onttrekking administratiekosten	-72	-72
Saldo	388	460

TOELICHTING OP DE BALANS

8. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2021	31-12-2020
Pensioenen	195	178
Te betalen kosten	164	124
Te betalen RC Aegon	211	55
Handelscrediteuren waardeoverdrachten	234	365
Overig	2	184
	0	-
Saldo	806	908

Specificatie pensioenen

	31-12-2021	31-12-2020
Vooruitontvangen premie	1	-
Belasting en sociale lasten	194	178
	195	178

Specificatie te betalen kosten

	31-12-2021	31-12-2020
Advies en controle	71	56
Overige kosten	93	69
	164	124

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

In het jaarverslag is ingegaan op de risico's die het pensioenfonds loopt en op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beperken. Onderstaand treft u kwantitatieve risico-informatie aan. Met betrekking tot de kwantitatieve informatie is uitgegaan van het doorkijkprincipe, de informatie sluit hierdoor mogelijk niet aan op de jaarrekening. Het doorkijkprincipe geeft echter een beter inzicht in de risico's van het fonds. Indien de vergelijkende cijfers op basis van doorkijkprincipe zijn aangeleverd door de vermogensbeheerders zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen. Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

TOELICHTING OP DE BALANS

Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

	31-12-2021	31-12-2020
Technische voorzieningen	676.891	705.477
Buffers:		
S1 Renterisico	6.775	3.744
S2 Risico zakelijke waarden	69.989	64.539
S3 Valutarisico	8.461	9.067
S5 Kredietrisico	15.432	15.413
S6 Verzekeringstechnische risico	15.220	15.490
S10 Actief beheerisico	748	728
Diversificatie-effect	-32.783	-31.691
Totaal S vereiste buffers	83.842	77.290
Vereist vermogen (artikel 132-Pensioenwet)	760.732	782.767
Aanwezig vermogen (totaal activa - schulden)	775.085	769.639
Tekort /surplus	14.353	-13.127

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- Beleggingsbeleid
- Premiebeleid
- Herverzekeringsbeleid
- Toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings-) risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het renterisico, prijs(koers)risico en het valutarisico. De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen zoals vastgelegd in het beleggingsplan. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door vermogensbeheerders in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

S1 Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden (exclusief deposito's) en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.

TOELICHTING OP DE BALANS

Met ingang van begin 2016 is het fonds overgestapt naar een dynamisch rentebeleid, waarbij de mate van renteafdekking afhankelijk is van enerzijds de hoogte van de actuele (DNB_UFR) dekkingsgraad en anderzijds de hoogte van de 20-jaars rente. Bij invoering hiervan in 2016 bedroeg de renteafdekking 60%. Per einde boekjaar 2018 bedroeg de renteafdekking 65% en per einde boekjaar 2020 bedroeg het niveau van de renteafdekking 55%. In 2020 heeft het bestuur besloten tot een integrale vaste renteafdekking van 77,7% met een bandbreedte van +/-5% punt. Een dynamische renteafdekking sluit naar mening van het bestuur onvoldoende aan bij de investment beliefs van het pensioenfonds. De renteafdekking is volgend op het bestuurlijke besluit op een balansneutrale wijze omgezet naar een vaste integrale renteafdekking.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde van een belegging of verplichting verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2021		31-12-2020	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Duration van de vastrentende waarden in eigen beheer (excl. derivaten)	198.280	6,8	137.692	6,2
Duration van de vastrentende waarden in eigen beheer (incl. derivaten)	285.045	28,4	267.547	35,61
Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	676.891	23,0	705.477	23,4

Op balansdatum is de duration van de vastrentende waarden (exclusief derivaten) aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt, waardoor de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad zal dalen.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2021		31-12-2020	
Resterende looptijd ≤ 1 jaar	-73.012	-26,4%	-163.281	-58,4%
Resterende looptijd > 1 jaar en < 5 jaar	-77.757	-28,1%	-8.961	-3,2%
Resterende looptijd ≥ 5 jaar	427.500	154,5%	451.961	161,6%
Saldo	276.731	100,0%	279.719	100,0%

In bovenstaand overzicht van de resterende looptijden van vastrentende waarden is rekening gehouden met het effect van renteswaps. Met een renteswap wordt doorgaans een korte rente geruild voor een lange rente om renterisico van de pensioenverplichtingen af te dekken. De getoonde bedragen zijn gebaseerd op basis van doorkijk ('look through') informatie.

S2 Risico zakelijke waarden

Prijrsrisico

Prijrsrisico is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde waarbij waarde wijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijsrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

TOELICHTING OP DE BALANS

Voor de diversificatie inzake het soort belegging (zakelijke waarde, vastrentend en dergelijke) verwijzen wij naar de toelichting op de balans, punt 1: beleggingen voor risico fonds. Tevens verwijzen wij naar de diverse overige tabellen in deze risicoparagraaf waarin wordt aangegeven hoe de beleggingsportefeuille is gediversificeerd naar sector en regio.

S3 Valutarisico

Valutarisico is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van de waarde van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Het totaalbedrag dat niet in euro's is belegd bedraagt ultimo 2021 circa 44% (2020: 42%) van de beleggingsportefeuille. De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	31-12-2021			31-12-2020		
	Voor afdekking	Valuta derivaten	Netto positie (na)	Voor afdekking	Valuta derivaten	Netto positie (na)
Euro	290.130	167.638	457.768	283.474	146.467	429.940
USD	158.002	-150.194	7.809	138.861	-122.798	16.062
GBP	8.149	-6.272	1.878	7.673	-7.396	276
JPY	14.346	-9.261	5.085	14.959	-12.862	2.098
Overig	44.936	-640	44.296	42.509	-	42.509
Saldo	515.564	1.272	516.835	487.476	3.411	490.886

S5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen.

Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

TOELICHTING OP DE BALANS

Specificatie van de beleggingen naar sector:

	31-12-2021		31-12-2020	
		%		%
Overheidsinstellingen	49.355	9,6	143.868	30,1
Financiële instellingen	162.587	31,8	70.847	14,8
Handel- en industriële bedrijven	35.522	6,9	15.998	3,3
Nutsbedrijven	22.580	4,4	11.208	2,3
Vastgoed	28.606	5,6	19.512	4,1
Consumentengoederen	81.780	16,0	76.736	16,0
Telecommunicatie	18.321	3,6	4.393	0,9
Informatietechnologie	-61.418	-12,0	42.512	8,9
Andere instellingen	174.511	34,1	93.582	19,6
Saldo	511.844	100,0	478.656	100,0

Specificatie van de beleggingen naar regio:

	31-12-2021		31-12-2020	
		%		%
Verenigde Staten	174.443	34,1	138.473	28,9
Nederland	71.141	13,9	70.633	14,8
Duitsland	75.662	14,8	71.534	14,9
Frankrijk	55.755	10,9	62.126	13,0
Japan	15.414	3,0	16.567	3,5
Zwitserland	11.957	2,3	11.437	2,4
België	12.052	2,4	11.969	2,5
Oostenrijk	6.943	1,4	7.020	1,5
Overige Landen	88.478	17,3	88.898	18,6
Liquide middelen, vorderingen en schulden	-	-	-	-
Saldo	511.844	100,0	478.656	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

TOELICHTING OP DE BALANS

	31-12-2021		31-12-2020	
		%		%
AAA	80.504	30,9	72.494	30,0
AA	116.176	44,6	106.902	44,3
A	2.812	1,1	1.507	0,6
BBB	47.371	18,2	48.707	20,2
Lagere rating	13.789	5,3	11.672	4,8
Geen rating	-	-	-	-
Saldo	260.651	100,0	241.282	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven) en arbeidsongeschiktheid.

Langlevensrisico

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van Prognosetafel AG 2020 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het Langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het effect van Covid-19 op de sterfteontwikkeling is niet verwerkt in de schattingen per 31 december 2021. Het uiteindelijk effect voor het fonds is niet in te schatten.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schadereserve").

Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Toeslagverleningsrisico (actuariële risico's)

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Er bestaat geen recht op toeslagen. Bovendien wordt er door het pensioenfonds geen reserve aangehouden om toekomstige toeslagen te kunnen toekennen. De toeslagen worden derhalve gefinancierd uit de groei van het vermogen ten opzichte van de verplichtingen, overeenkomend met variant B uit de Beleidsregel toeslagenmatrix.

S7 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Inzake het liquiditeitsrisico kan het volgende worden vermeld:

Ultimo 2021 zijn er voldoende beleggingen, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

TOELICHTING OP DE BALANS

S8 Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Dit betreft per 31 december 2021 de volgende posten:

	31-12-2021	31-12-2020
Frankrijk	45.195	42.775
Duitsland	64.588	57.427
Nederland (Aegon N.V., met name hypotheke)	15.620	14.253

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuilles in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sector gebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

S9 Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het pensioenfonds beheerd door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Diversificatievoordeel

Het diversificatievoordeel ontstaat doordat als gevolg van de zogenaamde wortelformule het totaal vereist eigen vermogen (S) lager is dan de som van de afzonderlijk per onderdeel berekende benodigde buffers (S1 tot en met S6).

Kredietrisico herverzekeringscontracten

Met ingang van 1 februari 2011 is het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen (Besluit FTK) gewijzigd voor herverzekerde pensioenfondsen. De wijziging van het Besluit FTK houdt in dat (gedeeltelijk) herverzekerde pensioenfondsen geen rekening hoeven te houden met het kredietrisico op de herverzekeraar bij de berekening van:

- Het vereist eigen vermogen;
- De waarde van de vordering van het pensioenfonds op de (her)verzekeraar. Deze vordering hoeft dus niet te worden verlaagd vanwege het kredietrisico van de (her)verzekeraar. De credit rating van Aegon Levensverzekering N.V. per 31 december 2021 is AA- (Standard & Poor's).

S10 Actief beheerrisico

Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van de strategische portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error. Ook de kosten die gemaakt worden voor het uitvoeren van het actief beheer worden meegenomen. Met ingang van het boekjaar 2014 wordt het actief beheer als volgt vastgesteld. Het actieve risico wordt nu bepaald als afzonderlijke risicofactor en niet meer toegerekend aan de afzonderlijke beleggingscategorieën. Er wordt hierbij alleen rekening gehouden met het actieve beheer in beursgenoteerde aandelen.

TOELICHTING OP DE BALANS

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Uitbesteding pensioenbeheer en vermogensbeheer

Het pensioenbeheer is uitbesteed aan Appel Pensioenuitvoering en het vermogensbeheer voor beleggingen risico fonds is uitbesteed aan Aegon Investment Management.

Herverzekering

Het fonds heeft voor de volgende risico's een herverzekeringsdekking afgesloten:

Herverzekering van arbeidsongeschiktheid en overlijdensrisico.

Per 1 januari 2016 is een stop-loss contract voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico gesloten met Zwitserleven dat loopt tot 31 december 2021. Het jaarlijks eigen behoud is 125% van de premie voor volledige herverzekering.

Toekomstige overrente garantiecontracten

Van de verplichtingen van MPF worden alleen de opgebouwde aanspraken vanaf 1 januari 2006 volledig in eigen beheer aangehouden. Dit betekent dat ter dekking van deze verplichtingen beleggingen in het vrije depot worden aangehouden. De overige verplichtingen van het fonds (opgebouwd tot en met 31 december 2005) zijn via garantiecontracten herverzekerd bij AEGON Levensverzekering NV. Onderdeel van deze herverzekering is het gesepareerde beleggingsdepot. Indien gedurende enig boekjaar de beleggingsopbrengsten van deze beide beleggingsdepots hoger is dan de benodigde toevoeging aan de verplichtingen (benodigde interest), wordt het meerdere (overrente) als winstdeling op interest aan het fonds uitgekeerd. Indien de beleggingsopbrengsten lager zijn dan de benodigde interest, dan vindt geen uitkering van winstdeling op interest plaats, maar wordt het tekort binnen het betrokken beleggingsdepot geactiveerd (negatieve overrente). Overrente, voorwaardelijk beschikbaar voor MPF in de toekomst wordt in die situatie eerst gebruikt om de geactiveerde negatieve overrente uit voorafgaande boekjaren te compenseren. Ultimo boekjaar 2021 is sprake van een geactiveerde negatieve overrente van € 3,3 miljoen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Toelichting op de staat van baten en lasten

9. Premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (van werkgevers en werknemers)

	2021	2020
Werkgevers- en werknemersgedeelte	29.702	27.297
Totaal	29.702	27.297

De kostendekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2021	2020
Kostendekkende premie	45.277	46.472
Gedempte kostendekkende premie	26.608	22.847
Feitelijke premie	29.702	27.297

De premie is gedempt op basis van het verwacht rendement. Het verwacht rendement op vastrentende waarden wordt vastgesteld op basis van de renterminstructuur die DNB heeft gepubliceerd per 30 september 2020 en vervolgens vast staat voor de periode 2021-2025. Voor het verwacht rendement op zakelijke waarden is uitgegaan van 7% na kosten. Dit rendement is gelijk aan het maximaal toegestane rendement, zoals vastgelegd in artikel 23a eerste lid van het Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfondsen. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2021	2020
Kosten pensioenopbouw	37.813	38.436
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	832	838
Opslag voor instandhouden vereiste vermogen	6.631	7.198
	45.277	46.472

De samenstelling van de gedempte premie is als volgt:

	2021	2020
Kosten pensioenopbouw	13.829	11.824
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	2.643	2.722
Opslag voor instandhouden vereiste vermogen	2.583	2.364
Inkoop voorwaardelijke aanspraken	7.553	5.937
	26.608	22.847

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

10. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen

	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Transactie-kosten	Totaal
2021					
Vastgoedbeleggingen	280	3.940	-101	-48	4.071
Aandelen	-577	41.017	-628	51	39.862
Vastrentende waarden	938	-35.923	-719	-259	-35.963
Overige beleggingen	-46	425	-	-148	231
Toegerekende kosten*	-	-	-51	-	-51
Totaal	595	9.458	-1.499	-404	8.149
Af: Rendementstoerekening VPL					8.149
					8.149
2020					
Vastgoedbeleggingen	443	-2.012	-83	-11	-1.663
Aandelen	-504	29.307	-545	41	28.298
Vastrentende waarden	836	42.152	-664	-272	42.052
Overige beleggingen	-43	444	-3	-192	207
Toegerekende kosten*	-	-	-47	-	-47
Totaal	733	69.891	-1.342	-433	68.848
Af: Rendementstoerekening VPL					-
					68.848

* Een deel van de pensioenuitvoeringskosten ad € 51 (2020: € 47) wordt toegerekend aan de vermogensbeheerkosten.

11. Uitkeringen en winstaandeel uit hoofde van herverzekering

	2021	2020
Uitkeringen uit hoofde van herverzekering	25	27
Vergoede uitkeringen u.h.v. garantiecontract	6.609	6.445
Totaal	6.634	6.472

Onder de 'vergoede uitkeringen uit hoofde van garantiecontract' is een winstaandeel van € 1.751 (2020: -€ 797) inbegrepen.

12. Overige baten

	2021	2020
Overig	1	12
Totaal	1	12

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

13. Pensioenuitkeringen

	2021	2020
Ouderdompensioen	7.519	6.979
Partnerpensioen	1.884	1.812
Wezenpensioen	34	33
Afkopen	284	149
Totaal	9.721	8.972

De post afkopen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 503,24 (x € 1,00) (2020: € 497,27 (x € 1,00) per jaar (de afkoopgrens) overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

14. Pensioenuitvoeringskosten

	2021	2020
Bestuurskosten	346	383
Administratiekostenvergoeding	1.369	1.335
Controle en advies Actuaris	78	49
Kosten adviseurs	130	183
Contributies en bijdragen	64	62
Accountantskosten	171	69
Projectkosten	374	562
Overige kosten	33	33
Totaal	2.565	2.676

Honoraria accountant

2021	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	71	-	71
Bevindingen basisgegevens	51	-	51
	123	-	123

De accountantskosten 2021 zijn opgenomen conform de opdrachtbrief van Ernst & Young Accountants LLP.

2020	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	61	-	61
	61	-	61

Deze werkzaamheden zijn zowel in 2021 als 2020 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants LLP.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat:

- het MPF in het boekjaar geen dwangsom is opgelegd;
- het MPF in het boekjaar 2021 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet is gegeven;
- in het boekjaar 2021 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet is aangesteld.

Personeelsleden

Het fonds heeft zowel in 2021 als in 2020 geen personeel in dienst. De beheersactiviteiten worden op basis van een uitvoeringsovereenkomst verricht door personeel in dienst van Appel Pensioenuitvoering dan wel vermogensbeheerder.

Beloning bestuurders

De beloning aan bestuurders bedraagt € 218 (2020: 251). De bestuursleden ontvangen een vaste vergoeding.

15. Mutatie technische voorziening pensioenverplichtingen

2021

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Pensioenopbouw	36.323	-	36.323
Indexering en overige toeslagen	929	-	929
Rentetoevoeging	-2.381	-1.475	-3.856
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-2.806	-7.162	-9.968
Wijziging marktrente	-31.564	-18.419	-49.983
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.268	-25	1.243
Overige mutaties	-1.738	-856	-2.594
	32	-27.936	-27.904

2020

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Pensioenopbouw	36.824	-	36.824
Inkoop uit hoofde van VPL regeling	-	-	-
Rentetoevoeging	-1.221	-892	-2.113
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-2.324	-6.916	-9.240
Wijziging marktrente	68.437	33.949	102.386
Wijziging actuariële grondslagen	-28.270	-23.330	-51.601
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-212	-56	-269
Overige mutaties	-994	-1.093	-2.088
	72.239	1.661	73.899

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Toeslagen

Op grond van de financiële positie van het fonds heeft het bestuur besloten geen toeslag te verlenen per 1 januari 2021. Als gevolg hiervan is er geen mutatie in de voorziening. In 2020 was ook geen toeslag verleend.

Rente

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met -0,532% (2020:- 0,324%), zijnde - € 3.892 (2020: - € 2.135). Het rentepercentage is afgeleid van de éénjaars rente uit de rentetermijnstructuur per begin van het boekjaar zoals gepubliceerd door DNB.

Pensioenuitkeringen en afkopen

In de voorziening pensioenverplichtingen zijn de actuariel verwachte uitkeringen opgenomen gedurende het boekjaar. Onder deze post is de verwachte vrijval uit de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van het doen van uitkeringen verantwoord.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële grondslagen

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid.

Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen

2021	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Resultaat op kanssystemen:			
Resultaat op sterfte	185	937	1.122
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	731	-	731
Resultaat op mutaties	221	-146	75
Resultaat op overige technische grondslagen	1	15	16
	1.137	806	1.943

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

2020	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Resultaat op kanssystemen			
Resultaat op sterfte	668	1.187	1.855
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	453	1	454
Resultaat op mutaties	-56	-85	-141
Resultaat op overige technische grondslagen	-17	-9	-26
	1.048	1.093	2.141

Mutatie technische voorziening excassokosten

	2021	2020
Rente	-36	-22
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-175	-169
Wijziging marktrente	-449	828
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	-	-569
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1	-1
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	-21	-27
	-681	41

16. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	2021	2020
Mutatie technische voorziening herverzekeraar	27.974	-1.649

17. Mutatie overige voorzieningen

	2021	2020
Spaarfonds Gemoedsbezwaarden	20	13
Voorziening toekomstige administratiekosten slapers VUT Graan	-72	-72
	-52	-59

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

18. Saldo overdracht van rechten

	2021	2020
Toevoeging voorziening pensioenverplichtingen	1.825	493
Onttrekking voorziening pensioenverplichtingen	-557	-705
Saldo waardeoverdrachten	1.268	-212

	2021	2020
Inkomende waardeoverdrachten kasstroom	-1.887	-646
Uitgaande waardeoverdrachten ind. kasstroom	640	889
Uitgaande waardeoverdrachten gedekt door garantiecontract kasstroom	-	-
Saldo waardeoverdrachten	-1.247	243

19. Herverzekeringen

	2021	2020
Premies herverzekering overlijdensrisico	77	78
Premies herverzekering arbeidsongeschiktheid	-	-
	77	78

	2021	2020
Overige bijzondere lasten	2	130
Totaal	2	130

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het voorstel resultaatbestemming 2021 is opgenomen in de paragraaf van de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van MPF heeft de jaarrekening 2021 vastgesteld op 27 juni 2022.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Rijswijk, 27 juni 2022
Het Bestuur

De heer R. Hagendijk, werkgeversvoorzitter

De heer R. Barnhoorn, plv. werknemersvoorzitter

OVERIGE GEGEVENS

ACTUARIËLE VERKLARING

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Molenaarspensioenfonds te Amsterdam is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting Molenaarspensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.700.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 285.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken. Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard. Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen. Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Molenaarspensioenfonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegeven verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn. In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne crisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

ACTUARIËLE VERKLARING

Amsterdam, 27 juni 2022

drs. Pieter Heesterbeek AAG
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Molenaarspensioenfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Molenaarspensioenfonds te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Molenaarspensioenfonds per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

de balans per 31 december 2021

de staat van baten en lasten over 2021

de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Molenaarspensioenfonds (hierna: het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Molenaarspensioenfonds voert als bedrijfstakpensioenfonds de pensioenregeling uit voor werknemers in de Graanbewerkende en -verwerkende industrie. Vermogensbeheer en pensioenbeheer zijn uitbesteed aan gespecialiseerde dienstverleners. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij beginnen met het bepalen van de materialiteit en het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Materialiteit

Materialiteit	€ 5,8 miljoen (2020: 5,8 miljoen)
Toegepaste benchmark	0,75% van het pensioenvermogen per 31 december 2021, zijnde het totaal van de technische voorzieningen en het stichtingskapitaal en reserves (2020: 0,75% van het pensioenvermogen).
Nadere toelichting	<p>Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Aangezien het pensioenfonds in een herstelsituatie zit maar de beleidsdekkingsgraad per jaareinde niet dichtbij een kritieke grens ligt, hebben wij een percentage van 0,75% gehanteerd.</p> <p>De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.</p>

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 290.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een bedrijfstakpensioenfonds. Wij hebben eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de voorziening pensioenverplichtingen.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van iedere wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij identificeren en schatten risico's in op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de risicoparagraaf van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen. Verder hebben wij schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen, zoals toegelicht bij de grondslagen voor waardering van activa en passiva en in de toelichting op de balans onder (6). Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen'.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer, medewerkers van het bestuursbureau en de uitvoeringsorganisatie(s)) en de raad van toezicht.

Uit onze evaluatie van het risico op mogelijke doorbreking van interne beheersmaatregelen of andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 *Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen*, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het lezen van notulen en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Het bestuur heeft een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste de komende 12 maanden. Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen serieuze bedreiging van de continuïteit geïdentificeerd voor de komende 12 maanden. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad

Risico

De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn vermeld onder de balans en toegelicht in de toelichting op de balans onder 5. Eigen vermogen van de jaarrekening.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.

Onze controleaanpak

Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2021 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuarieel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven.

Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar.

	<p>Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maand-dekkingsgraden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenoemde key items vastgesteld. Voor 2021 zijn geen key items geïdentificeerd. • Daarnaast heeft de certificerende actuaire een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorzieningen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerende actuaire. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2021 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering en toelichting van beleggingen voor risico pensioenfonds zonder genoteerde marktprijzen

Risico	<p>De beleggingen voor risico pensioenfonds zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Beleggen voor risico van het pensioenfonds vindt plaats middels participaties in beleggingsfondsen. Deze beleggingen worden gewaardeerd op basis van een andere geschikte methode, zijnde de intrinsieke waarde per participatie.</p> <p>De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen kennen inherente waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers. In onze risico-inschatting houden wij rekening met het feit dat de onderliggende beleggingen van de aandelen- en obligatiebeleggingsfondsen veelal genoteerde marktprijzen als basis van de waardering kennen, hetgeen de schattingsonzekerheid verlaagt.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsmethoden beschreven in hoofdstuk Toelichting op de grondslagen en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder 1. Beleggingen voor risico fonds van de jaarrekening.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen voor risico pensioenfonds zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.</p>
Onze controleaanpak	<p>Bij de controle van de beleggingen hebben wij gebruik gemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen voor risico pensioenfonds, en deze vastgelegd in instructies.</p> <p>Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.</p>

	<p>Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen en –methoden geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds per 31 december 2021.</p> <p>Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van participaties in beleggingsfondsen waarvoor een actieve markt bestaat, bestonden onder andere uit het afstemmen van de waardering met minimaal één (onafhankelijke) prijsbron. Voor beleggingsfondsen is er sprake van een actieve markt als de intrinsieke waarde dagelijks wordt gepubliceerd en deze intrinsieke waarde de basis is voor dagelijkse toe- en uittreding tot het beleggingsfonds door beleggers. Voor participaties in andere beleggingsfondsen, inclusief de beleggingsfondsen waarvoor wij niet zelfstandig kunnen vaststellen dat er sprake is van een actieve markt, hebben wij de waardering geverifieerd met gecontroleerde jaarrekeningen of een andere gecontroleerde opgave 2021 van deze beleggingsfondsen. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds.</p> <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2021 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico	<p>De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, waarbij gebruik is gemaakt van de externe CBS-data ‘Sterfte naar leeftijd, bedrijfssector en jaarbedrag uit loon, winst en pensioen, periode 2006-2017. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in hoofdstuk Toelichting op de grondslagen en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder 6. Technische voorzieningen voor risico fonds van de jaarrekening.</p> <p>Uit deze toelichting blijkt dat een (schattings)wijziging heeft plaatsgevonden door de wijziging van de Ultimate Forward Rate op basis van de door de Nederlandsche Bank aangepaste methodiek. Volgens deze toelichting zijn de technische voorzieningen hierdoor per saldo € 7,8 miljoen hoger uitgekomen.</p>
--------	---

	<p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.</p>
Onze controleaanpak	<p>Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2021. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de technische voorzieningen per 31 december 2021:</p> <ul style="list-style-type: none">• Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaire.• Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaire en met gebruikmaking van onze eigen actuariële specialist gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn.• Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2021 of de toelichting van de technische voorzieningen.</p>

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel Controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 27 juni 2022

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Slager RA

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

Verantwoording Code Pensioenfondsen, februari 2022

Nr.	Norm	Aan voldaan?	Opmerkingen
1	Thema: vertrouwen waarmaken		
1	Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen, en heeft hiervoor de eindverantwoordelijkheid.	Ja	Het bestuur maakt in de besluitvorming gebruik van beslisdocumenten. Evenwichtige afweging van belangen is daarin opgenomen. In de fondsdocumenten is opgenomen dat het bestuur de eindverantwoordelijkheid heeft.
2	Het bestuur is verantwoordelijk en zorgt voor de uitvoering van de pensioenregeling. Het heeft een visie op die uitvoering, stelt eisen waaraan deze moet voldoen en bepaalt welk kostenniveau aanvaardbaar is.	Ja	Het bestuur en sociale partners in de sector hebben afspraken gemaakt over de uitvoering in de opdracht aanvaarding. Daarnaast heeft het fonds de eisen m.b.t. de uitvoering vastgelegd in het uitbestedingsbeleid.
3	Het bestuur stelt een missie, visie en strategie op. Ook zorgt het voor een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. Daarnaast toetst het bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt zo nodig bij.	Ja	Het bestuur heeft de missie, visie en strategie vastgelegd in de Abtn van het fonds.
4	Bij alle besluiten legt het bestuur duidelijk vast op grond van welke overwegingen het besluit is genomen.	Ja	Bestuursbesluiten worden vastgelegd door middel van beslisdocumenten waarin aandacht wordt besteed aan de gehanteerde overwegingen. De onderbouwing van bestuursbesluiten worden daarnaast vastgelegd in notulen, en/of memo's en/of andere fondsdocumentatie.
5	Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het	Ja	In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid, de gerealiseerde uitkomsten en gemaakte beleidskeuzes in het afgelopen jaar. Indien nodig vindt de noodzakelijke communicatie plaats naar belanghebbenden.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

	pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.		
6	Het bestuur houdt rekening met de verplichtingen die het fonds is aangegaan en draagt daarbij zorg voor optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risico.	Ja	De verplichtingen van het fonds zijn het uitgangspunt bij het vaststellen van het strategisch beleggingsbeleid.
7	Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.	Ja	Het risicoprofiel van het beleggingsbeleid is afgeleid van de risicohouding van de belanghebbenden.
8	Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integrale risico management adequaat georganiseerd is.	Ja	Het bestuur beziet bij elk besluit de risico's vanuit een integraal perspectief. Dit is opgenomen in het gehanteerde beslisdocument.
9	Het bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen.	Ja	MPF beschikt over een (financieel) crisisplan.
II	Thema: verantwoordelijkheid nemen		
10	Het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering. Hierbij horen passende sturings- en controlemechanismen.	Ja	De rolverdeling en verantwoordelijkheden liggen vast in de governance van het fonds. Het fonds hanteert het Three Lines Model als basisprincipe waarop de rolverdeling tussen actoren is georganiseerd. De taakverdeling ligt daarnaast vast in statuten, bestuursreglement en geschiktheidsplan. De uitvoering van afspraken wordt gemonitord in diverse rapportages zoals de SLA's, de rapportages met betrekking tot de financiële positie en performance en de risico management rapportages.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

11	Bij uitbesteding van taken neemt het bestuur in de overeenkomst met de dienstverlener adequate maatregelen op voor als de dienstverlener of een door hem ingeschakelde derde onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft, schade veroorzaakt door handelen of nalaten.	Ja	De afspraken met betrekking tot de uitbesteding liggen vast en worden gemonitord. Indien onvoldoende wordt gepresteerd in de uitvoering wordt actie ondernomen. Wanneer dit nodig is worden incidenten gemeld aan de toezichthoudende organen.
12	Het bestuur zorgt dat het zicht heeft op de keten van uitbesteding.	Ja	Middels vastlegging en door monitoring van afspraken met betrekking tot (onder-)uitbesteding
13	Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken worden uitbesteed, niet aanmoedigt om meer risico's te nemen dan voor het fonds aanvaardbaar is. Om dit te bereiken maakt het bestuur dit onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst of - indien van toepassing - via zijn aandeelhouderspositie	Ja	Middels vastlegging en door monitoring dat beleid van (onder-)uitbestedingpartijen in lijn is met het beleid van het fonds.
14	Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch en spreekt een dienstverlener aan als deze de afspraken niet of onvoldoende nakomt.	Ja	Ieder jaar worden conform het uitbestedingsbeleid de uitbestedingspartijen geëvalueerd volgens vooraf vastgestelde evaluatiecriteria (dit wordt formeel vastgelegd).
III	Thema: integer handelen		
15	Het bestuur legt de gewenste cultuur vast en stelt een interne gedragscode op.	Ja	Het bestuur heeft een gedragscode vastgesteld. Deze is in 2021 voor het laatst geactualiseerd.
16	De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers ondertekenen de interne gedragscode van het fonds en een jaarlijkse nalevingsverklaring, en zij gedragen zich daarnaar.	Ja	Dit is een vast onderdeel van de procedure inzake de gedragscode en wordt uitgevoerd door de compliance officer, die hierover rapporteert. bestuur, VO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers ondertekenen jaarlijks de naleving van de gedragscode.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

17	Alle nevenfuncties worden gemeld aan de compliance officer.	Ja	Dit is een vast onderdeel van de procedure inzake de gedragscode en wordt uitgevoerd door de compliance officer, die hierover rapporteert.
18	Tegenstrijdige belangen of reputatierisico's worden gemeld. De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling. Zij laten zich op hun functioneren toetsen.	Ja	Dit is een vast onderdeel van de procedure inzake de gedragscode en wordt uitgevoerd door de compliance officer, die hierover rapporteert.
19	Het lidmaatschap van een orgaan is niet verenigbaar met dat van een ander orgaan binnen het fonds of van de visitatiecommissie.	Ja	Dit is uitgesloten via de statuten.
20	Het bestuur zorgt dat onregelmatigheden kunnen worden gemeld en dat betrokkenen weten hoe en bij wie.	Ja	MPF beschikt over een klokkenluiders- en incidentenregeling.
21	De organisatie kent een klokkenluidersregeling en bevordert dat ook externe dienstverleners een klokkenluidersregeling hebben. De organisatie zorgt ervoor dat men weet hoe en bij wie kan worden gemeld.	Ja	Uitbestedingsrelaties dienen een klokkenluiders- c.q. incidentenregeling te hebben Deze eis is opgenomen in het uitbestedingsbeleid van MPF.
22	Het bestuur kent de relevante wet- en regelgeving en interne regels, weet hoe het fonds daar invulling aan geeft en bewaakt de naleving (compliance).	Ja	Het bestuur monitort de veranderingen in wet- en regelgeving. In het geschiktheidsplan worden eisen gesteld aan alle bestuursleden. Bij de aanvang van een bestuursfunctie wordt verwacht dat een bestuurslid op de hoogte is van alle relevante-wet en regelgeving. Het bestuur wordt daarnaast ondersteund door externe partijen die eveneens op de hoogte zijn van relevante wet- en regelgeving en wijziging daarvan.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

IV	Thema: kwaliteit nastreven		
23	Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor zijn functioneren. De voorzitter is eerste aanspreekpunt; hij/zij is als eerste verantwoordelijk voor zorgvuldige besluitvorming en procedures.	Ja	De rolverdeling binnen het bestuur en commissies en de verantwoordelijkheden en taakverdeling zijn vastgelegd in het functieprofiel, het geschiktheidsplan en de reglementen van het bestuur en de commissies. De voorzitter is het eerste aanspreekpunt.
24	Het bestuur waarborgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.	Ja	Het fonds heeft een paritair bestuursmodel waar de belanghebbenden op een zo evenwichtig mogelijke wijze vertegenwoordigd zijn. Bij besluitvorming worden belangen evenwichtig afgewogen. Een evaluatie van het bestuur vindt jaarlijks plaats.
25	Ieder bestuurslid heeft stemrecht.	Ja	Dit ligt vast in de statuten.
26	Het bestuur zorgt voor permanente educatie van zijn leden.	Ja	Elk bestuurslid heeft de beschikking over een jaarlijks opleidingsbudget. Het bestuur heeft een ontwikkelplan opgesteld dat periodiek geactualiseerd wordt, laatstelijk in november 2020. In dit plan worden zowel de wensen vanuit de individuele bestuursleden als vanuit het totale bestuur opgenomen en gemanaged.
27	Het bestuur staat open voor kritiek en leert van fouten.	Ja	Het bestuur staat open voor kritiek van o.a. de toezichthouder, maar ook andere belanghebbenden. Elk jaar worden aanbevelingen voor verbetering gedaan door onder andere het VO en de raad van toezicht. Deze worden opgevolgd of goed gemotiveerd niet opgevolgd. Over het algemeen volgt het bestuur de aanbevelingen op.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

28	Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	Ja	Het bestuur heeft in 2021 een zelfevaluatie gedaan.
29	Het eigen functioneren is voor het BO een continu aandachtspunt. Het BO evalueert in elk geval jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betreft het BO één keer in de drie jaar een onafhankelijk derde partij.	-	Niet van toepassing.
30	Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.	-	Het verantwoordingsorgaan evalueert in 2022 zijn functioneren.
V	Thema: zorgvuldig benoemen		
31	De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPPF gerapporteerd in het jaarverslag 2021. Bij benoemingen geldt diversiteit als criterium.
32	Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Daarbij houdt het rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Het bestuur toetst de geschiktheid van bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap.	Ja	Dit is vastgelegd in functieprofiel, geschiktheidsplan en matrix en het bestuursreglement. Jaarlijks vindt een evaluatie van het bestuur plaats. Zowel bij aantreden als bij tussentijdse evaluaties wordt hierop getoetst.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

33	In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Gedeeltelijk	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2021. In zowel het bestuur als het VO zitten tenminste één man en één vrouw. Omdat bestuursleden worden voorgedragen door sociale partners ziet het bestuur geen toegevoegde waarde in een stappenplan. Wel wordt bij een vacature met klem verzocht een kandidaat voor te dragen die voldoet aan de diversiteitscriteria.
34	De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en raad van toezicht is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de raad van toezicht maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	Ja	Leden van het bestuur, VO en raad van toezicht worden in principe benoemd voor een periode van vier jaar en zijn tweemaal herbenoembaar. Op basis van de statuten kan het bestuur, met redenen omkleed, afwijken van het aantal herkiesbare termijnen.
35	Het bestuur, het BO en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid. Het VO houdt hier rekening mee bij het opstellen van de competentievisie.	Ja	Maakt onderdeel uit van de door het bestuur opgestelde functieprofielen.
36	Het bestuur, het VO of het BO en de raad van toezicht leggen bij de vacature de eisen voor de vacante functie vast. Hierbij wordt rekening gehouden met de in de normen 31, 32 en 33 opgenomen eisen.	Ja	Maakt onderdeel uit van de door het bestuur opgestelde functieprofielen.
37	Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht (en/of actief opgeroepen om te zoeken) naar kandidaten die passen in de diversiteitsdoelstellingen. Het bestuur neemt hierover tijdig contact op met degenen die betrokken zijn bij het voordragen of de	Ja	Bij vacatures wordt het criterium diversiteit opgenomen in het functieprofiel.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

	verkiezing van kandidaten.		
38	Het bestuur en het BO toetsen voorgedragen kandidaten mede aan de hand van de diversiteitsdoelstellingen.	Ja	Maakt onderdeel uit van de door het bestuur opgestelde functieprofielen. Het bestuur kijkt niet alleen of de kandidaat past in de diversiteitsdoelstellingen maar ook naar de wijze waarop de kandidaat het bestuur complementeert.
39	Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.	Ja	Dit is vastgelegd in statuten en reglementen. Een bestuurslid wordt benoemd door het bestuur na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van het bestuur wordt ontslagen door het bestuur na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het VO. Het bestuur ontslaat een lid van de raad van toezicht na bindend advies van het VO en het horen van het betreffende lid en de raad van toezicht. Een lid van het VO wordt benoemd door het bestuur na goedkeuring van de raad van toezicht. Het VO ontslaat een lid van het VO na het horen van het betreffende lid en de raad van toezicht. In uitzonderlijke gevallen kan het bestuur, na goedkeuring van de raad van toezicht, een lid van het VO ontslaan.
40	Het bestuur zorgt dat de statuten een schorsingsprocedure kennen.	Ja	Een schorsingsprocedure is vastgelegd in de statuten.
VI	Thema: gepast belonen		
41	Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds.	Ja	Dit is vastgelegd in het functieprofiel en het beloningsbeleid. Het beloningsbeleid is in overeenstemming met de doelstellingen en het overige beleid van het fonds.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

	Ook is het beleid passend gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert.		
42	De beloningen staan in redelijke verhouding tot verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag.	Ja	De verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag zijn vastgesteld door het bestuur en liggen vast in de functieprofielen. Het beloningsbeleid is opgesteld in overeenstemming hiermee.
43	Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatie-gerelateerde beloningen. Prestatiegerelateerde beloningen zijn niet hoger dan 20 procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds.	Ja	Het bestuur ontvangt geen prestatie-gerelateerde beloningen.
44	Het bestuur voorkomt dat door een te hoge beloning van de leden van het intern toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat.	Ja	Dit wordt ondervangen in het beloningsbeleid.
45	Bij tussentijds ontslag van een bestuurslid zonder arbeidsovereenkomst of van een lid van het intern toezicht verstrekt het bestuur geen transitie- of ontslagvergoeding. Bij ontslag van een (andere) medebeleidsbepaler moet een eventuele transitie- of ontslagvergoeding passend zijn gelet op de functie en de ontslagreden.	Ja	
VII	Thema: toezicht houden en inspraak waarborgen		
46	Intern toezicht draagt bij aan effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan beheerste en integere bedrijfsvoering.	Ja	Dit is vastgelegd in het functieprofiel, geschiktheidsplan- en matrix, en het bestuursmodel. De raad van toezicht stelt tevens elk jaar een rapportage op die wordt gedeeld met het bestuur.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

47	Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	De raad van toezicht rapporteert jaarlijks aan de hand van de acht thema's in het jaarverslag over naleving en toepassing van deze Code.
48	Leden van het intern toezicht zijn betrokken bij het pensioenfonds en moeten zich zodanig onafhankelijk opstellen dat belangentegenstellingen worden voorkomen. Ze hebben daarbij het vermogen en de durf om zich kritisch op te stellen richting het bestuur.	Ja	Dit is vastgelegd in het functieprofiel, geschiktheidsplan- en matrix, en het bestuursmodel. De raad van toezicht stelt tevens elk jaar een rapportage op die wordt gedeeld met het bestuur.
49	De raad van toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur.	Ja	Dit is vastgelegd in het functieprofiel, geschiktheidsplan- en matrix, en het bestuursmodel.
50	Het bestuur weegt de aanbevelingen van raad van toezicht of visitatiecommissie zorgvuldig en motiveert afwijkingen.	Ja	Het bestuur beraadt zich zorgvuldig over de wijze van opvolging van de aanbevelingen van de raad van toezicht en koppelt de wijze van opvolging terug aan de raad van toezicht.
51	Het BO voert zijn taak uit als 'goed huisvader' (m/v) voor alle belanghebbenden.	-	Niet van toepassing
52	Het BO zorgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen functioneren.	-	Niet van toepassing
53	Het BO bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het BO of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt.	-	Niet van toepassing
54	Het BO onderneemt actie als het van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert.	-	Niet van toepassing
55	Het bestuur gaat een dialoog aan met het VO dan wel het BO bij het afleggen van verantwoording.	Ja	Het bestuur vergadert tweemaal per jaar gezamenlijk met het VO.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

56	Het bestuur draagt de accountant of actuaris die controle uitvoert in beginsel geen andere werkzaamheden op dan controle. Geeft het bestuur wel een andere opdracht, dan vraagt dit zorgvuldige afweging en een afzonderlijke opdrachtformulering.	Ja	Dit ligt vast in de opdracht. In het beleid van het pensioenfonds wordt onafhankelijkheid van en tussen de adviserende actuaris, de certificerende actuaris en de accountant geborgd. Ook is de mogelijkheid opgenomen om de actuaris werkzaamheden te laten vervullen ten behoeve van de sleutelfunctie actuarieel.
57	Het bestuur beoordeelt vierjaarlijks het functioneren van de accountant en de actuaris en stelt het intern toezicht en VO of BO van de uitkomst op de hoogte.	Ja	Het functioneren van de accountant/actuaris vindt periodiek plaats. In 2019, 2020 en 2021 heeft een evaluatie plaatsgevonden.
VIII	Thema: transparantie bevorderen		
58	Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2021. Missie, visie en strategie staan ook in de Abtn, die in te zien is op de website van het pensioenfonds.
59	Het bestuur geeft inzicht in het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.	Ja	De fondsdocumenten (waaronder statuten, Abtn beloningsbeleid etc.) worden op de website van het fonds gepubliceerd. Tevens vindt communicatie plaats via de website. Het bestuur rapporteert hier ook over in het jaarverslag.
60	Het bestuur vervult zijn taak op een transparante (open en toegankelijke) manier. Dat zorgt ervoor dat belanghebbenden inzicht kunnen krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan besluiten en handelingen.	Ja	De fondsdocumenten (waaronder statuten, Abtn beloningsbeleid etc.) worden op de website van het fonds gepubliceerd. Ook vindt communicatie plaats via de website. Tevens vindt verantwoording plaats in het bestuursverslag.
61	Het bestuur legt gemotiveerd vast voor welke wijze van uitvoering is gekozen. Deze informatie is beschikbaar voor de belanghebbenden.	Ja	De fondsdocumenten (waaronder statuten, Abtn beloningsbeleid etc.) worden op de website van het fonds gepubliceerd. Ook vindt communicatie plaats via de website. Tevens vindt verantwoording plaats in het bestuursverslag.

VERANTWOORDING CODE PENSIOENFONDSEN

62	Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2021.
63	Het bestuur stelt beleid vast rond transparantie en communicatie. Het bestuur evalueert dit beleid periodiek en in ieder geval eens per drie jaar.	Ja	Dit ligt vast in het communicatiebeleid- en plan. Het communicatieplan wordt jaarlijks vastgesteld.
64	Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2021.
65	Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2021. Het fonds heeft een klachtenreglement en een geschillenreglement die zijn gepubliceerd op de website en voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk zijn. Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over eventuele klachten en geschillen, de afhandeling daarvan en het gevolg dat daaraan wordt gegeven.